

KLEURHISTORISCH ONDERZOEK

NATURA ARTIS MAGISTRA
AQUARIUMGEBOUW
interieur

Plantage Middenlaan 53 Amsterdam

BIJLAGEN - deel II

POLMAN Restauratie & Kleuronderzoek - Bussum
Bureau voor kleuronderzoek & restauratie
5.1.2c

KLEURHISTORISCH ONDERZOEK

NATURA ARTIS MAGISTRA
AQUARIUMGEBOUW
interieur

Plantage Middenlaan 53 Amsterdam

BIJLAGEN - deel II

in opdracht van:
Natura Artis Magistra
Amsterdam

Uitvoering onderzoek & auteurs:
5.1.2.e POLMAN restauratie & kleuronderzoek
5.1.2e Bureau voor kleuronderzoek & restauratie
met bijdragen van: 5.1.2e 5.1.2e

Amsterdam/Bussum, januari 2016/mei 2017

DEEL II - BIJLAGEN

1. Redengevende omschrijving RCE

2. Stratigrafieformulieren Hal begane grond 0.03,0.02, 0.01

3. Stratigrafieformulieren Hal 1.01

4. Stratigrafieformulieren Hal T1.03

5. Stratigrafieformulieren Atelier Hoofdconservator T1.01

6. Stratigrafieformulieren Kantoren NAM, T1.02, T.1,03

7. Stratigrafieformulieren Grote Aquariumzaal 1.05

8. Stratigrafieformulieren Vestibule T1.05

9. Stratigrafieformulieren Schoolmuseum T1.07

10. Stratigrafieformulieren Kleine Aquariumzaal 1.09

11. Stratigrafieformulieren Bovengang Diorama T1.08 - T.1.10

12. Stratigrafieformulieren Achter Diorama T1.12 - 1.10

13. Stratigrafieformulieren Onder Diorama - 0.08-0.18

14. Stratigrafieformulieren Halletje T1.14

15. Stratigrafieformulieren Dienstruimten T1.15-T1.17

16. Stratigrafieformulieren Achter de vissen T1.18, T.1.19 (met 1.06-1.08)

17. Onderzoek aan de verfdwarsdoorsneden

18. Verkennend kleuronderzoek Aquariumzaal 1.05

19. Notitie technische staat Diorama

BIJLAGE 1

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING RIJKSDIENST VOOR HET CULTUREEL ERFGOED

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Monumentnummer: 4108

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status	:	Beschermd
Aanwijzingsbesluit	:	
Inschrijving register	:	09-07-1974
Kadaster deel/nummer	:	4919/12

Complexnummer:
518277

Complexnaam:
Artis

Gemeente:
Amsterdam

Provincie:
Noord-Holland

Plaatselijke aanduiding:
Plantage Middenlaan 53 1018 DC Amsterdam

Kadastrale gemeente:	*Sectie:*	*Kad.object:*	*App:*	*Grondperceel:*
Amsterdam O	O	4904		

Omschrijving:
Aquariumgebouw van Artis in 1881 door G.B. en A. Salm opgetrokken in klassicistisch-mani ristische trant met zij- en middenpaviljoens, de laatste geaccentueerd door een tempelfront en een afgeronde, door een koepel gedekt oostelijk uiteinde.

BIJLAGE 2

Stratigrafieformulieren
Interieur Aquariumgebouw Artis

Hal
(ruimte 0.03, 0.02 en 0,01)

door:

januari 2016 t/m mei 2017

HISTORISCHE BENAMING RUIMTES

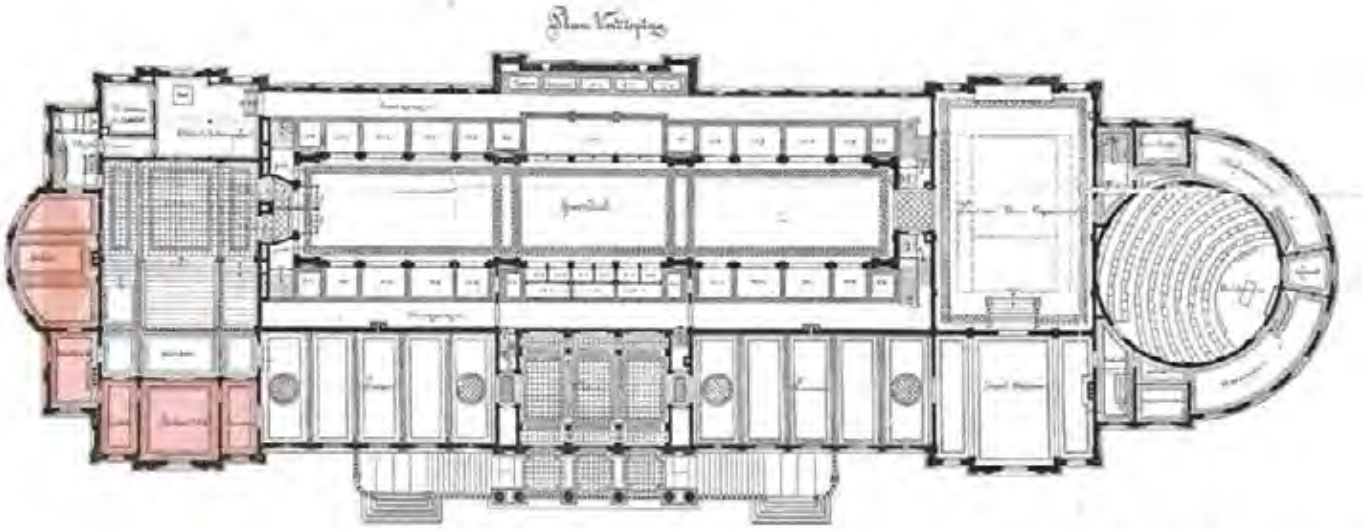

Tekening nr. 3 G. B. Salm 1880

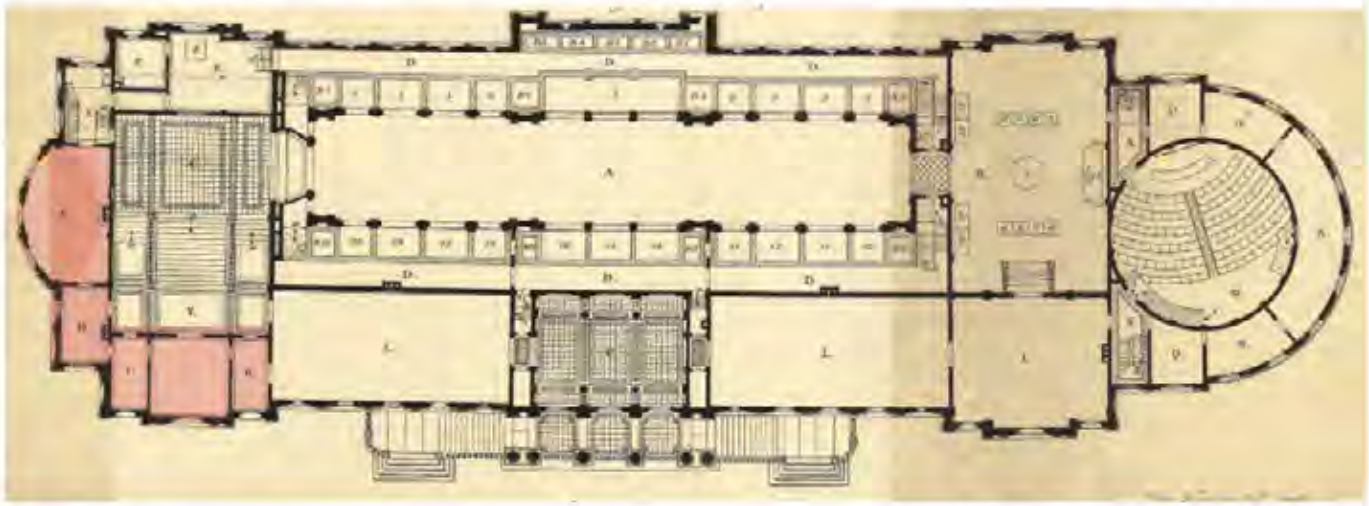

Lith. Fresling & Co., Amsterdam
Uit: Kerbert 1888.PDF

A. Groote Aquariumzaal, met 20 bassins
B. Kleine Aquariumzaal met 14 tafelaquaria
C. Vestibules
D. Dienstgangen
E. Werkruimte voor het dienstpersoneel
F. Dienstpersoneel
G. Werkkamer van den Hoofd-Conservator
H. Kamer van den Custos
I. Magazijn
K. Kamer van de Conservator van het Museum
L. Musea
M. Auditorium
N. Laboratorium
O. Laboratorium van den Hoogleeraar in de Zoölogie en de Vergelijkende Anatomie aan de Universiteit
P. Kamer van den Hoogleeraar
Q. Kamer van den Assistent
X. Portalen
Y.
Z. Valluik, de opening in de werkruimte van het dienstpersoneel afsluitende, waardoor de transportvaten met levende dieren binnen het Aquarium worden gebracht.
1-9. Zeewater-bassins
10-20 Zoetwater-bassins
R.1-R.13. Reserve-bassins

Ruimte: Hal	ruimtenummer: 0.03	datum: 24-02-2016
Onderdeel: Pilaster		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: pilasterschat rechts van de trapopgang naar de Hal 1.01		opgetekend door: RJ
Verfmonster:		

LAAGOPBOUW

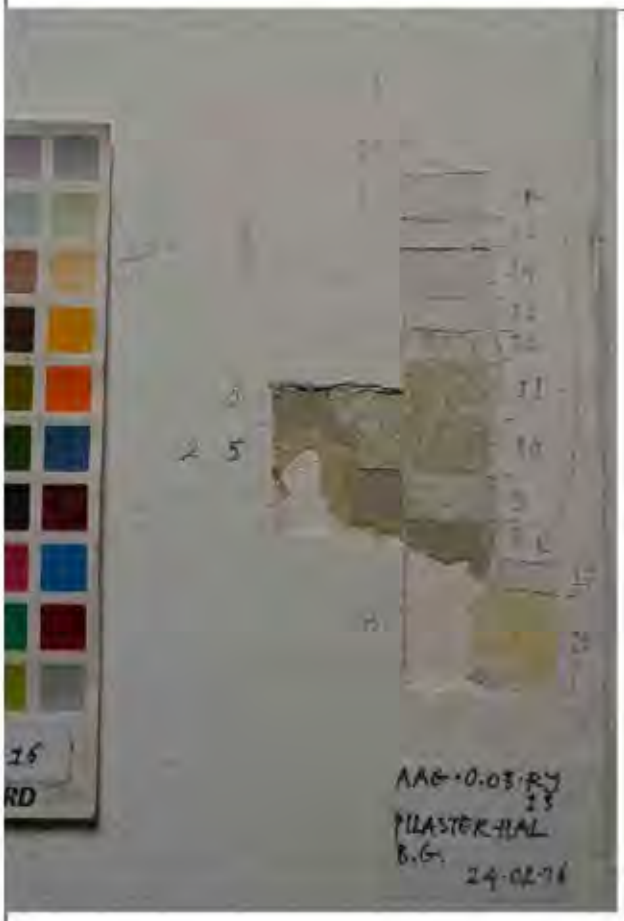

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
PILASTERSCHACHT		
19	huidig wit	roller
18	dun geel wit	
17	grijzig	zacht kalkachtig
16	geel	glad spekkig
?	wit	glad spekkig
	grijs	glad
15	wit	kalkachtig meerdere lagen
14	beigewit	idem
13	wit	
12	wit	
11	licht geel	dun restant
10	groen	dun restant
9	grijzig beige	glad
8	groen	roller structuur
7	grijzig groen	grond
6	gelig	toplaagje ?
5	geel	2 lagen
4	geel	streepstructuur
3	geel	warm oranje - 2 lagen?
2	grijzig	niet vrij te leggen
1	rossig	glad
0	rossig	stuc

Opmerkingen

Op de pilasterschacht is op twee locaties gekeken. Op de eerst onderzochtelocatie bleek het verflagenpakket tussen laag 2 en 5 niet goed vrij te leggen. Het pakket was op deze plaats fragiel en brokkelde af. Dit laat goed zien dat het veel uitmaakt op welke plaats een stratigarfie wordt gemaakt - en dat een verflagenpakket op eenzelfde onderdeel op twee verschillende locaties een ander resultaat kan geven. Dit door de verschillende hechting van lagen, het schuren en bijwerken in het verleden.

Ruimte: Hal	ruimtenummer: 0.03	datum: 24-02-2016
Onderdeel: Pilaster kapiteel		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: pilasterkapiteel rechts van de trapopgang naar de Hal 1.01		opgetekend door: RJ
Verfmonster:		

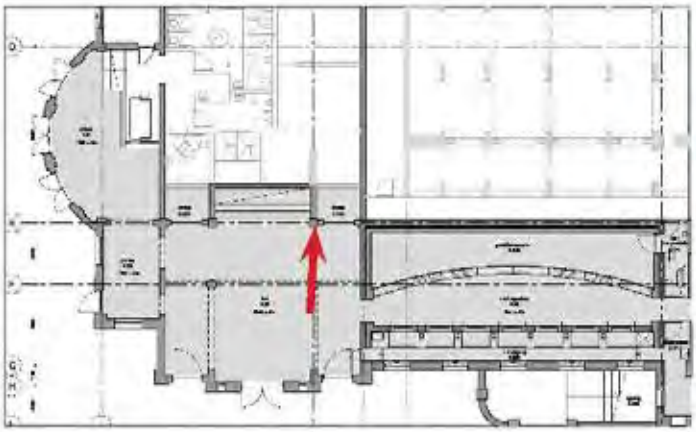

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
PILASTER KAPITEEL		
8	wit	
7	grijs	
6	rossig	
5	rossig	kalk met streep
4	grijzig	
3	vuil	
2	rossig	
1	glad licht roze	
0	stuc	

Opmerkingen

Puncties in de bloem bovenin en in het profiel onderllangs tonen hetzelfde pakket. Er zitten veel kalkachtige afwerkingen tsuuen - dit zijn meerdrere lagen.

Ruimte: Hal	ruimtenummer: 0.03	datum: 04-04-2016
Onderdeel: Deurkozijn		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: Meest linker deur, kozijn aan de rechter zijde.		opgetekend door: RJ
Verfmonster: RJ **31** (genomen 23 -11-2016)		

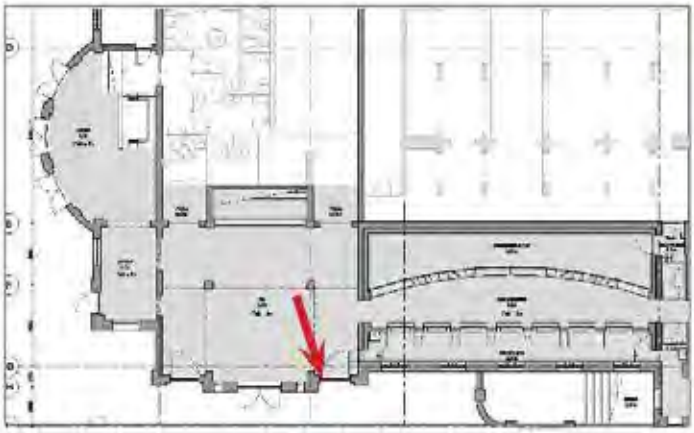

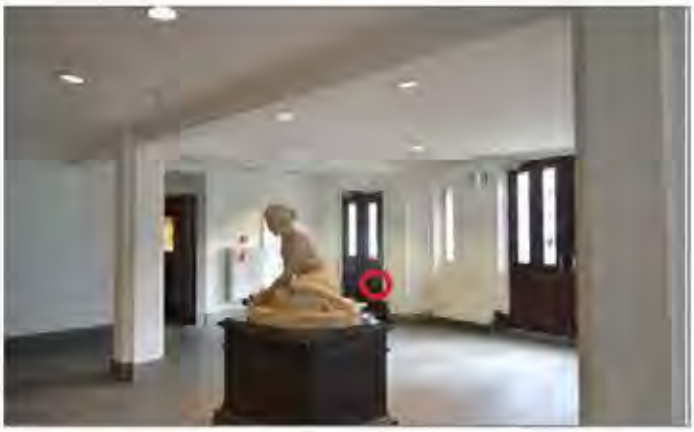

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
DEURKOZIJN - VLAK DEEL		
	wit	huidig - slordig gekwast
	wit	ondergrond
	grijs	1 of 2 lagen
	grijs	koeler paarser
	dun beige	rossig toplaagje
	licht groenig	
	dun geel	*niet genummerd zit onder groen*
	oranje	
	oranje	leverachtig 2 lagen?
	licht gelig	
	wasachtig	toplaagje
	groen	
	grijs	
	bruine saus	toplaag van houtimnitatie
	rossig	grondlaag
	hout	heel zacht

Opmerkingen

Vergelijk met stratigrafie ernaast van de geribbelde lijst/liseen (0.03-RJ-16). Bij nadere beschouwing blijkt dat op het vlakke deel van het kozijn waarschijnlijk een houtimitatie is toegepast. Terwijl daarnaast op de geribbelde liseen een marmerimitatie aanwezig is. (Vergelijk ook met deur en kozijn in de grote Aquariumzaal)

Ruimte: Hal	ruimtenummer: 0.03	datum: 04-04-2016
Onderdeel: Deurkozijn		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: Meest linker deur, geribbelde liseen/lijst aan de rechter zijde.		opgetekend door: RJ
Verfmonster: RJ **32** (genomen 23 -11-2016)		

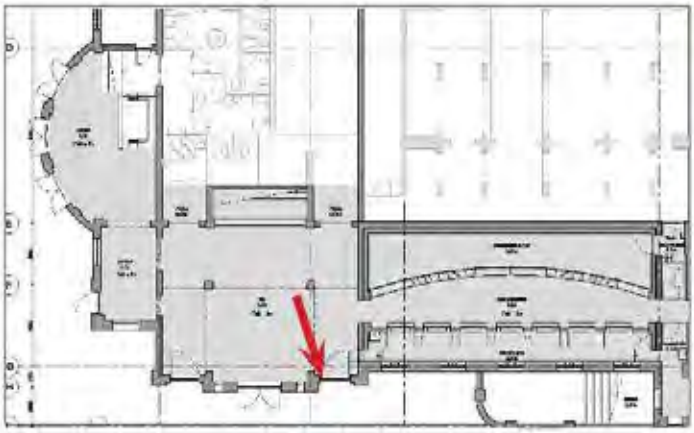

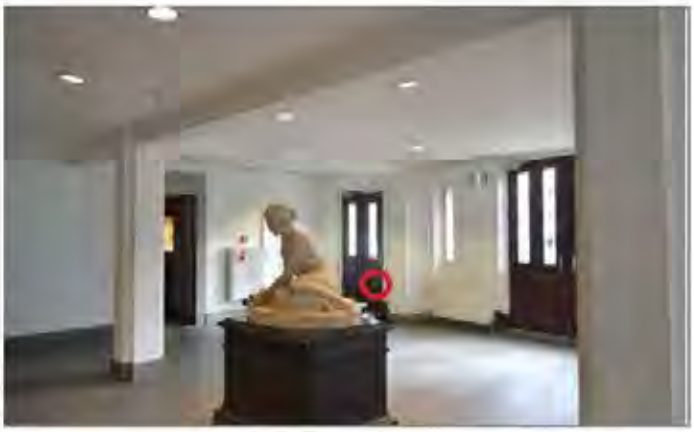

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
DEURKOZIJN - GERIBBELDE LIJST/LISEEN		
11	wit	huidig slordig
10	wit	grond
9	grijs	warm
8	grijs	koel
7	groen	3 lagen/kleuren niet apart vrij te leggen
6	grijs	
5	Beige	
4	grijs groen	met ribbels structuur
3	grijzig groen	grond
2	lichtgrijs beige	houtimitatie? of marmer?
1	glad geel	is écht gelig tov rossige grond houtimitatie op kozijn strati 15.
0	hout	heel zacht

Opmerkingen

Er is heel goed naar de overgang tussen vlak deel en profiel gezocht. In de naad zit echter allemaal plastic (kit). De overgang is dus niet echt goed te controleren. Het lijkt alsof hier in ieder geval twee verschillende imitaties naast elkaar zijn toegepast!

Ruimte: Hal	ruimtenummer: 0.03	datum: 04-04-2016
Onderdeel: wandvlak		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: rechts naast het meest linker deurkozijn		opgetekend door: RJ
Verfmonster:		

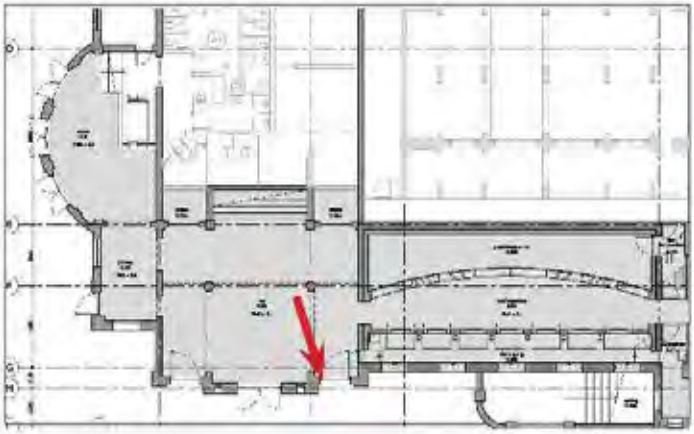

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
WANDVLAK		
	wit	
	wit	
	wit	
	rossig	toplaag van stuc = rossig
	rossig mat	in de laag - stuc

Opmerkingen

Moderne afwerking?

n ruimte 0.01 en 0.02 is op verschillende punten naar het stucwek gekeken. Ook hier lijkt het stucwerk overal vernieuwd te zijn.

Ruimte: Hal/Oude kassa/Portier	ruimtenummer: 0.02	datum: 04-04-2016
Onderdeel: Raamkozijn		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: linker raamhout en kozijn		opgetekend door: RJ
Verfmonster:		

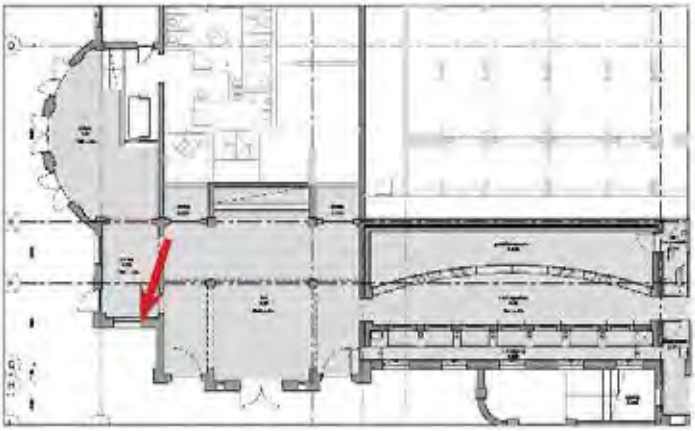

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
RAAMHOUT en KOZIJN		
	witten	heel pakket van moderne verflagen
	beige	
	grijs	
	groen	idem strati 15 en 16
	grijs	
	glacis+bruin	houtimitatie
	rossig	
	grijzig	dun (wijkt af tov strati 15+16)
	hout	heel zacht

Opmerkingen

Het verflagenpakket op kozijn en raamhout zijn hetzelfde.
De onderste grijze dunne (grond?) laag wijkt is de enige afwijking als je dit pakket vergelijkt met het verflagenpakket van de voorgaande stratigrafieën (0.03-RJ-16 en 0.03-RJ-17)

Ruimte: Hal - entree bij Toiletten	ruimtenummer: 0.01	datum: 04-04-2016
Onderdeel: deurkozijn aan de westzijde		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: rechterzijde van kozijn naast entree		opgetekend door: RJ
Verfmonster:		

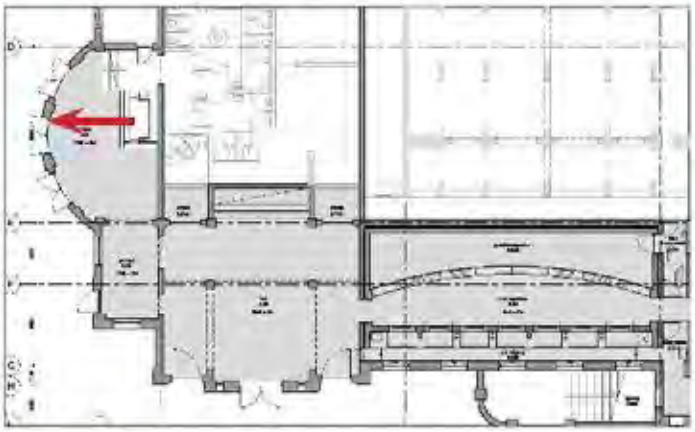

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
KOZIJN		
	witten	
	groen	
	grijs	
	houtimitatie	
	rossig	
	hout	zacht

Opmerkingen

De houtimitatie is bij de beschadigingen in het schilderwerk opvallend donker. Als je vrijlegd haal je veel van de kleur weg (top van de glacislaag). Zie ook in de profielrandjes.
De aanwezige houtimitatie was due heel donker. Lijkt waarschijnlijk, in principe gelijk aan de kleur van de deur?
Vergelijkbaar met laagopbouw bij (0.03-RJ-16, 0.03-RJ-17 en 0.03-RJ-18)

Op alle deuren in deze ruimte is ook gekeken naar de kleur.
Alle deuren zijn donkerbruin en laten de structuur van het hout zien. De deuren zijn met een transparante laklaag afgewerkt. Goed is te zien dat er op het hout van de deuren verschillende fasen en stadia van bijwerkingen aanwezig zijn.

Rond de deuren had het vlakke kozijn dus ook een houtimitatie afwerking - aansluitend bij het hout van de deuren. De lijsten/lisenen rond de deuren vertonen echter een differentiatie. Het lijkt alsof hier een marmerimitatie is aangebracht. Wellicht dat de genomen verfmonsters 31 en 32 hier meer duidelijkheid over geven.

Ruimte: Wand langs de trap	ruimtenummer: 0.03	datum: 04-04-2016
Onderdeel: Fries met schelpen en wand met blokverband		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: linker raamhout en kozijn		opgetekend door: RJ
Verfmonster:		

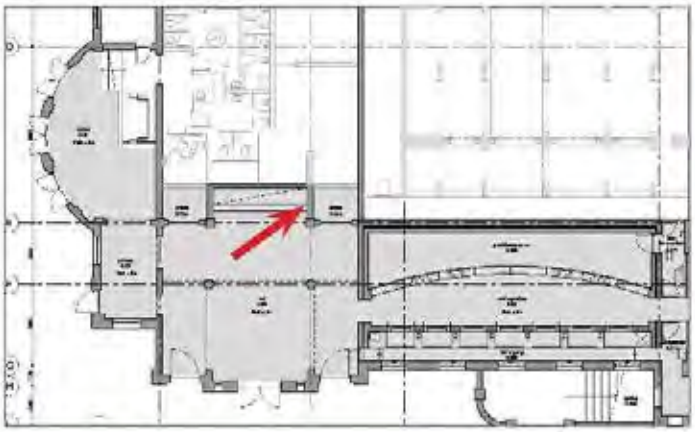

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
FRIES MET SCHELPEN EN WAND MET STEENIMITATIE		
10	huidig	rollerwit
9	wit	plastic
8	grijs	
8A	grijs	
7	gelig	licht
6	grijzig	licht
5	wit	kalklaagje
4	gelig	
3	grijzig	streperig
2	licht grijzig	
1	wittig beige	
0	wit	kalk/stuc

Opmerkingen

Op zes verschillende plaatsen is de verflaagopbouw geverifieerd. Op alle plaatsen is precies hetzelfde pakket aan verflagen aanwezig.

V.
IV.

VI.

I.
AAG · 0.03
RJ-20-
OOSTMANDTRAP
04·04·16

AAG · 0.03
RJ-20-
OOSTMANDTRAP
04·04·16
II.

III.

BIJLAGE 3

Stratigrafieformulieren
Interieur Aquariumgebouw Artis

Hal (ruimte 1.01)

door:

januari 2016 t/m mei 2017

HISTORISCHE BENAMING RUIMTES

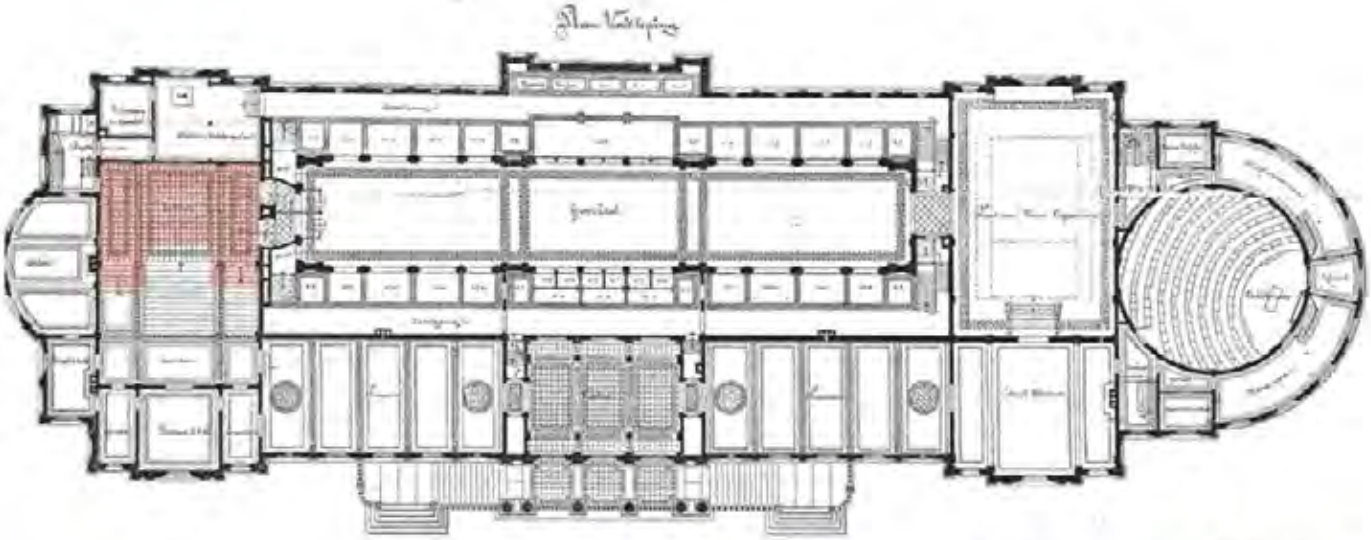

Tekening nr. 3 G. B. Salm 1880

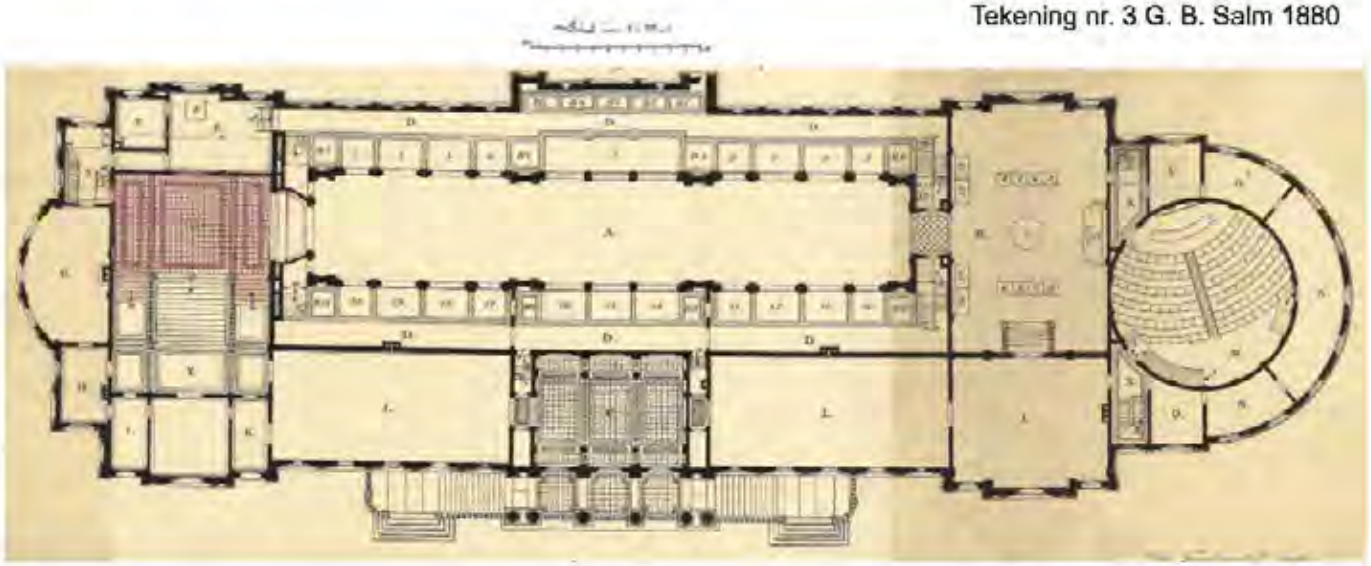

Lith. Fresling & Co., Amsterdam
Uit: Kerbert 1888.PDF

A. Groote Aquariumzaal, met 20 bassins
B. Kleine Aquariumzaal met 14 tafelaquaria
C. Vestibules
D. Dienstgangen
E. Werkruimte voor het dienstpersoneel
F. Dienstpersoneel
G. Werkkamer van den Hoofd-Conservator
H. Kamer van den Custos
I. Magazijn
K. Kamer van de Conservator van het Museum
L. Musea
M. Auditorium
N. Laboratorium
O. Laboratorium van den Hoogleeraar in de Zoölole en de Vergelijkende Anatomie aan de Universiteit
P. Kamer van den Hoogleeraar
Q. Kamer van den Adsistent
X. Portalen
Y.
Z. Valluik, de opening in de werktuimte van het dienstpersoneel afsluitende, waardoor de transportvaten met levende dieren binnen het Aquarium worden gebracht.
1-9. Zeewater-bassins
10-20 Zoetwater-bassins
R.1-R.13. Reserve-bassins

Ruimte: Vestibule	ruimtenummer: 1.01	datum: 14.01.'16
Onderdeel: Architraaaf entree naar Groote Aquariumzaal		uitvoering door: AS
Onderzoekslocatie: Platte vlak rondom tekstvlak		opgetekend door: AS
Verfmonster:		

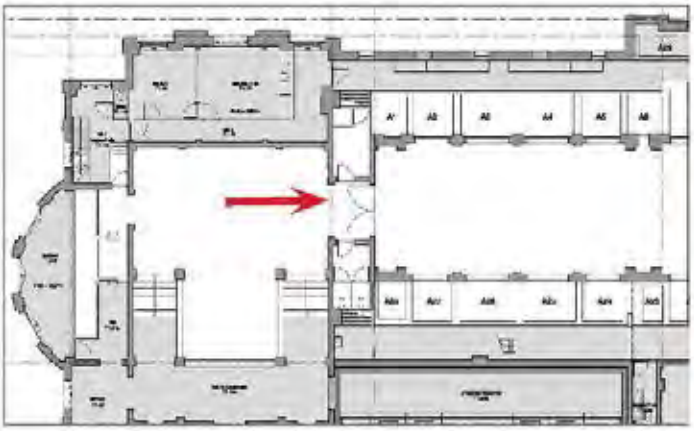

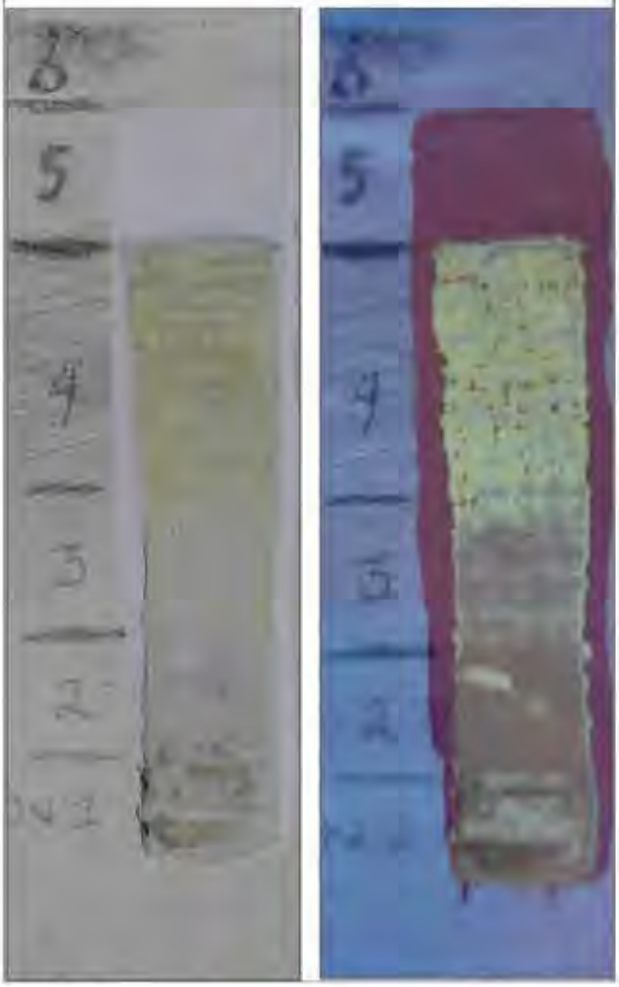

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
	6	gelig	dun vernis huidige marme*1
	5	wit	basis huidige marmering
	4	gelig/zwart	vernis m oudere marmering
	3	gelig wit	grondlaag marmering
	2	grijzig wit	
	1	grijzig wit	vernis marmering??*2
	0	hout	

Opmerkingen

*1 *Op sommige plekken is de vernis niet aangebracht of als dikke vette druipers; zie de foto recht boven in de bijlage hiernaast.*

*2 *Is dit de vernis van een marmerimitatie? lijkt echter niks onder te zitten... nader onderzoeken*

Ruimte: Vestibule	ruimtenummer: 1.01	datum: 14.01.16
Onderdeel: Architraaaf entree naar Groote Aquariumzaal		uitvoering door: AS
Onderzoekslocatie: Platte vlak rondom tekstvlak		opgetekend door: AS
Verfmonster:		

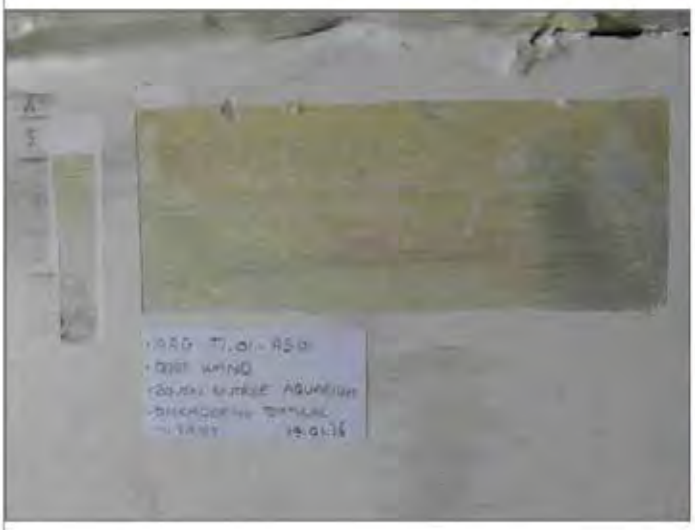

Opmerkingen

Ruimte: Vestibule	ruimtenummer: 1.01	datum: 14.01.16
Onderdeel: Architraaaf entree naar Groote Aquariumzaal		uitvoering door: AS
Onderzoekslocatie: Platte vlak rondom tekstvlak		opgetekend door: AS
Verfmonster:		

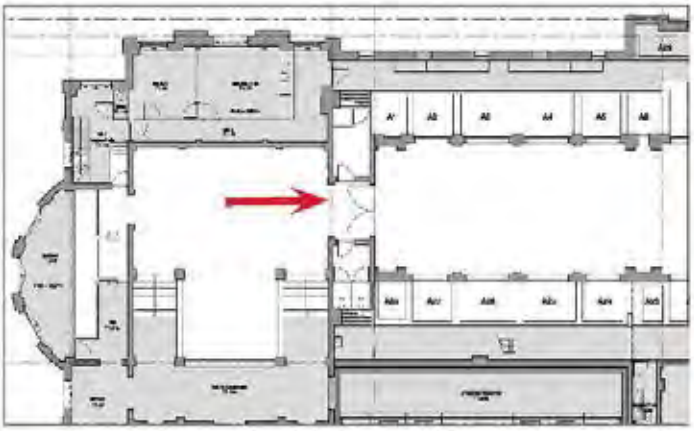

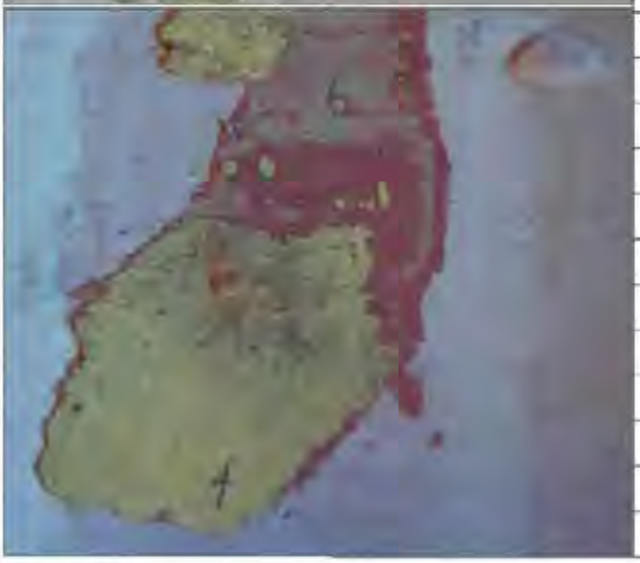

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
= T.1.01-AS.1-6	8	gelig	= T.1.01-AS.1-6
= T.1.01-AS.1-5	7	wit	= T.1.01-AS.1-5
fel blauwig fluo	6	gelig wit	toplaag marmerimitatie??
d. paars	5	wit	basis marmerimitatie??
= T.1.01-AS.1-4	4	gelig/grijs	= T.1.01-AS.1-4
-	3	-	niet vrijgelegd
-	2	-	niet vrijgelegd
-	1	-	niet vrijgelegd
-	0	-	niet vrijgelegd

Opmerkingen

De onderste 3 lagen zijn niet vrijgelegd omdat die overeenkomen met T.1.01-AS.01
Er lijkt hier dus een extra marmering (laag 5 en 6) aanwezig te zijn t.o.v. T.1.01-AS.01.

Als er zowel in T.1.01-AS.01 als T.1.01-AS.02 indicatie is voor een extra marmering, dan zouden er in totaal 4 marmeringen aanwezig zijn. Nader te onderzoeken op andere locaties.

Ruimte:	ruimtenummer:	datum:
Onderdeel:		uitvoering door:
Onderzoekslocatie:		opgetekend door :
Verfmonster:		

LAAG OPBOUW				
beschrijving - kenmerken	kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken

Opmerkingen

Ruimte: Hal	ruimtenummer: 1.01	datum: 01.02.'16
Onderdeel: Noordoost zuil		uitvoering door: AS
Onderzoekslocatie: Hoge verticale vlak cannelure		opgetekend door: AS
Verfmonster:		

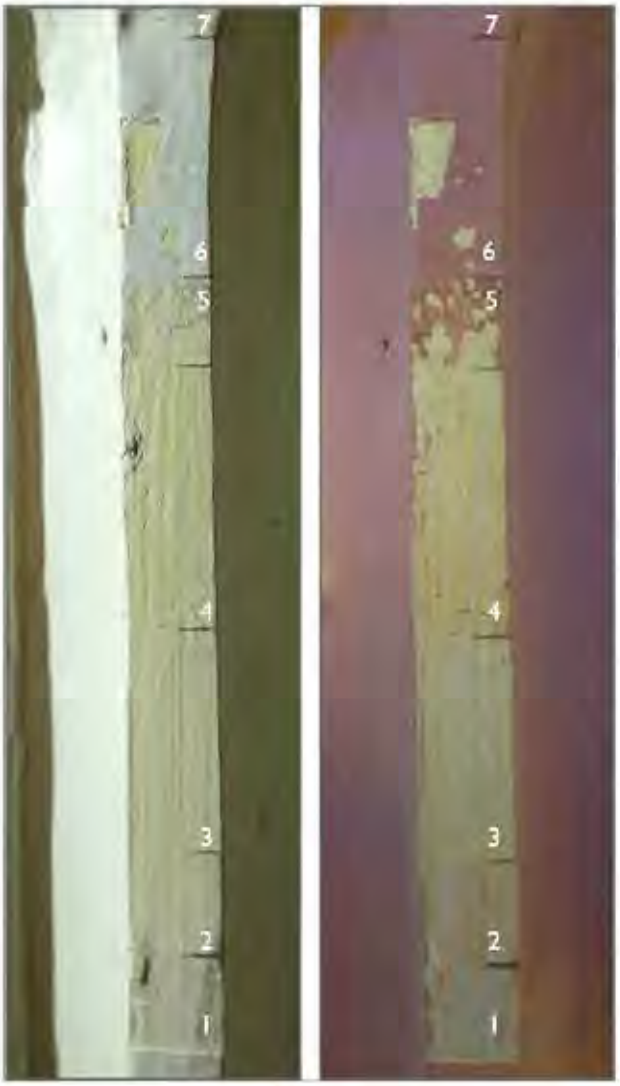

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
l. paars	7	z. l. beige	huidige verflaag
d. paars	6	cool wit	
d.roze+d.paars	5	warm wit	met vuillaagje?
mosterd geel	4	l. geel	glad
groenig wit	3	gelig wit	mat met kwaststreek
d. paarsig	2	gelig wit	
blauwig wit	1	gelig wit	
	0	hout	drager

Opmerkingen

Ruimte: Hal	ruimtenummer: 1.01	datum: 01.02.'16
Onderdeel: Noordoost zuil		uitvoering door: AS
Onderzoekslocatie: Holle verticale cannelure		opgetekend door: AS
Verfmonster:		

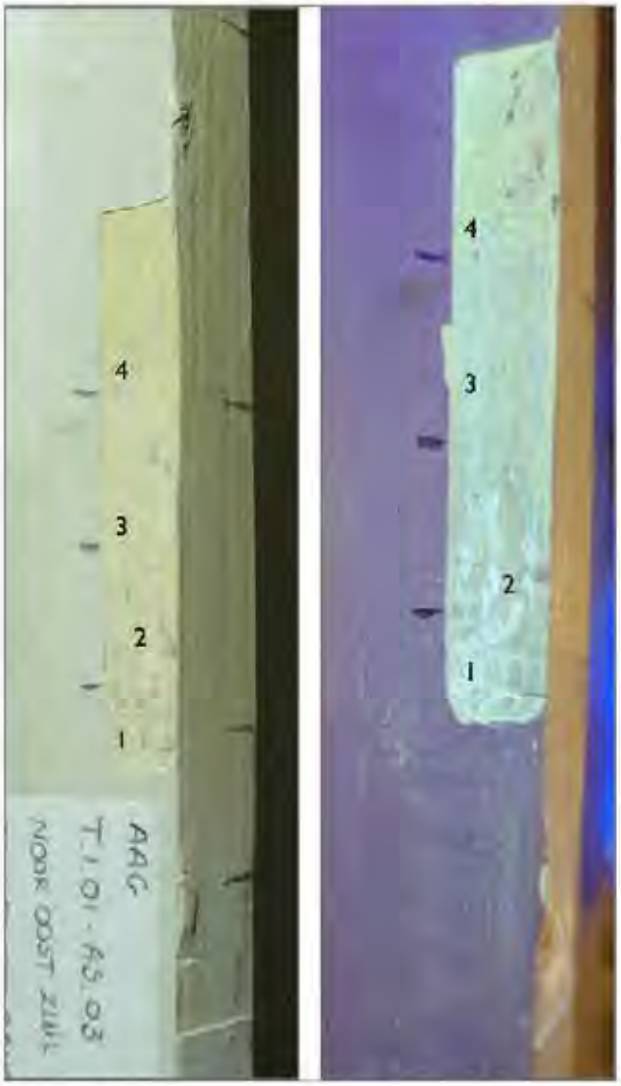

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
l. paars	7	z. l. beige	huidige verflaag
	6	n.v.	niet vrijgelegd
	5	n.v.	niet vrijgelegd
mosterd geel	4	l. geel	glad
groenig wit	3	gelig wit	mat met kwaststreek
d. paarsig	2	gelig wit	
blauwig wit	1	gelig wit	
	0	hout	drager

Opmerkingen

Hoge verticale vlak cannelure en holle verticale cannelure vertonen hetzelfde verflagen pakket.
In vergelijking tot bevindingen van Ruth op 1.01-RJ.xx midden hier twee roze lagen tussen laag 1 en 2

Ruimte: Hal	ruimtenummer: 1.01	datum: 01.02.'16
Onderdeel: Noordoost zuil		uitvoering door: AS
Onderzoekslocatie: Achtergrond vlak in bloemkapiteel		opgetekend door: AS
Verfmonster:		

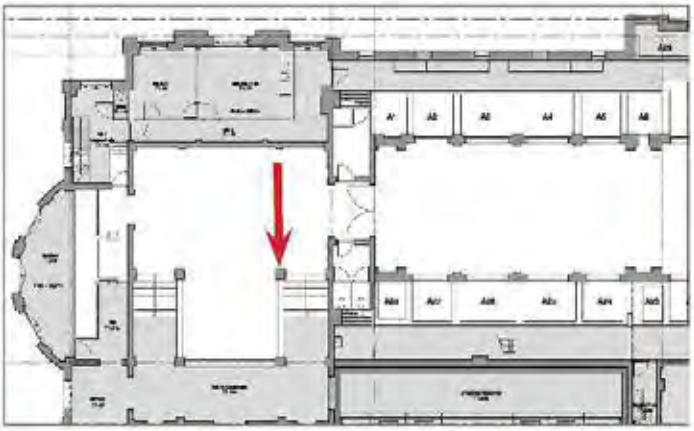

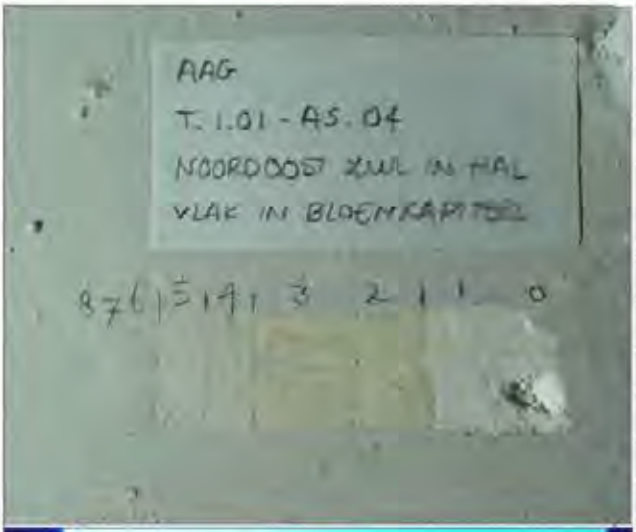

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
d. paars	8		huidige verflaag
d. paars	7	n.v.	niet goed vrijgelegd
d. paars	6	n.v.	niet goed vrijgelegd
paars	5	warm wit	
paars	4	warm wit	
l. paars	3	l. beige	alleen streepjes vrijgelegd
gelig wit	2	gelig wit	vuilig
wittig	1	l. gelig wit	
paars	0	wit	stuc

Opmerkingen

Ruimte: Hal	ruimtenummer: 1.01	datum: 01.02.'16
Onderdeel: Noordoost zuil		uitvoering door: AS
Onderzoekslocatie: Verschillende onderdelen op zuil en plafond		opgetekend door: AS
Verfmonster:		

Opmerkingen

De sonderingen en kleurvlakjes op de gestucte onderdelen tonen een vergelijkbaar pakket met 1.01-AS.01. Met name de gelig witte laag (die sterk overeenkomt met laag 2 op de cannelures van 1.01-AS.04) is steeds herkenbaar. Op sommige plekken lijkt hij misschine iets gladder, maar hij blijft best poederig van aard. Vooral het kleurvenster op de onderste profielrand van het kapiteel komt sterk overeen met laag 2 van 1.01-AS.04, ook al is de ene drager hout en de ander stuc.
Tussen de profielen en decoraties zie je veel bubbels van afbijtsporen.

Ruimte: Hal	ruimtenummer: 1.01	datum: 01.02.'16
Onderdeel: Noordoost zuil		uitvoering door: AS
Onderzoekslocatie: Verschillende onderdelen op zuil en plafond		opgetekend door: AS
Verfmonster:		

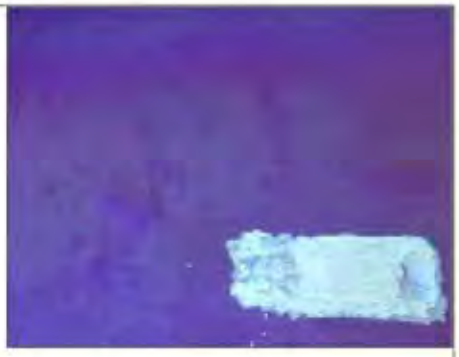

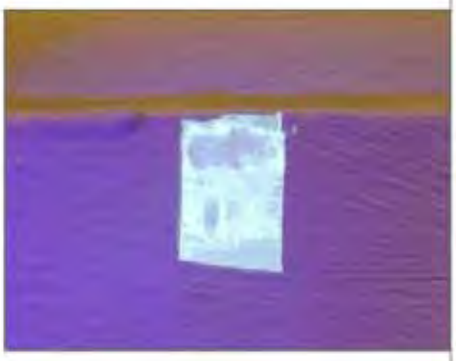

Opmerkingen

Ruimte: Hal	ruimtenummer: 1.01	datum: 01.02.'16
Onderdeel: Noordoost zuil		uitvoering door: AS
Onderzoekslocatie: Verschillende onderdelen op zuil en plafond		opgetekend door: AS
Verfmonster:		

Opmerkingen

Ruimte: Hal	ruimtenummer: 1.01	datum: 01-02-2016
Onderdeel: Lambrisering - Rood marmer		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: Rondom in de hal overal bekeken		opgetekend door: RJ
Verfmonster:		

LAAGOPBOUW

	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
	VLAKKE GESCHILDERDE DEEL LAMBRISERING		
		vernis	
Lost op in ethanol ← →		saus	rood met daaroverheen adres geschilderd
		rossig	ondergrondkleur voor rood
= dus NIEUW ! ← →		wit	gipsig - anders dan ondergrond elders

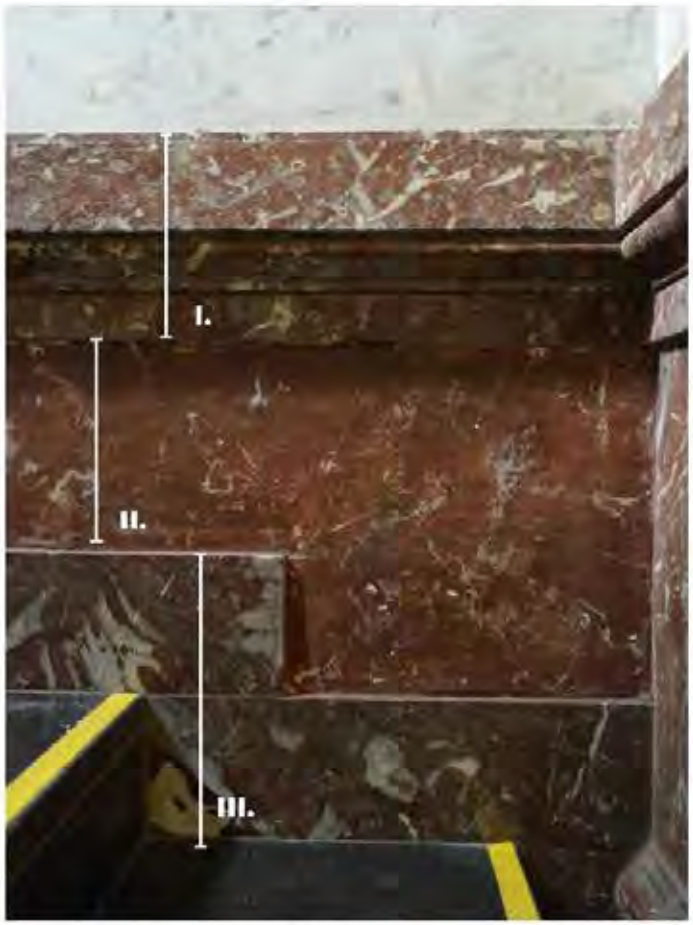

Opmerkingen

Het rondlopende deel van de lambrisering op het niveauvan de eerste verdieping laat heeft een afwerking van rood marmer (Rouge Royal)
Dit marmer bestaat deels uit echt marmer en deels uit geschilderd marmer. De buiklijst bovenlangs de lambriseringis van echt marmer, Het valkke deel van de lambrisering is geschilderd en de plint is ook weer van echt marmer.

I. de buiklijst

Aan deze lijst is goed te zien dat ze in het recente verleden opnieuw is samengesteld uit verschillende delen marmer. Heel duidelijk is te zien dat er stukken oud marmer gebruikt zijn (dat is donkerder en warmer van kleur) en dat er delen vernieuwd zijn. De nieuwe delen hebben een iets afwijkende profilering ten opzichte van de oude profilering. Dat deze werkzaamheden recent zijn uitgevoerd blijkt uit de naden tussen het marmersteen deze zijn met een moderne kit opgevuld. Er is rossige/paarsig vulmatriaal gebruikt, de voegen zijn te breed en worden gebruikt om vorm en maatverschillen tussen verschillende stukken steen te verhullen.

II. vlakke geschilderde lambrisering

het vlakke geschilderde deel van de lambrisering is ook recent van een nieuwe marmerimitatie voorzien. Deze is aangepast op de rode marmersteen die gebruikt is voor de builijst en de plint.

III. de plint

De plint onderlangs de lambrisering is ook uit oude en nieuwe delen samen gesteld. Langs de trap is lijkt een nieuw marmer te zijn toegepast. De hoekigheid (geen profilering) van de toegepaste stukken steen en de naden die niet fraai zijn afgewerkt, zijn de reden dit te vermoeden.
Een stuk plint heeft echter een andere afwerking. Dit is het stuk plint rechts van de entree naar de grote museumzaal. hier is geen échte steen gebruikt maar een stuk terazzo als plint toegepast.
Onduidelijk is of dit een reparatie is of dat deze afwerking oorspronkelijk naast het échte en egschilderde marmer in zicht is geweest.

Ruimte: Hal	ruimtenummer: 1.01	datum: 01-02-2016
Onderdeel: Lijstwerk rond de trap		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: westzijde van de trap		opgetekend door: RJ
Verfmonster:		

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
LIJSTWERK ROND DE TRAPOPGANG		
5	retouche	
4	vernis	
3	marmer	in rood grijs en wit
2	grijs	
1	wit	
0	hout	

Opmerkingen

De rode marmerimitatie lijkt in het verleden te zijn vrijgelegd. (Mogelijk in 1990? door Kneppers?).
Er zijn veel beschadigingen aanwezig die lopen tot de witte ondergrondlaag.
Deze beschadigingen lijken door het vrijleggen van deze verflaag te zijn ontstaan.
Op de 'vrijgelegde' marmerschildering is vervolgens bijgewerkt. Het geheel is met een basis kleur rood bij getamponeerd. De vlekjes van de moderne rode verf zie je duidelijk over de oudere veel verfijnder uitgevoerde imitatie lopen.
De bijgeschilderde kleuren en retouches laten zich niet eenvoudig van de oude maremerimitatie verwijderen. Hier zou indien dat gewenst is verdere test voor kunnen worden uitgevoerd.

De 'eerder' vrijgelegde rode marmerimitatie is zeer waarschijnlijk de afwerking die in de bouwtijd op deze locatie is toegepast. Materiaalgebruik en het handschift van de imitatie duiden daarop.

De oude marmerimitatie is verfijn aangebracht - de grijze steenvormen zijn met een kam in in de natte verf getrokken. Duidelijk is dat over deze verfijnde vormen grof met een 'matte' een rode verf is bijgetamponeerd. om beschadigingen weg te werken.

Vooral het matte oppervlak verraad de bijschilderverf. Naast het 'tomaat' rode tamponeerwerk zijn ook donkere rode lijnvormen gezet en zijn in helder wit en beige aders getrokken.
De oude marmerimitatie fungeert dus eigenlijk alleen als ondergrond voor deze bijwerkingen die op zich een nieuwe materiaalimitatie laten zien

De oude marmerimitaie is verfijnd aangebracht - de grijze steenvormen zijn met een kam in in de natte verf getrokken. Duidelijk is dat over deze verfijnde vormen grof met een 'matte' een rode verf is bijgetamponeerd. om beschadigingen weg te werken.

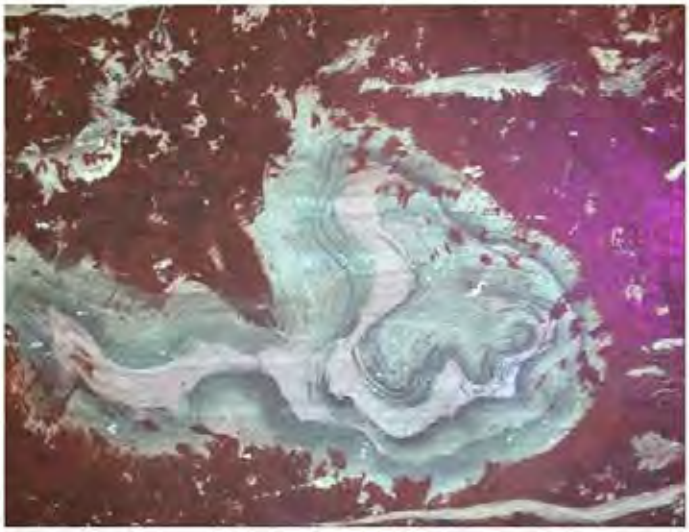

Hetzelfde detail met UV licht bekeken. De oude originele schildering laat een felle 'blauwige' fluorescentie zien. Dit geeft aan dat er over deze originele marmerimitatie een vernis is aangebracht. De matte rode bijschilderverf geeft een groter contrast t.o.v. de originele schildering.

BIJLAGE 4

Stratigrafieformulieren
Interieur Aquariumgebouw Artis

Hal (ruimte T1.03A)

door:

januari 2016 t/m mei 2017

HISTORISCHE BENAMING RUIMTES

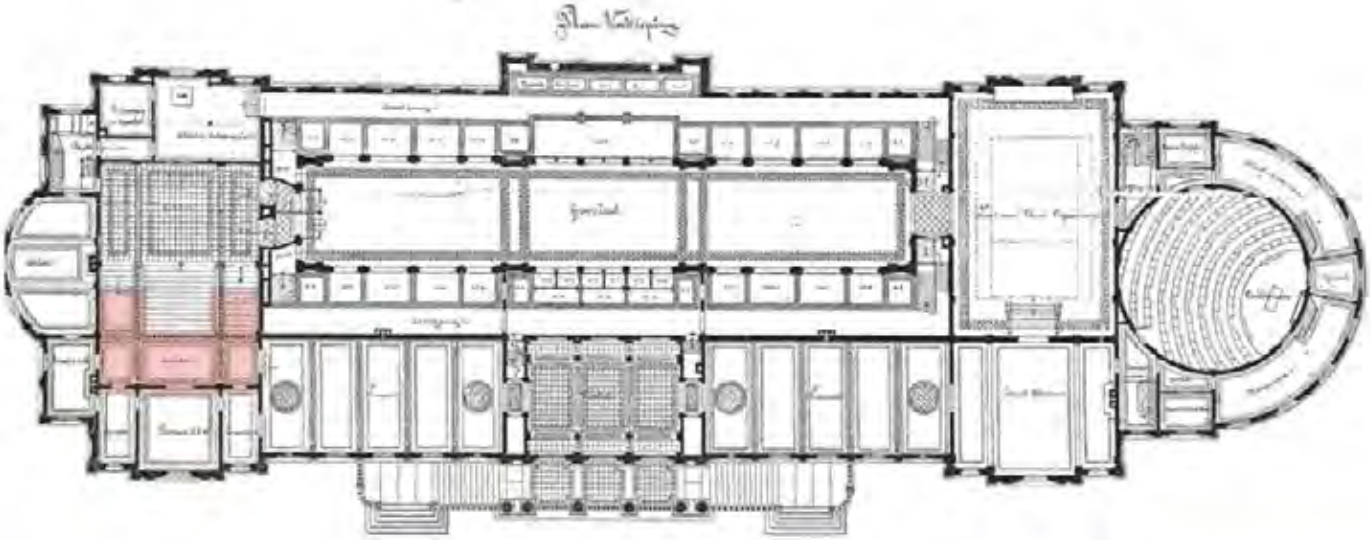

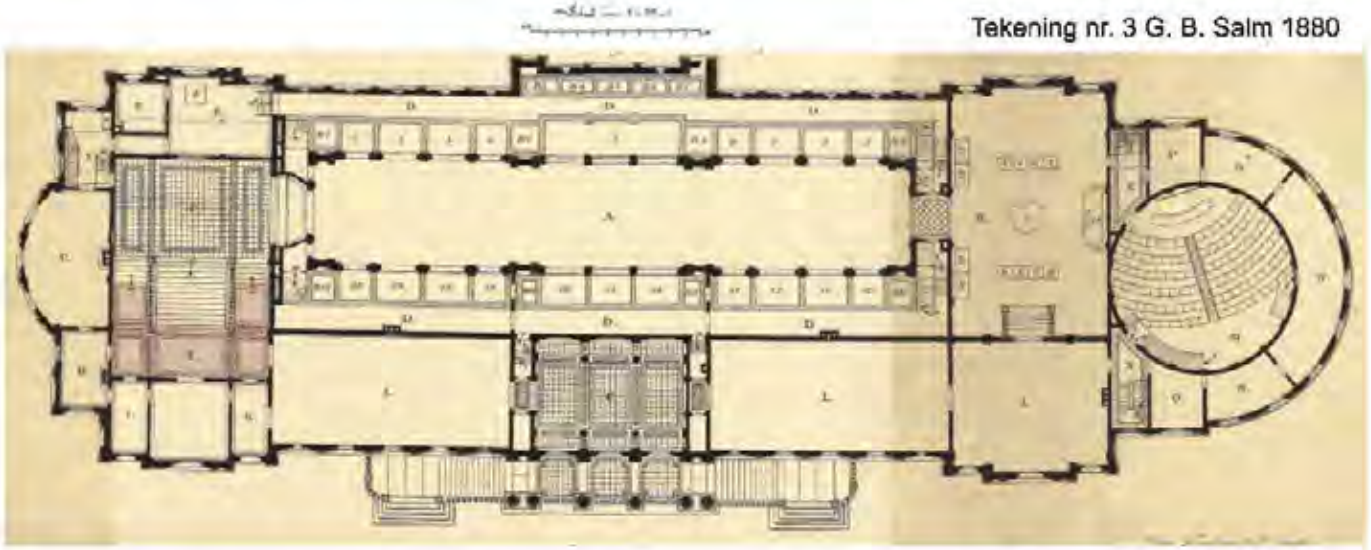

Tekening nr. 3 G. B. Salm 1880

Lith. Fresling & Co., Amsterdam
Uit: Kerbert 1888.PDF

A. Groote Aquariumzaal, met 20 bassins
B. Kleine Aquariumzaal met 14 tafelaquaria
C. Vestibules
D. Dienstgangen
E. Werkruimte voor het dienstpersoneel
F. Dienstpersoneel
G. Werkkamer van den Hoofd-Conservator
H. Kamer van den Custos
I. Magazijn
K. Kamer van de Conservator van het Museum
L. Musea
M. Auditorium
N. Laboratorium
O. Laboratorium van den Hoogleeraar in de Zoölole en de Vergelijkende Anatomie aan de Universiteit
P. Kamer van den Hoogleeraar
Q. Kamer van den Adsistent
X. Portalen
Y.
Z. Valluik, de opening in de werktuimte van het dienstpersoneel afsluitende, waardoor de transportvaten met levende dieren binnen het Aquarium worden gebracht.
1-9. Zeewater-bassins
10-20 Zoetwater-bassins
R.1-R.13. Reserve-bassins

Ruimte: Hal	ruimtenummer: T1.03a	datum: 22.01.'16
Onderdeel: Deurokozijn naar vml Magazijn (westkant T1.03)		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: deurkozijn rechts		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

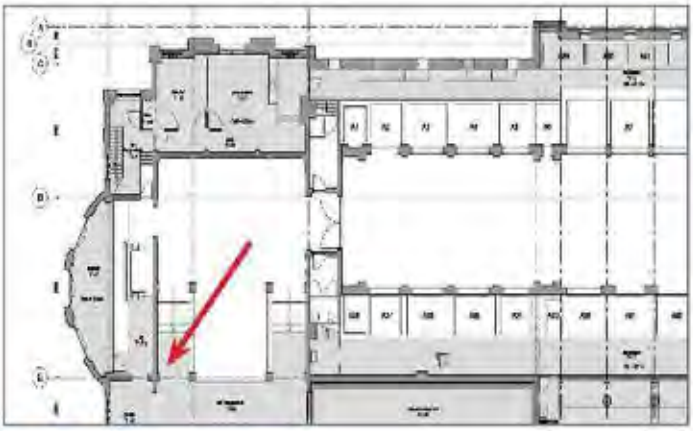

LAAG OPBOUW

beschrijving - kenmerken	kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
strepering	wit/paars	9	houtimitatie	oranje/bruin-grof
	geelgroen	8	geelig creme	basis voor houting lg 9
	geelgroen	7	geelig creme	voorbewerk.houting lg 9
strepering	geel	6	transp.	vernis
streep	geel/zwart	5	houtimitatie	donkere ‚nerf'
	rossig wit	4	rossig creme	basis voor houting lg 5
	groenig wit	3	rossig creme	voorbewerking lg 5
	lila wit	2	geelig creme	plamuur
	blauwachtig wit	1	wit	grondverf
	hout	0	hout	drager

Opmerkingen

Relatief weinig verflagen op dit onderdeel. Slechts twee afwerkingen. Belangrijk is te weten met welke houtimitatie op andere bouwdelen deze eerste overeenkomt. En dan te weten wanneer die is aangebracht. Vergelijking gat komen met o.a. Portaal N/W (T1.14)

Op de andere deuren en kozijnen in 1.03a is het pakket vergelijkbaar. Bijlage met puncties van de andere locaties volgt nog. Lg 3 zou ook en restant van een eerdere houtimitatie kunnen zijn.

Opmerkingen

Van de houtimitatie (laag 4,5,6) is een groter vlakje vrijgelegd. Om deze te vergelijken met de dubbele deur in de oostwand. Zie stratigrafie ***T1.03A-RJ.10***

Ruimte: Hal	ruimtenummer: T1.03a	datum: 01.02.2016
Onderdeel: Deuromlijsting van deur in westwand		uitvoering door: AS
Onderzoekslocatie: Rechter pilaster		opgetekend door: AS
Verfmonster:		

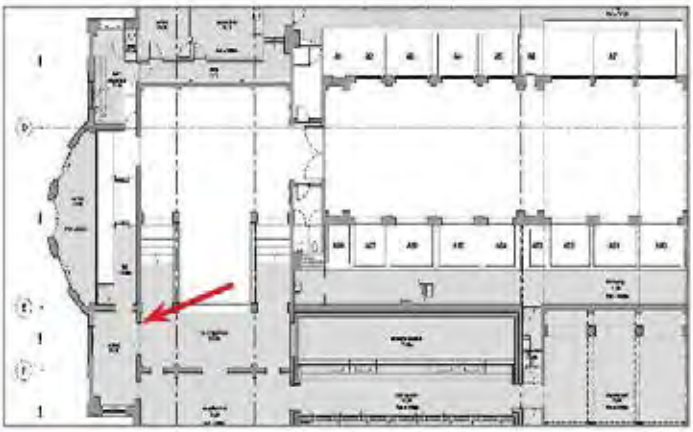

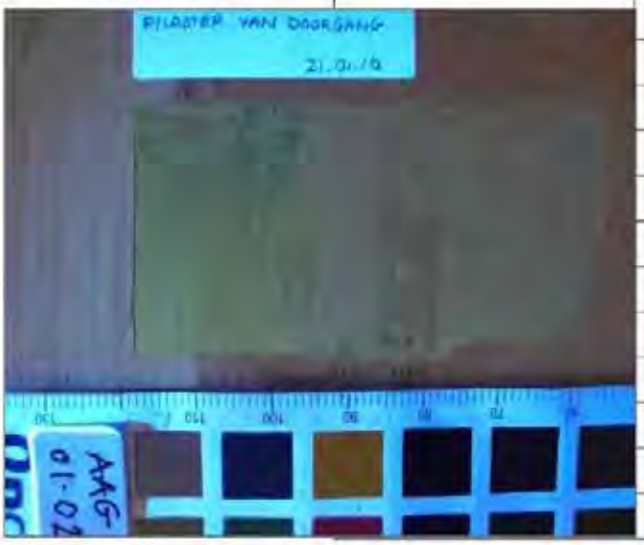

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
blauwig	6	creme	huidig marmer
moster geel	5	d. geel	vuile marmer
wittig	4	l. paars grijs	
paarsig	3	l. paars grijs	
groenig grijs	2	l. bruin	
wit	1	wit	
	0		hout

Opmerkingen
Idem aan T1.03a-AS-01

Ruimte: Hal	ruimtenummer: T1.03a	datum: 01.02.2016
Onderdeel: Deuromlijsting van deur in oostwand		uitvoering door: AS
Onderzoekslocatie: Linker pilaster		opgetekend door: AS
Verfmonster:		

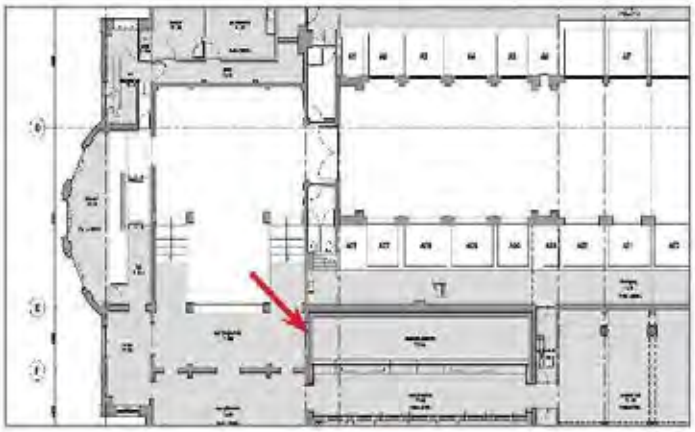

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
blauwig wit	8	gelig	vernis marmering
d. paars	7	wit/zwart	basis marmering
blauwig paars	6	groenig wit	bevat schuursporen
mosterd geel	5	gelig wit/zwrt	vernis m zwarte ader eronder
wittig	4	l. paars grijs	mat en streperig - basis marmer?
l. paarsig	3	l. paars grijs	mat. - basis marmer?
groenig wit	2	l. oranje beig	
l. groenig grijs	1	l. gelig beige	glad, d vlekken = houtnerf
	0	hout	

Opmerkingen

Helaas toch maar 1 oudere marmering gevonden. Lijkt er hierop dat het de eerste afwerking is.

Ruimte: Hal	ruimtenummer: T1.03a	datum: 14.01.2016
Onderdeel: Wandvlak		uitvoering door: AS
Onderzoekslocatie: paneel rechts		opgetekend door: AS
Verfmonster:		

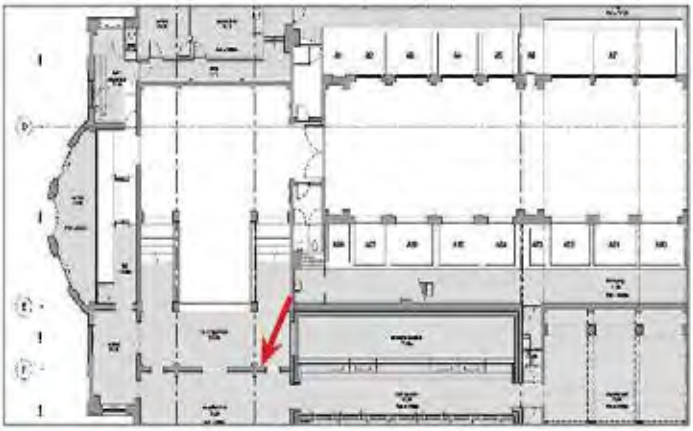

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken

Opmerkingen

Rossige marmeringvrijgelegd met afbijt 4. Afbijt ongeveer 10 minuten laten zitten totdat huidige marmering begin te blazen. Deze is er vervolgens zo af te schrapen. Op de originele rossige marmering komt alleen de huidige marmering voor.

Tweede kleiner venster met Acetongel = later door RJ toegevoegd, dit werkt ook, zie stratigrafie - T.1.03A-RJ-04

Ruimte: Hal	ruimtenummer: T1.03a	datum: 14.01.2016
Onderdeel: Wandvlak		uitvoering door: AS
Onderzoekslocatie: gemarmerde lambrisering		opgetekend door: AS
Verfmonster:		

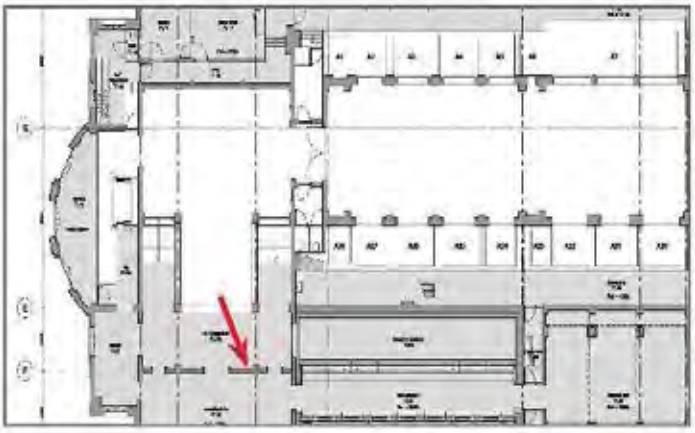

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken

Opmerkingen

Witte marmering vrijgelegd op lambrisering met afbijt 4. Lijkt wat warmer dan de huidige marmering. Het lagenpakket is ook hier heel schaars; hij bestaat enkel uit de originele stuc marmer en de huidige marmering. Met een scalpel is de originele marmering niet vrij te leggen.

Ruimte: Hal	ruimtenummer: T.1.03A	datum: 22-01-2016
Onderdeel: Zuil + Basement op balustrade rond de trap		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: In de zuidwest hoek.		opgetekend door:
Verfmonster:		

Eilandjes door elkaar vrijgelegd in cannelure bruinig geel, is in UV de onderlaag die ook een beetje blauwig is

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
I. Cannelures	**Pilasterschacht**		
mat paars		huidig	grijzig
fel gelig		glad	geel
mat grijzig		rossig	
fel roze		rossig	zacht
fel roze			
grijzig		licht geel	glad
licht gelig/blauwig			
hout		hout	
II. BASMENT			
mat paars		huidig	grijzig
fel gelig		geel	glad ✱
mat grijzig		geel	rossig ✱
fel roze		rossig	zacht
fel roze			
grijzig		grijzig	met marmer !
blauwig licht gelig			
mat licht - paarsig		rossig	lijmlaagje?✱
licht roze = stuc		stuc	

Opmerkingen

Opvallend is dat er veel verschillende materialen gebruikt zijn. Echt marmer is deklijst van de balustrade. Daarop staat het basement dit is 'gegoten', van gips. En de schacht met cannelures is van hout.

III TORUS van BASEMENT

Deze laag legt hier heel gemakkelijk vrij, enheeft duidelijk **aders.**

✱ lagen die aanweizg zijn op torus. Het tussenpakket met oudere marmerimitatie intbreekt hier !

I.

II.

III.

Ruimte: Hal	ruimtenummer: T.1.03A	datum: 22 en 27 jan 2016
Onderdeel: Zuidwand - panelen - Rand		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: Onder venster van Annefloor, T.1.03-AS-V1		opgetekend door: RJ
Verfmonster:		

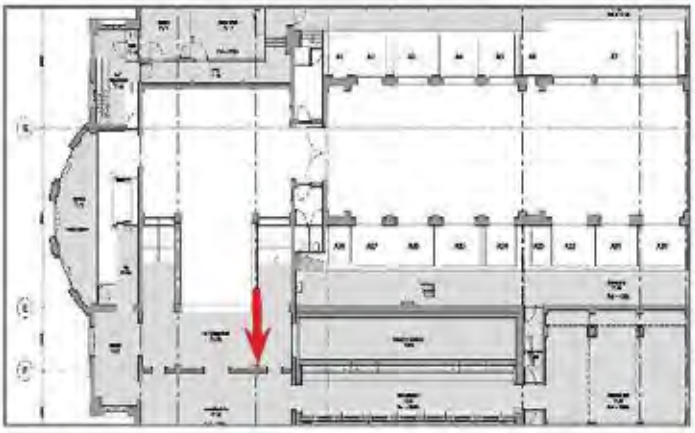

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving	kleur/effekt UV
	WANDVLAK		
6	huidig grijs	kwaststreek	
5?	witsellagen	= heel pakket	dof d.paars
4	licht grijzig	+ tekening is met saliva schoon te maken	grijs
3	wittig	grond, witsel, is niet vrijgelegd	gelig
2			dun toplaagje met tekening
1	rossig	glad, met imitatie? lichter dan venster	
0	wit	stuc	fel paars
	RANDJE ROND PANEEL		
	Doet mee met het wandvlak,laagopbouw is hetzelfde. Alleen lijken laag 1 en 2 aan te sluitenbij paneel alleen minder glad gepolijst.		

Opmerkingen

AS.V1 - nog een extra hoekkje vijgelegd - met acetongel, dit werkt ook, maar minder goed dan de oplosmiddelgel met ???? van Annefloor

Ruimte: Hal	ruimtenummer: T.1.03A	datum: 27 jan 2016
Onderdeel: Zuidwand - pilaster linkerzijde		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: Naast venster van Annefloor, T.1.03a-AS-V1		opgetekend door: RJ
Verfmonster:		

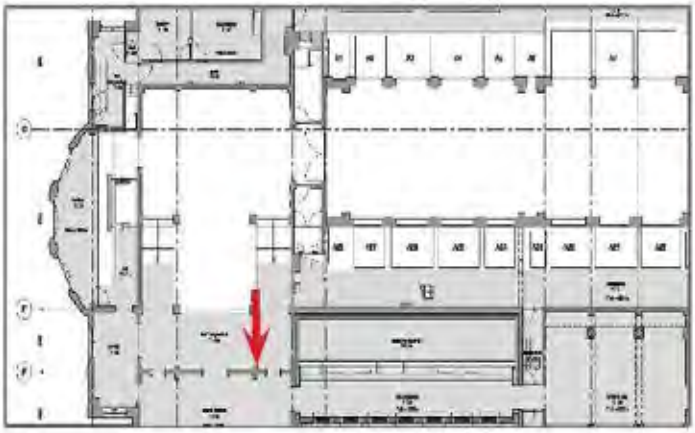

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving	kleur/effekt UV
	PILASTER		
	huidig grijs	vies streperig	d.paars
	grijs		nog donkerder
	vuil - wittig		grijs
	wisellagen		l.blauw
	rossig	topkaag	gelig
	rossig	schemert door	
	wit stuc	fijne structuur	licht paars
	wit stuc		licht paars

Opmerkingen

Onduidelijk of hier nu tekening op zit.
Sluit aan bij wandvlak, qua kleur.
Er is gekeken naar hoe de afwerking op de pilaster de hoek om gaat. Aansluiting van kleur wandvlak op pilaster

Ruimte: Hal	ruimtenummer: T.1.03A	datum: 01-02 2016
Onderdeel: Balustrade rond de trap		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: Baluster 7 van rechts - vanaf niveau T (tussenvloer)		opgetekend door: RJ
Verfmonster:		

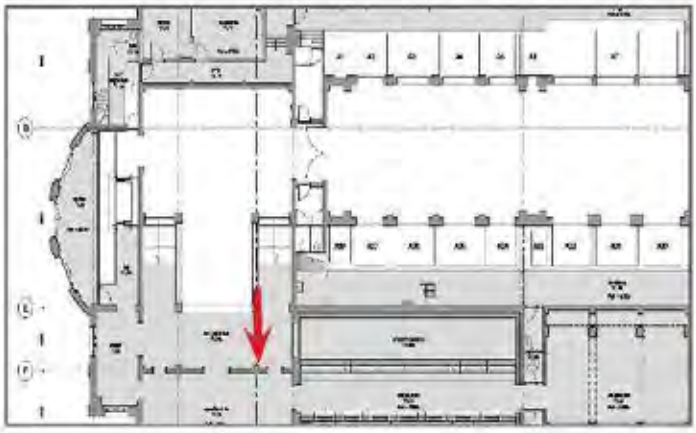

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
BOVENLEGGER (top= marmer, daaronder van hout)		
	marmer	huidig - lichtgrijs met wit
	grijzig	tussenlaagje (=in UV mat paars)
	licht geel	is geel/blauw in UV mgl. met imitatie? Waarschijnlijk 2 lagen
	hout	
BALUSTER		
	marmer	huidige marmerimitatie wit/lichtgrijs
	licht geel	felle fluorescentie in UV mgl. twee lagen, mgl met imitatie.
	grijzig	steenachtig - composiet.

Opmerkingen

Het huidige marmer is all over aanwezig. Dit is vlekkerig en dun aangebracht. Het lijtk haast de opwerking van iets ouds dat er eerder zat. Zou er in de jaren '90 op een oude imitatie zijn doorgewerkt?

Kneppers heeft in deze periode hier gewerkt - wellicht zijn zij verantwoordelijk voor dit werk, zijn er nog foto's te achterhalen uit deze periode?

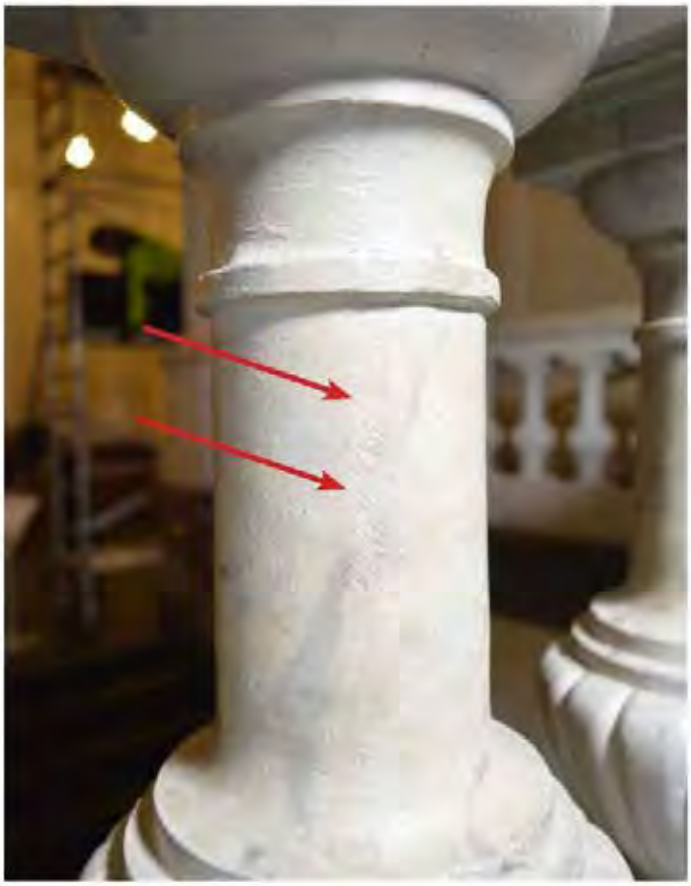

Boven: stratigrafieën op verschillende onderdelen van de baluster.

Onder: De baluster is van een steenachtig materiaal vervaardigd. Eén composiet van steengruis en een bindmiddel? De naden van de mal waarin de baluster gegoten is zijn goed te zien.

De bovenlegger van de balustrade. Het topdeel is van echt marmer. Het lijstwerk daaronder is van hout vervaardigd en laat een beperkt pakket aan verflagen zien.

De plint onderlangs de balustrade is weer van echt marmer vervaardigd. Dit marmer oogt erg nieuw.
De overgang naar de lijst waarop de balusters staan oogt niet oud. Er is hier tussen de marmeren plint - en band waarop de balusters staan een witte naad (vulmiddel? kit?) te zien.

Ruimte: Hal	ruimtenummer: T.1.03A	datum: 01-02 2016
Onderdeel: wandpanelen rond de trap		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: Westmuur, paneel met omlijsting		opgetekend door: RJ
Verfmonster:		

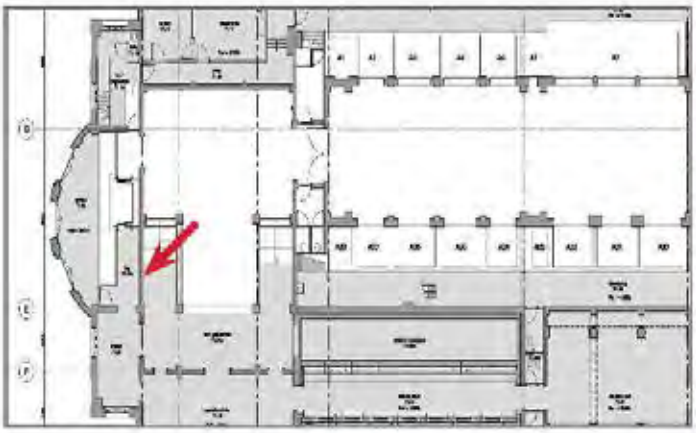

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
PROFILERING ROND WANDPANEEL		
5	huidig grijs	streperig en elastisch
4	witsel	meerdere lagen
3	grijs	streperig bedoeld? onbedoeld?
2	licht geel	glad- soms neigend naar roze
1	licht rossig	met grijs accent in profiel? is dit een bedoeld accent of vuil? Dit grijzige lijkt in de laag te zitten, dus mogelijk is dit idd. bedoeld?
0	stuc	

Opmerkingen

Op het paneel is glad stucmarmer aanwezig. Roze met aders is hetzelfde als op het wandvlak aan op de zuidwand (T1.03a-AS-V01).

Op deze locatie is goed te zien dat deze marmerimitatie als een eerder is vrijgelegd. (wellicht door Kneppers '90). De hier vrijgelgde zone - toont druipsoren (afbijt?).

Ruimte: Hal	ruimtenummer: T.1.03A	datum: 22-02 2016
Onderdeel: Deur in de oostwand		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: Paneel van de rechterdeur, rechtsboven aan de onderzijde		opgetekend door: RJ
Verfmonster:		

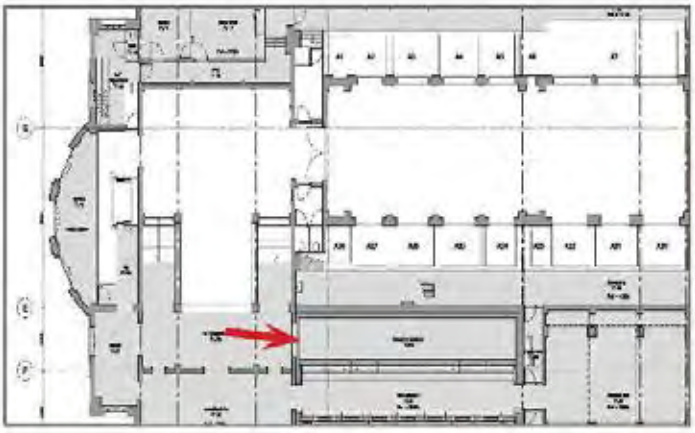

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
PROFIEL RANDJE ONDERLANGS PANEEL		
12	oranje	sauslaag houtimitatie
11	lichtoranje	grondlaag
10	licht bruin	spekkig
	oranje	*tussenlaagje*
9	licht geel	glad
8	dun wit	kalkachtig
7	licht roze	
6	dun wit	rommelig meerdere lagen
5	grijs	streperig brokkelt af
4	roze zalm	hard
	licht geel	*ertussen - niet vrijgelegd*
3	grijzig	
2	groen	dik brokkelig - mgl. idem aan raam overzijde. (kantoor NAM)
	geelgroen	niet vrijgelegd
1	grijzig	
0	hout	

Ruimte: Hal	ruimtenummer: T.1.03A	datum: 22-02 2016
Onderdeel: Deur in de oostwand		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: Paneel van de rechterdeur, rechtsboven aan de onderzijde		opgetekend door: RJ
Verfmonster:		

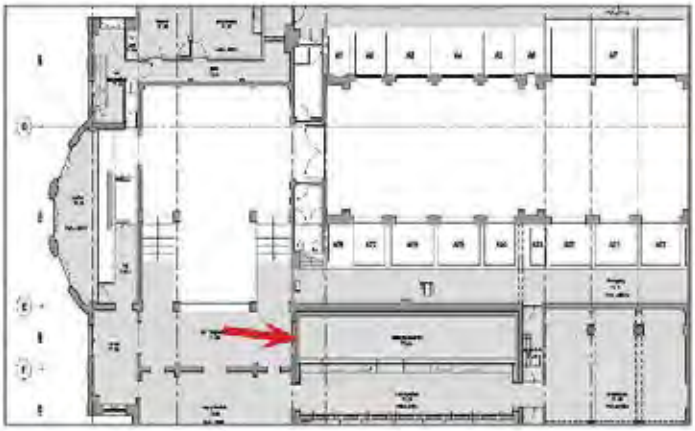

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
BOSSING & PANEEL		
	oranje	sauslaag houtimitatie - huidig
	lichtoranje	grondlaag - huidig
	donkere bruin	sauslaag is duidelijk gekamd
	rossig	dun
	grijzig	hout

Opmerkingen

Het profiellijstje van het paneel toont een compleet andere laagopbouw. Wellicht is dit een lijstje dat van elders komt (kantoor NAM? - zie stratigrafieformulieren ***ruimte T1.01***) en op dit paneel is hergebruikt?

Deze deuren zouden mogelijk ook van elders kunnenkomen. Oorspronkelijk zat hier een doorgang naar de erachter liggende museumzalen.

Zijn deze doorgangen niet pas bij het vervaardigen van de aquaria in deze ruimte in de jaren '90 dichtgezet?

Ruimte: Hal	ruimtenummer: T.1.03A	datum: 22-02 2016
Onderdeel: Hoofdgestel deur in de oostwand		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: Lijstwerk en Fries		opgetekend door: RJ
Verfmonster:		

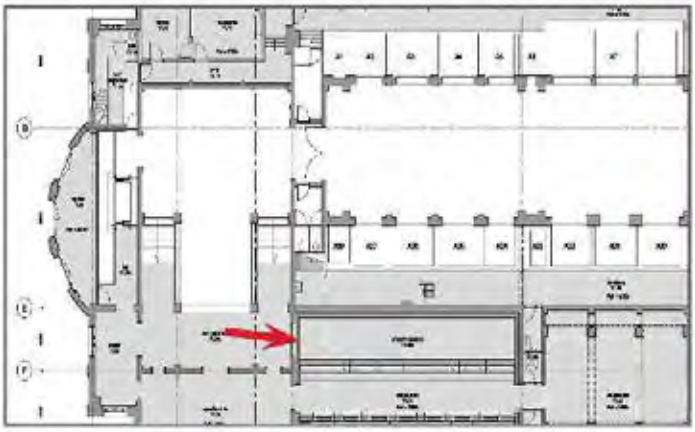

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
VIER VERSCHILLENDE LOCATIES HOOFDGESTEL		
	marmerimitatie	huidige witte harde verflaag
	lichtgeel	met een groenzweem. Er worden aders in deze laag gevonden - dus marmerimitatie
	grijs laagje	*is alleen op de bloemetjes aanwezig*
	oranje roze	heel licht van kleur (zandsteen)
	wit	stucwerk

Ruimte: Hal	ruimtenummer: T.1.03A	datum: 22-02 2016
Onderdeel: Kroonlijst		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: Lijstwerk en Fries		opgetekend door: RJ
Verfmonster:		

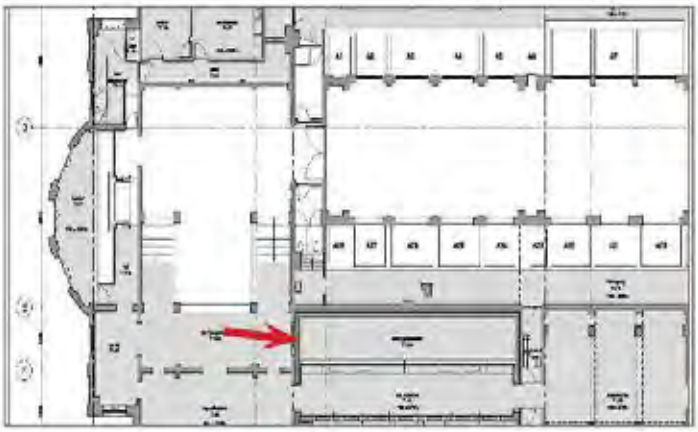

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
PROFILERING LANGS DE WAND- KROONLIJST		
	huidig grijs	
	grijzen	pakket van meerdere lagen, het pakket aan grijzen verschilt per lijst
	rozig oranje	met een gladde structuur
	wit	stucwerk zacht.

Opmerkingen

Bij de overgang naar het vlakke wandvlak, wordt onder het grijs een pakket aan witsellagen aangetroffen. En daaronder is een Roze kleur aanwezig (de kalklagen zijn met water oplosbaar)

Direct boven de deur is een naar voren stekend vlak (paneel aanwezig) Hierop is onder de witte marmerimitatie een 'scalgliola' aangebracht. Dit is Rozer dan de wand eromheen.
In principe volgt deze verdeling de verdeling zoals aangetroffen op het wandvlak

Ruimte: Hal	ruimtenummer: T.1.03A	datum: 22-02 2016
Onderdeel: Plafond profileringen		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: Lijstwerk en Fries		opgetekend door: RJ
Verfmonster:		

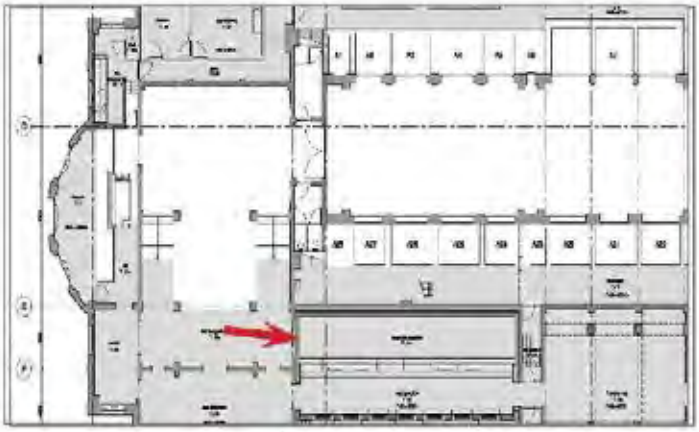

Opmerkingen

De vlakke delen van het plafond zijn beplakt met vies draadjespapier (hechtvlies voor nieuwe schilderlagen).
Hierop is alleen de huidige witte afwerking aanwezig.

Op het lijstwerk wordt dezelfde verflaagopbouw aangetroffen als op de kroonlijst. Als oudste afwerking komt hier ook een rozig/oranje (met gladde textuur) naar voren.

Opvallend is het profiel van het lijstwerk op het plafond. Dit is samengesteld uit een aaneenschakeling van kleine bolprofielen langs een groot bolprofiel.

De kroonlijst langs de wand eindigt ver naar voren springend. Naar het plafond toe ontstaat er aan het einde van de wand een soort koof.

Bovenop de verst naar buiten springende lijst (de wandbeëindiging) is in het stucwerk een naam gekrast.

Hier staat: *G.A.Alard 79* (of 06)

BIJLAGE 5

Stratigrafieformulieren
Interieur Aquariumgebouw Artis

Atelier Werkruimte Hoofd-conservator (ruimte T1.01)

door:

januari 2016 t/m mei 2017

HISTORISCHE BENAMING RUIMTES

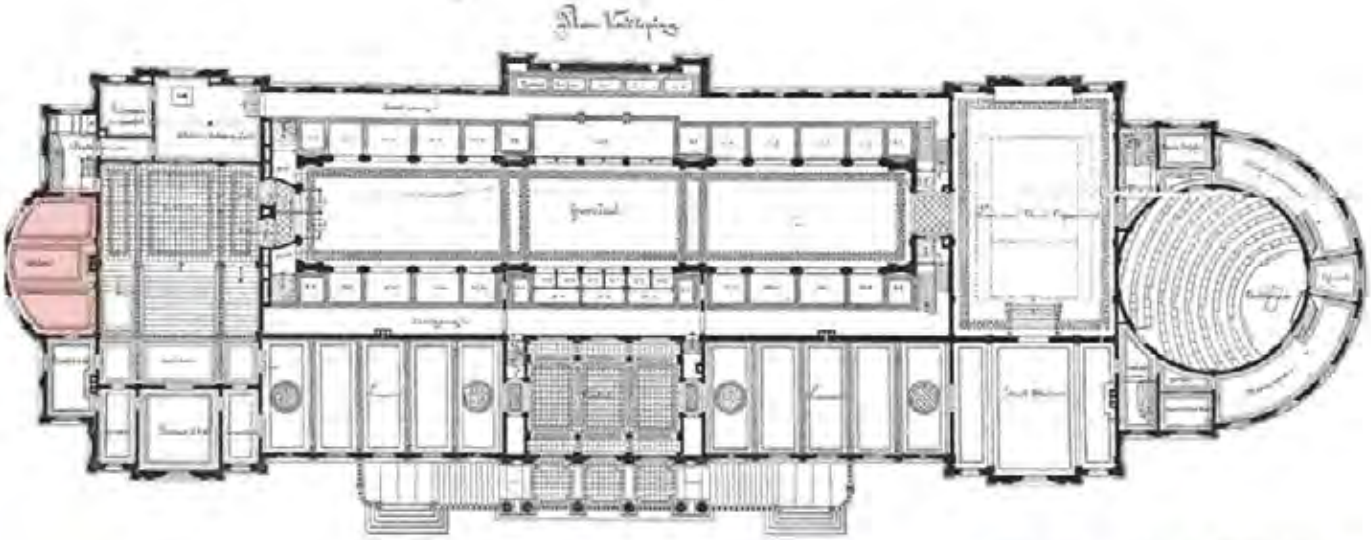

Tekening nr. 3 G. B. Salm 1880

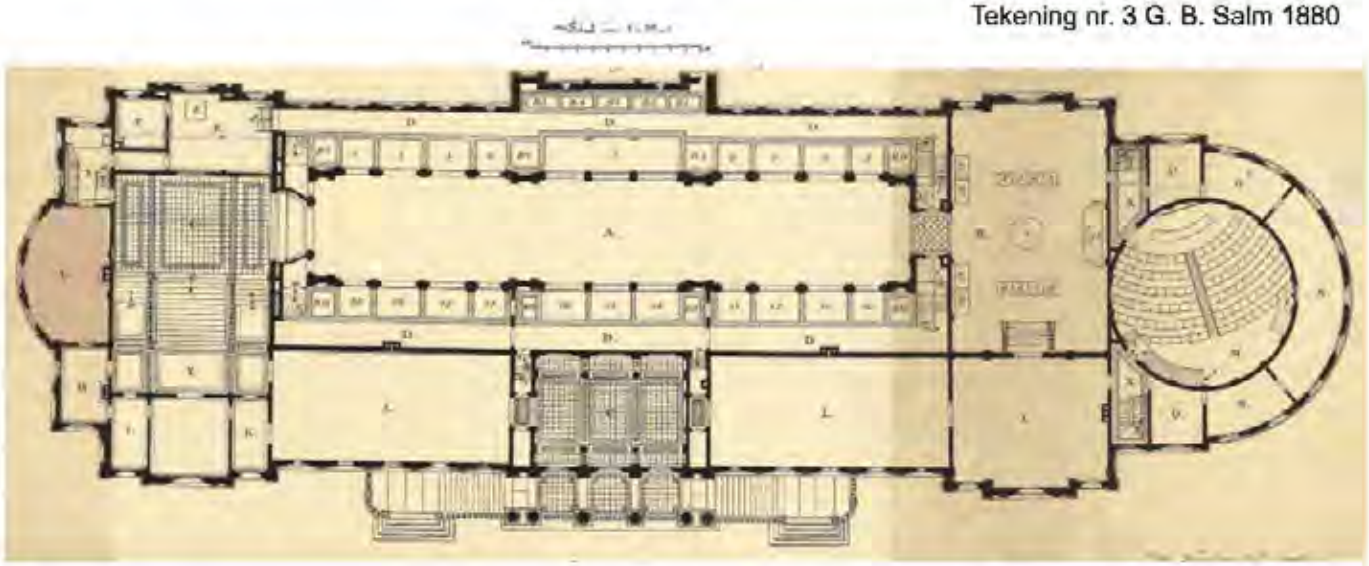

Lith. Fresling & Co., Amsterdam
Uit: Kerbert 1888.PDF

A. Groote Aquariumzaal, met 20 bassins
B. Kleine Aquariumzaal met 14 tafelaquaria
C. Vestibules
D. Dienstgangen
E. Werkruimte voor het dienstpersoneel
F. Dienstpersoneel
G. Werkkamer van den Hoofd-Conservator
H. Kamer van den Custos
I. Magazijn
K. Kamer van de Conservator van het Museum
L. Musea
M. Auditorium
N. Laboratorium
O. Laboratorium van den Hoogleeraar in de Zoölgie en de Vergelijkende Anatomie aan de Universiteit
P. Kamer van den Hoogleeraar
Q. Kamer van den Adsistent
X. Portalen
Y.
Z. Valluik, de opening in de werkruimte van het dienstpersoneel afsluitende, waardoor de transportvaten met levende dieren binnen het Aquarium worden gebracht.
1-9. Zeewater-bassins
10-20 Zoetwater-bassins
R.1-R.13. Reserve-bassins

Ruimte: Atelier	ruimtenummer: T1.01	datum: 22.02.'16 en 23 -11-2016
Onderdeel: linker raamstel (meest zuidelijk)		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: linker raamkozijn		opgetekend door: LP en RJ
Verfmonster: LP9		

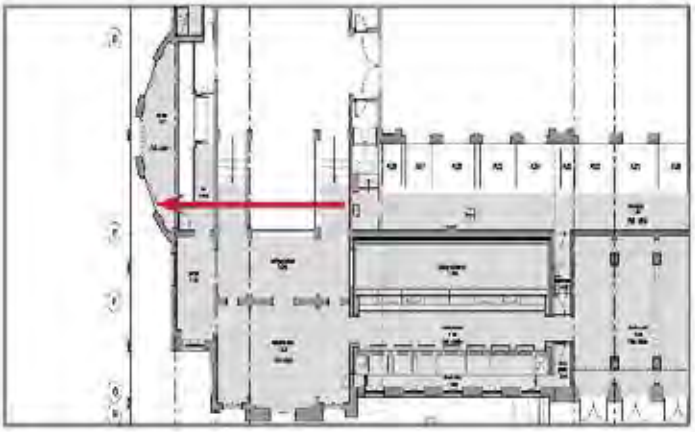

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
	diverse witten	
9	vernis?	in/op het groen: glans dus donkerder groen.
8	groen	fractie lichter dan boven
7	licht groen	grondverf?
6	grijs	grondverf
5	houtimitatie	geelrood/vernis? - vernislaag
4	houtimitatie	geelrood, fijne nerf - sauslaag
3	roze	basislaag houtimitatie
2	cremegeelig	hard, plamuur?
1	geelig wit	grondverf; 1 of 2 lagen
0	hout	naaldhout, fijne struct.

Opmerkingen

Als eerste afwerking: geelrode houtimitatie met fijne, wat donkere nerf. Aangebracht op een roze basislaag. Deze roze basislaag lijkt ook in het portaal N/W onder de eerste houtimitatie afwerking aangebracht te zijn.
Ook is er een roze basislaag te zien onder de eerste houting in het lichtraam van 1.09 Kleine Aquariumzaal.

Ruimte: Atelier	ruimtenummer: T1.01	datum: 29.02.'16
Onderdeel: linker raamstel (meest zuidelijk)		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: linker raamkozijn		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

Opmerkingen

Puncties op alle profieldelen van het kozijn tonen een overeenkomstig pakket als in de naastgelegen stratigrafie. Het raam lijkt vernieuwd te zijn en draagt slechts een summier aantal moderne, witte verflagen.
Er is in de houtimitatie-fase geen kleurverschil op de diverse delen te zien.

In het hoekpaneeltje is dezelfde houtimitatie te zien maar is de nerf zeer fijn aangebracht met mogelijk een horizontaal èn vertikaal 'kloptkwast' patroon. Het profiel naast het paneel draagt hetzelfde pakket als de rest van dit kozijn.

Alle puncties zijn nog eens nagekeken.
Op alle onderdelen is eenzelfde verflagenpakket aanwezig.
Soms lijkt het alsof er mogelijk 2 imitaties op elkaar aanwezig zijn. Dit wordt echter niet overtuigend teruggevonden.
De eerste houtimitatie zou ook op onderdelen verdwenen kunnen zijn..? Wellicht dat het verfmonster hierover uitsluitsel kan geven?
Tevens zou wellicht een verband gelegd kunnen worden met de houtimitaties die in de andere ruimten van het Aquarium zijn terug gevonden.

Ruimte: Atelier	ruimtenummer: T1.01	datum: 22.02.'16
Onderdeel: linker raamstel (meest zuidelijk)		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: rond raam bovenin		opgetekend door: LP
Verfmonster: LP 26		

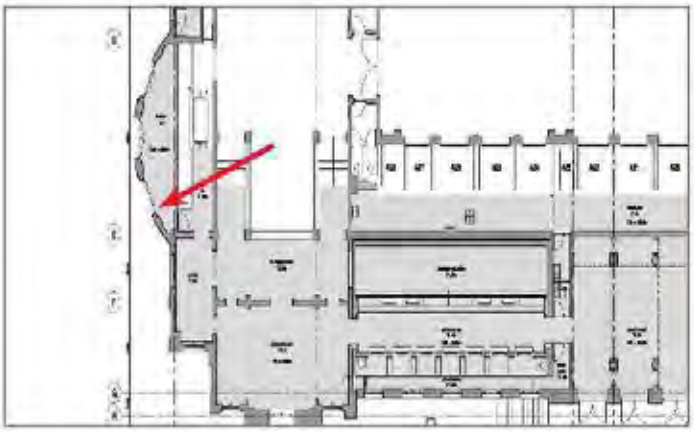

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
etc.	witten	div. witte afwerkingen
9	groen	vernis?
8	groen	
7	licht groen	
6	grijs	
5	vernis	
4	houtimitatie	roodbruin, fijne structuur
3	roze	basislaag houtimitatie
2	creme geelig	hard, plamuur
1	geelig wit	grondverf
0	hout	harsrijk

Opmerkingen

Het voorbewerkingspakket van de eerste afwerking (onder de roodbruine houtimitatie) is identiek aan die op het kozijn (onder de geelrode houtimitatie). De houtkleur en structuur is roodbruin en fijn generfd met een klopkwast.
Als tweede afwerking de groene fase. Daarna verschillende witte stadia.

Ruimte: Atelier	ruimtenummer: T1.01	datum: 22.02.'16
Onderdeel: linker raamstel (meest zuidelijk)		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: ronde raam-roede, tandlijst kalf, deklijst kalf, achtergrond tand-lijst, middenstijl opdek-lat		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

Opmerkingen

Tot dusver geen differentiatie aangetroffen in de eerste afwerking met de roodbruine houtimitatie.
Alle onderdelen van het raam (dus binnen het kozijn) hebben dezelfde roodbruine imitatie en daarop dezelfde groene 2e afwerking.

Ruimte: Atelier, kantoor NAM	ruimtenummer: T1.01	datum: 21.03.2016
Onderdeel: kozijn		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: links van meest zuidelijke raam		opgetekend door: LP
Verfmonster: LP9		

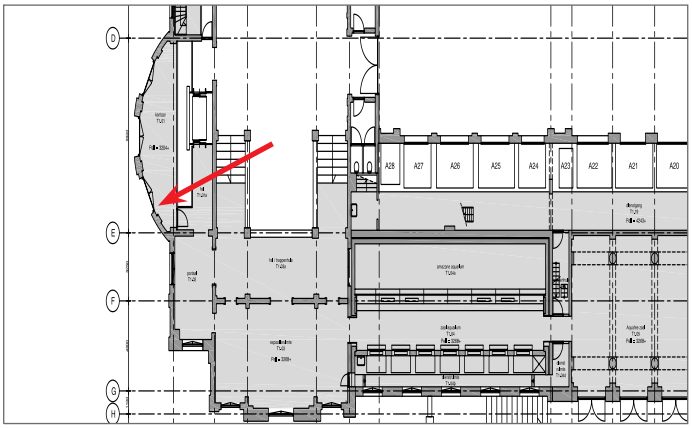

LAAGOPBOUW

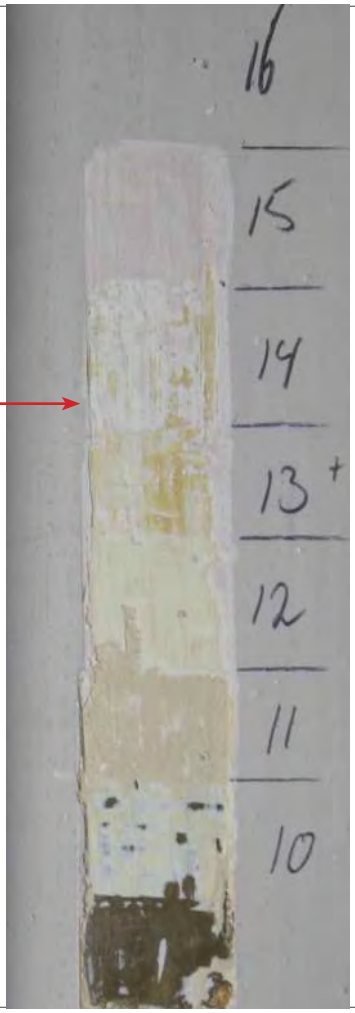

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
15	grijs	licht, huidig
14	creme	rossig
13	wit	
12	lichtgeel	met componenten plamuur
11	creme	geelig
10	wit	
9	vernis	in/op het groen?
8	groen	fractie lichter dan boven
7	licht groen	grondverf?
6	grijs	grondverf
5	houtimitatie	geelrood/vernis?
4	houtimitatie	geelrood, fijne nerf
3	roze	basislaag houtimitatie
2	cremegeelig	hard, plamuur?
1	geelig wit	grondverf; 1 0f 2 lagen
0	hout	naaldhout

Opmerkingen

Later aangevulde kleurtrap van de toplagen op dit kozijn- hiermee zijn mogelijk de afwerkingen op de lambris. beter te dateren.

Ruimte: Atelier, kantoor NAM	ruimtenummer: T1.01	datum: 21.03.2016
Onderdeel: plint		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: onder aan pilaster		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

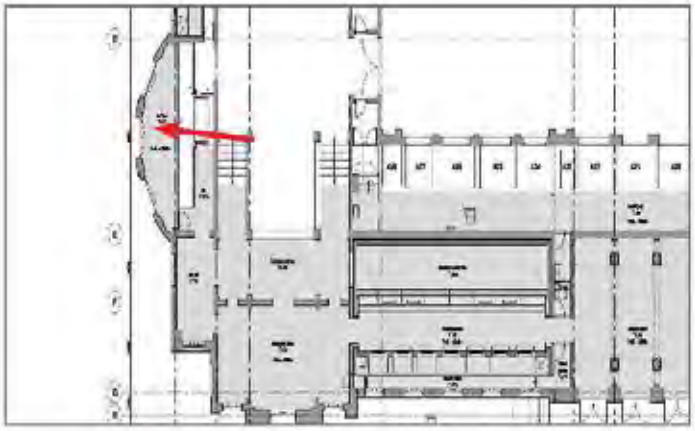

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
10	licht grijs	huidig
9	wit	
8	geel wit	
7	perzikachtig	glad
6	wit	1 of 2 lagen?
5	licht groen	
4	groen	toplaag vernis?
3	donkergroen	sliertjes...resten
2	grijsgroen?	
1	grijs	dun
0	hout	

Opmerkingen

Waarschijnlijk dateert deze plint niet vanuit de bouwtijd. Het houtimitatiepakket zit er niet op.

De donkergroene sliertje lijken een restant van een afwerking. Zitten ze op of in, of onder laag 4? Lijkt er een beetje IN te zitten.. Mogelijk is dit dezelfde groen als de laag 3 van de lambris. Die hecht overigens ook slecht en minimaal vrij te leggen.

Ruimte: Atelier, kantoor NAM	ruimtenummer: T1.01	datum: 13.04.2016
Onderdeel: raamarchitraaf profilering		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: rechts, 2e raam vanaf de ingang		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

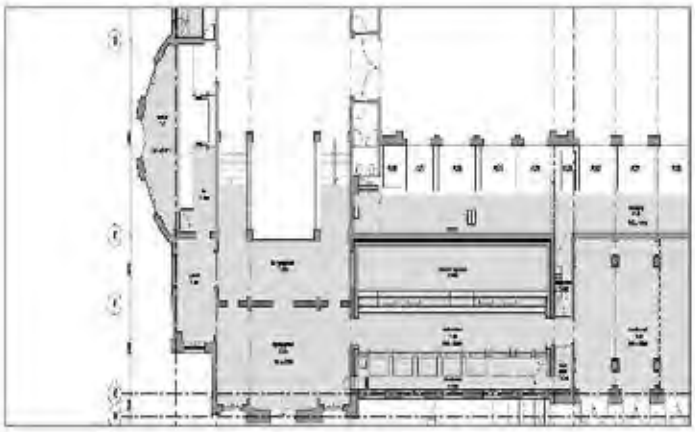

Opmerkingen

Op de buitenste drie profieldelen van de architraaf zijn resten van de donkergroen aangetroffen die ook op de plint en lambrisering zitten. Ook hier is er weinig van bewaard maar is het duidelijk een ***differentiatie*** geweest.
Omdat deze differentiatie op exact dezelfde profieldelen is gevonden als de differentiatie in het **Schoolmuseum**, en omdat het hier lijkt te behoren tot de **2e fase** (bij het groen) kan deze differentiatie mogelijk een handvat bieden voor het dateren van de blauw-groene kleur in het Schoolmuseum.: daar zou het dan ook de 2e fase betreffen.

Ruimte: Atelier, kantoor NAM	ruimtenummer: T1.01	datum: 21.03.2016
Onderdeel: lambrisering		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: links van 2-na noordelijkste pilaster		opgetekend door: LP
Verfmonster: LP 11 + groen erop!!		

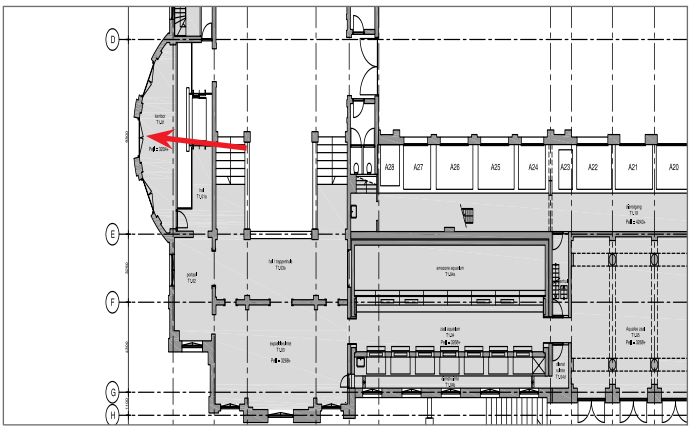

LAAGOPBOUW

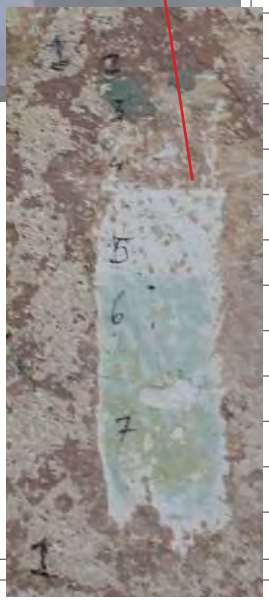

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
11	creme	muurverf, huidig
10	roze	perzik, licht
9	wit	dik
8	wit	geelwit
7	lichtgroen	geelig
6	groen	
5	wit	
4	steenroze	
3	donkergroen	
2	steenrood	terra cotta-achtig
1	licht roze	
0	drager	cementachtig

Opmerkingen

Met name op de achterzijde van de verfbladder is het donkergroene restant te zien.
Op de verfbladder, die geheel van de ondergrond af gestoten lijkt te zijn (vocht/zouten?) is de eerste, licht roze afwerking goed te zien. De kwaststreep is ook zichtbaar.

Laag 1 t/m 4 zijn nog eens extra goed inzichtelijk gemaakt op de verfbladder. Op de wand zelf zijn de lagen onderling moeilijker te scheiden.

Ruimte: Atelier, kantoor NAM	ruimtenummer: T1.01	datum: 21.03.2016
Onderdeel: pilaster		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: op lambriseringhoogte		opgetekend door: LP
Verfmonster: RJ 26.1		

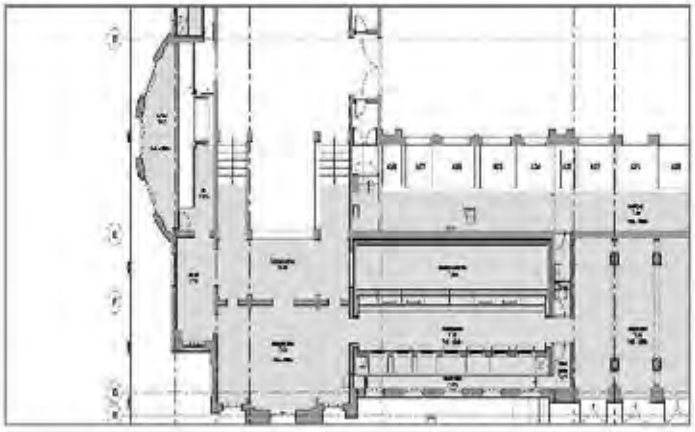

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
12	licht grijs	huidig
11	wit	
10	wit	
9	wit	
8	wit	creme
7	wit	
6	geelgroen	
5	lichtgroen	fris, blauwig
4	wit	
3	wit	
2	verfspikkels?	
1	rozegeel	glad
0	wit	

Opmerkingen

Is 1 een gladde eerste afwerking?

Ruimte: Atelier, kantoor NAM	ruimtenummer: T1.01	datum: 21.03.2016
Onderdeel: pilaster		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: op 2-na noordelijkste pilaster, boven lambris.hoogte		opgetekend door: LP
Verfmonster: LP 21		

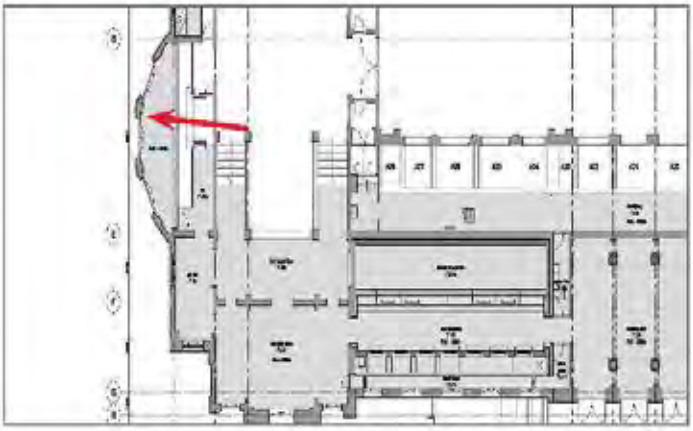

LAAGOPBOUW

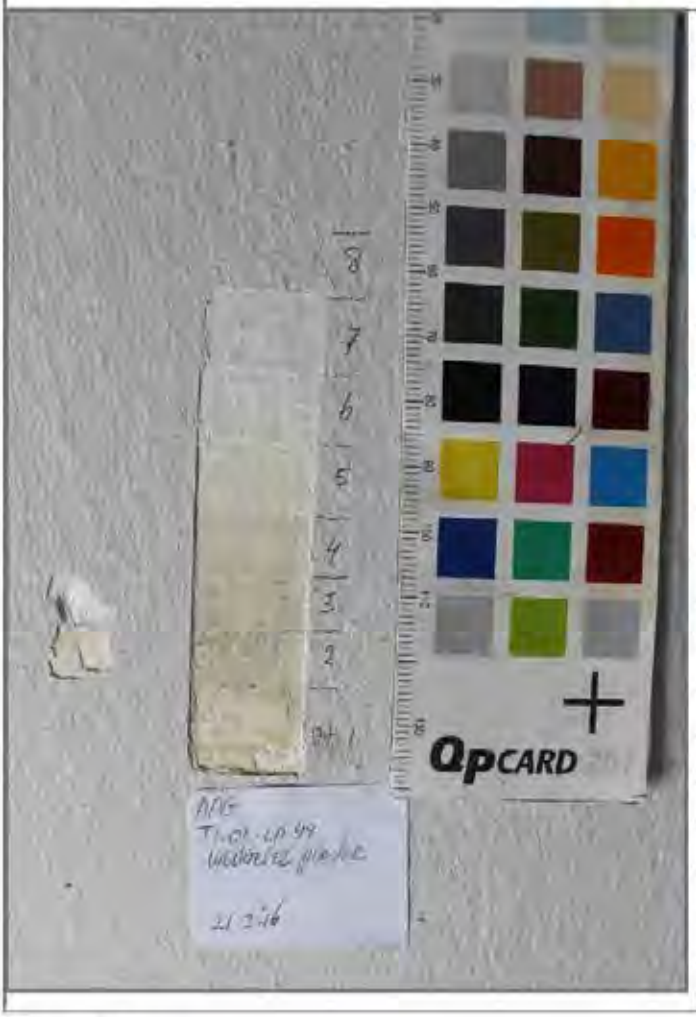

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
8	licht grijs	muurverf, huidig
7	lichtgrijs	muurverf
6	wit	
5	wit	geelig
4	geelig creme	glad
3	geelig creme	glad
2	grijzig	vervuild
1	geelig	glad
0	drager	stuc

Opmerkingen

Ruimte: Atelier, kantoor NAM	ruimtenummer: T1.01	datum: 22.03.2016
Onderdeel: pilaster		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: op 2-na noordelijkste pilaster, lambriseringhoogte		opgetekend door: LP
Verfmonster: RJ 26.2		

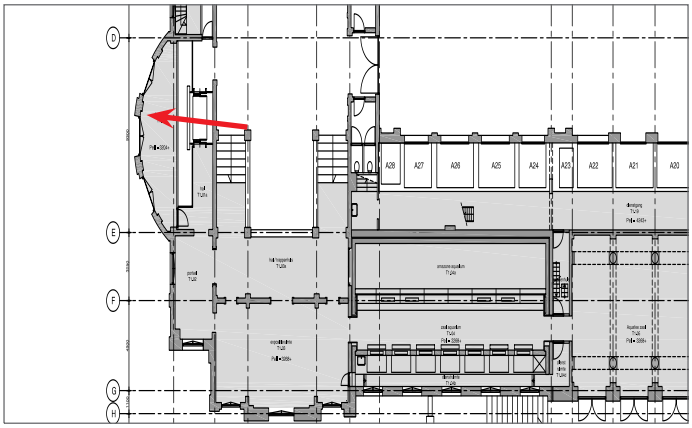

LAAGOPBOUW

Venster T1.01-LP45

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
8	licht grijs	muurverf, huidig
7	lichtgrijs	muurverf
6	wit	
5	wit	geelig
4	geelig creme	glad
3	geelig creme	glad
2	grijzig	vervuild
1	geelig	glad
0	drager	stuc

Opmerkingen

Er lijkt een verschil in de eerste afwerking op de pilaster van de lambrisering. Hoogte en de wandvlakhoogte. Dit moet ik nog beter uitzoeken.

Het gladde, gele van laag 1... is dat een afwerking? Monsteronderzoek is hier nodig. Is of een stucco-achtige gladde afwerking of een soort isolatielaag?

Ruimte: Atelier, kantoor NAM	ruimtenummer: T1.01	datum: 13.04.2016
Onderdeel: wandvlak		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: links van middelste pilaster		opgetekend door: LP
Verfmonster: LP 20		

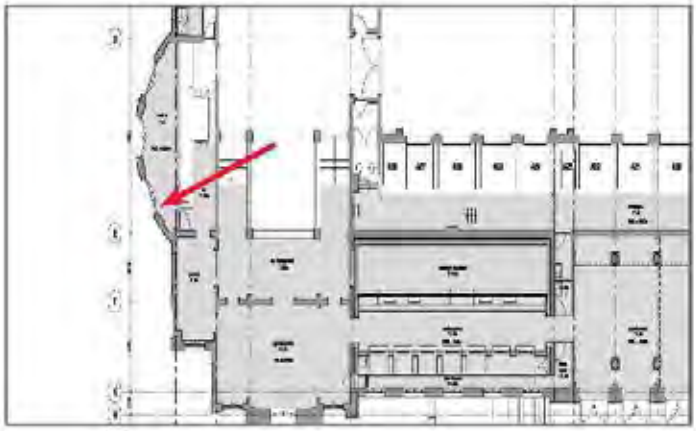

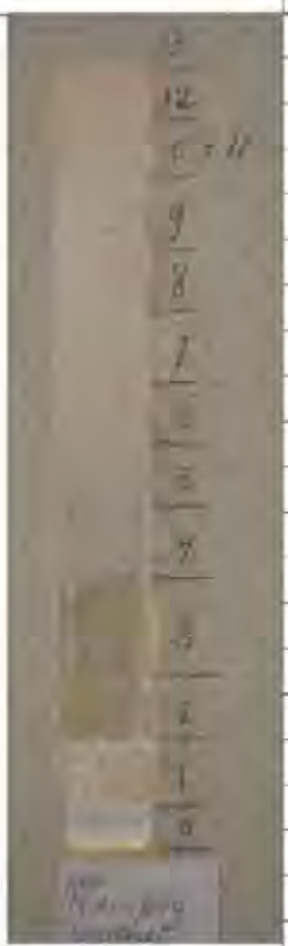

UV licht

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
	13	licht grijs	
	12	roze	
	11	grijs	
	10	wit	
d.paars	9	creme	
d.lila	8	creme	
licht lila	7	licht creme	
wit	6	licht creme	lichter dan 5
licht geel	5	creme	
licht geel	4	creme	
grijs	3	geel groenig	semi transparant
licht geel	2	geel	vrij zwaar, transparant
licht geel	1	geelig wit	residu van 2 ?
	0		

Opmerkingen

De eerste wat donkere laag is geelig. Of dit een afwerking is...of mogelijk een soort isolatielaag met olie is zonder monster niet te zeggen. Het lijkt wat op de gladde, stucco achtige laag van venster **T1.01-LP 45**

BIJLAGE 6

Stratigrafieformulieren
Interieur Aquariumgebouw Artis

Kantoorruimten NAM (ruimte T1.02 en T1.03)

door:

januari 2016 t/m mei 2017

HISTORISCHE BENAMING RUIMTES

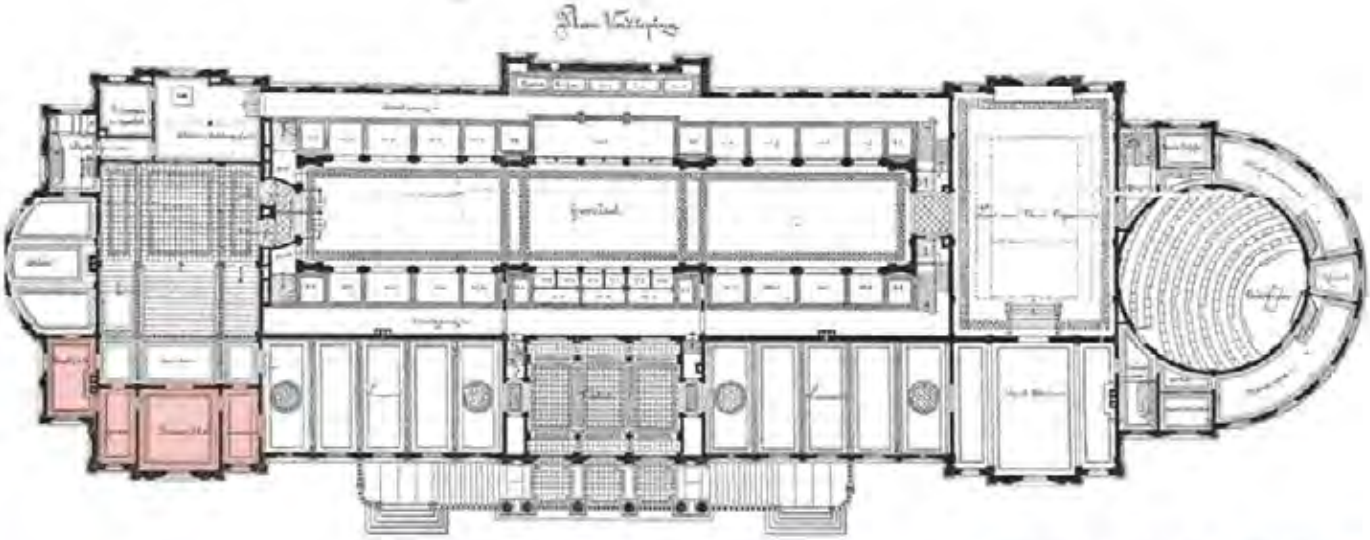

Tekening nr. 3 G. B. Salm 1880

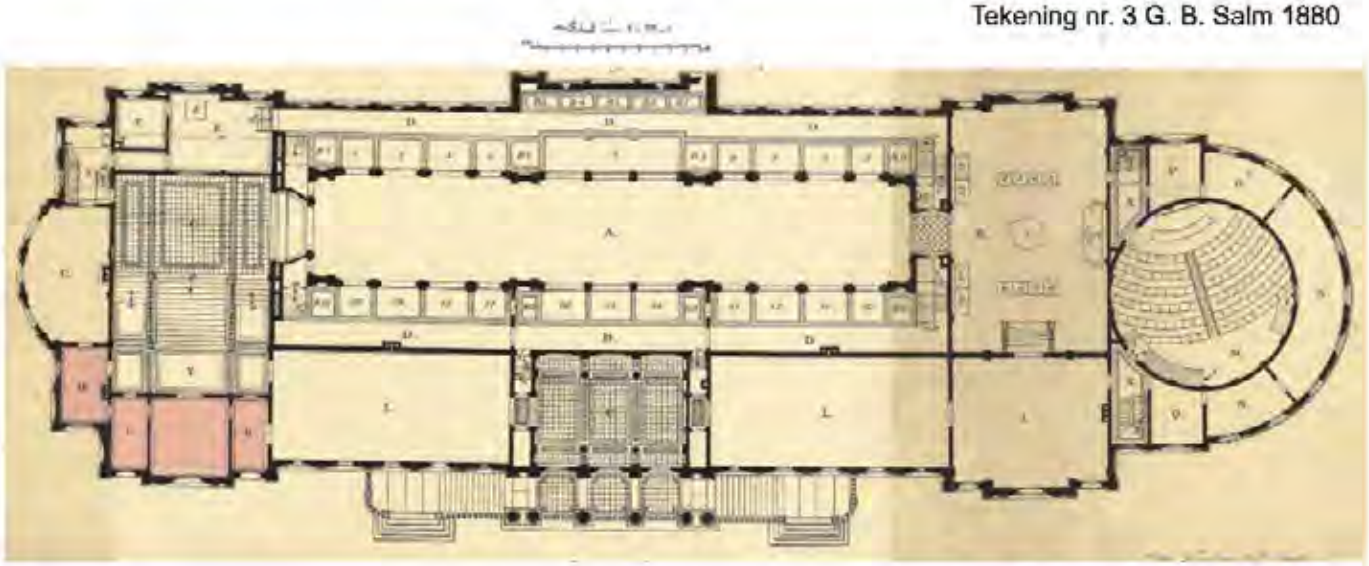

Lith. Fresling & Co., Amsterdam
Uit: Kerbert 1888.PDF

A. Groote Aquariumzaal, met 20 bassins
B. Kleine Aquariumzaal met 14 tafelaquaria
C. Vestibules
D. Dienstgangen
E. Werkruimte voor het dienstpersoneel
F. Dienstpersoneel
G. Werkkamer van den Hoofd-Conservator
H. Kamer van den Custos
I. Magazijn
K. Kamer van de Conservator van het Museum
L. Musea
M. Auditorium
N. Laboratorium
O. Laboratorium van den Hoogleeraar in de Zoölgie en de Vergelijkende Anatomie aan de Universiteit
P. Kamer van den Hoogleeraar
Q. Kamer van den Adsistent
X. Portalen
Y.
Z. Valluik, de opening in de werkruimte van het dienstpersoneel afsluitende, waardoor de transportvaten met levende dieren binnen het Aquarium worden gebracht.
1-9. Zeewater-bassins
10-20 Zoetwater-bassins
R.1-R.13. Reserve-bassins

Ruimte: Bestuur NAM	ruimtenummer: T1.03	datum: 14.01.2016
Onderdeel: Middelste raam in zuidgevel		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: rechter (oostelijke) architraaf		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

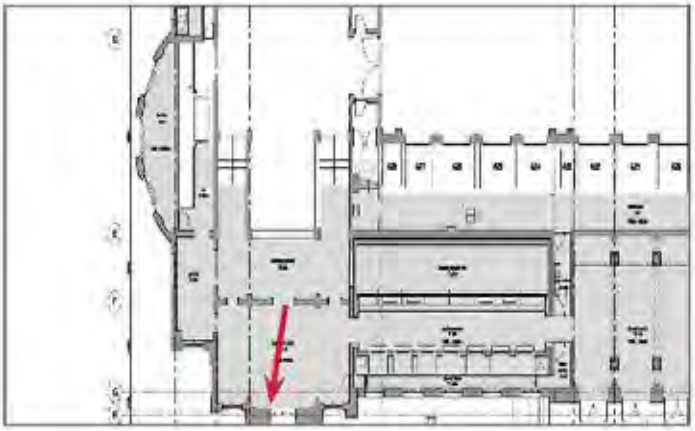

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
	22	l.grijs	
	21	l.grijs	
	20	l.grijs	
l.paars	19	l.grijs	
d.paars	18	wit	
	17	wit	
	16	l.geel	
	15	wit	
	14	wit	
fluor.wit	13	beige	
l.grijs	12	l.beige	glad, vanaf hier springt laag weg, dun
paars	11	l.creme	
	10	wit	
d.paars	9	wit	
	8	groen	2e afwerking, vernis hierop?
	7	l.groen	
	6	groengrijs	
donker	5	bruinig groen	eerste afwerking? zeer dun,resten
paars, grijs	4	grijs	warm, grond?
grijs	3	l.grijs	
	2	oranjegeel	hard,glad, plamuur?
	1	wit	dun
	0	hout	naaldhout

Opmerkingen

Laag 5 is heel dun maar waarschijnlijk de eerste afwerking en waarschijnlijk hetzelfde als de eerste afwerking in T1.02-LP15 en LP 16. Op het platstuk van T1.03-LP12 zit nagenoeg dezelfde opbouw. Mogelijk loopt het 1 laag verschillend door meer- of minder schuren tijdens een opvolgende voorbewerking.

Ruimte: Bestuur NAM	ruimtenummer: T1.03	datum: 14.01.2016
Onderdeel: Middelste raam in zuidgevel		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: rechter (oostelijke) architraaf- platstuk		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

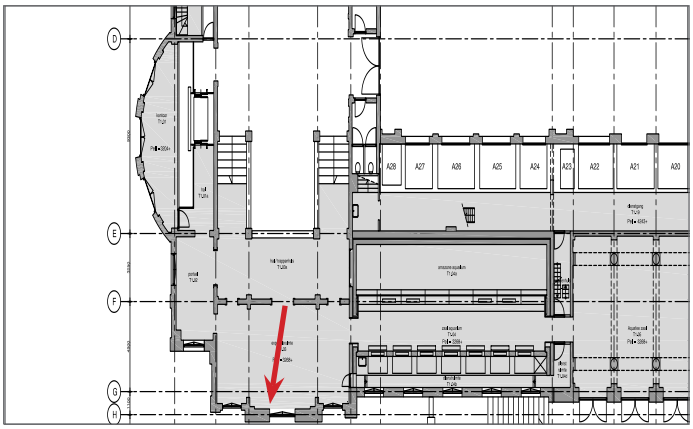

LAAGOPBOUW

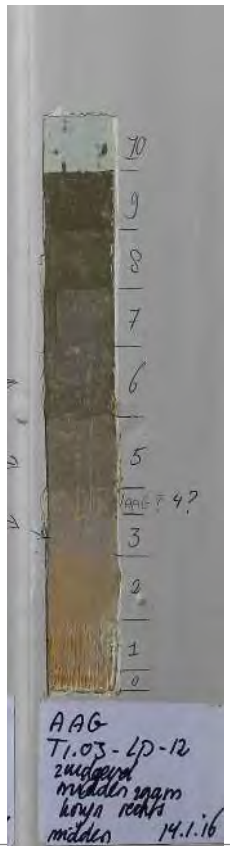

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
10	wit	dun
9	d.groen	
8	l.groen	
7	d.grijs	
6	bruinig groen	dun
5	l.paars grijs	
4	tint ‚anders'	is dit een laag? afwerking?
3	l.grijs	
2	oranje geel	dikker, glad, plamuur?
1		dun
0	hout	

Opmerkingen

Laag 4 en laag 6 zijn heel. Lijkt nagenoeg wel hetzelfde als T1.03-LP.11 en T1.02-LP 15 en LP16. Dat is een betere plek om te bepalen.
De moderne lagen zijn niet vrijgelegd.

Ruimte: Bestuur NAM	ruimtenummer: T1.03	datum: 14.01.2016
Onderdeel: Middelste raam in zuidgevel		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: halfrond bovenraam		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

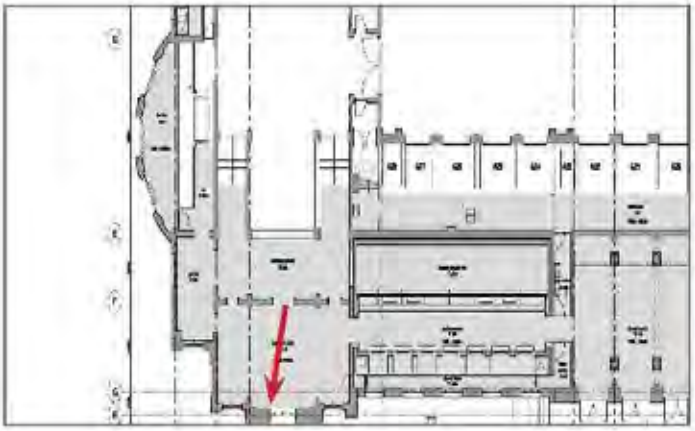

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
	div. witten	
8	wit	
7	d.groen	
6	l.groen	
5	d.grijs	
4	bruinig groen	donker
3	l.paars grijs	
2	l.grijs	
1	wit	
0	hout	

Opmerkingen

Enkele lagen missen in deze stratigrafie maar dat is ook mogelijk door de slechte werkhouding vanaf de steiger waardoor ik er niet goed bij kan. Het lijken dezelfde kleuren en lagen te zijn als op de architraaf onderin behalve dat laag 4 (de eerste afwerking?) misschien iets donkerder lijkt dan op de architraaf **Dit kunnen we controleren met de lossen kleurtrap/verfblaar van het kozijn van ruimte T1.02**

Ruimte: Bestuur NAM	ruimtenummer: T1.03	datum: 14.01.16
Onderdeel: plafond, kroonlijst, ornamentlijst op plafond		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie:		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

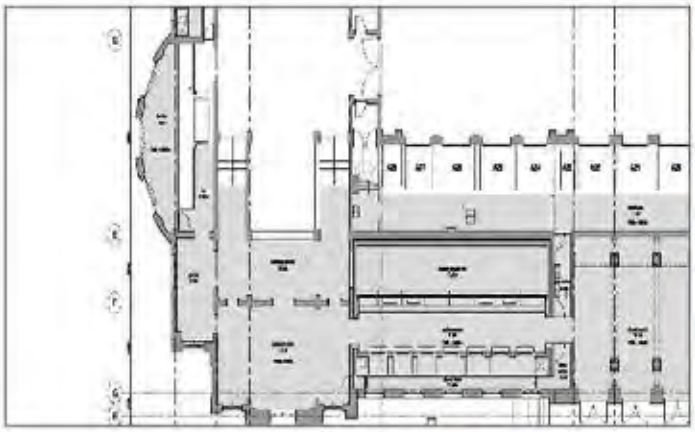

Opmerkingen

Op alle onderdelen van het plafond, vanaf de kroonlijst (dus NA de architraaf-nara boven toe) tot in het vlak, zijn als onderste lagen alleen witte lagen te zien. Meer naar het heden komt ook beige of verkleurend vuil voor.

Ruimte: Kamer vd Custos	ruimtenummer: T1.03	datum: 14.01.'16
Onderdeel: raam		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: linker raamstijl		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

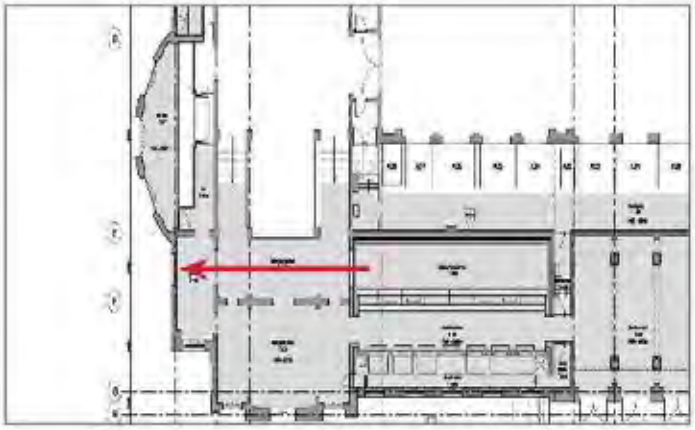

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
etc.	modern pakket	witten
12	wit	
11	geelig wit	
10	wit	
9	wit	
	glans?	toplaag of aparte laag?
8	d. geel groen	
7	l.geel groen	
6	wit/grijzig	dun
5	bronsgroen	dun, dekkend
4	donkerder beige, dun	
3	beige grijs	
2	oranjegeel	transp.kwast (kwastplamuur?)
1	wit	
0	hout	

Opmerkingen

Vergelijkbare opbouw en kleuren als in T1.03 Heel duidelijk dezelfde ‚kantoor'-eenheid met elkaar.
Hier is de eerste afwerking beter in het zicht (laag 5) Zie geen kleurverschil met de eerste afwerking op het kozijn.
Aardig om te zien: de kwastplamuur is duidelijk KWASTplamuur (de oranje gele laag 2) Hard- en gladheid van plamuur, maar de kwastsporen zijn zichtbaar.

Ruimte: Kamer vd Custos	ruimtenummer: T1.03	datum: 14.01.'16
Onderdeel: raamkozijn		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: linker raamkozijn		opgetekend door: LP
Verfmonster: LP 10		

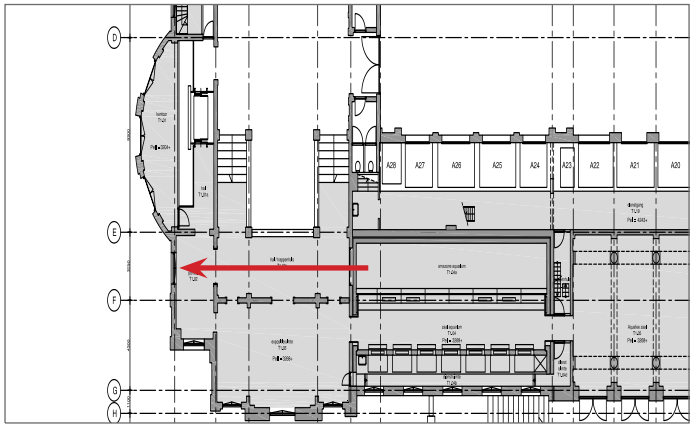

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
d.paars	21	creme	
l.paars	20	creme	
l.paars	19	creme	
l.paars	18	wit	
d.paars	17	d.creme	
d.lilagrijs	16	d. creme	
l.lilagrijs	15	beige	
lila	14	beige	
geel	13	transp.	
transp, geelig	12	l.groen	
d.groen	10	groen	
l.groen	9	groen	iets donkerder dan 10
d.groen	8	geelgroen	
l.groen	7	geelgroen	verschil met 8
alleen licht rand	6	l.grijs	blauwachtig
bl.paars/groen	5	d.groen	afwerking?!
l.bruingroen	4	l.bruinbeige	grove kwast
lila	3	l.bruinbeige	
groengeel fel fl.	2	oranjegeel	(kwast)plamuur? semi-tranps
roze wit	1	wit	dun
wit	0	hout	

Opmerkingen

Grote verfblaar die is losgestoken vanaf laag 2.
Aan de achterkant is de kleurtrap gemaakt. De eerste, groene afwerking lijkt dezefde kleur te zijn als de eerste afwerking op het raam.Ook de opvolgende kleuren lijken overeenkomstig.
Laag 5 is waarschijnlijk de eerste afwerking.

Ruimte: Kantoorruimte NAM	ruimtenummer: T1.02	datum: 14.01.2016
Onderdeel: raampartij westgevel		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: linker raamkozijn		opgetekend door: LP
Verfmonster: LP10 en RJ 27		

Opmerkingen

Tussen de (kwast) plamuurlaag (laag 2) en de ‚overgrondlaag' (laag 3) is sterke onthechting in dit eerste afwerkingspakket. In een blaar kon deze grote verfbladder worden losgestoken. Aan de achterzijde is deze stratigrafie gemaakt.
Op het kozijn is achtergebleven grondverf en waarschijnlijk de plamuurlaag.

Monster genomen bij punctie 4 - van strati T1.02-Lp16 - om overgang vanaf hout in kaart te hebben.

Ruimte: Kamer vd Custos	ruimtenummer: T1.03	datum: 13.04.'16
Onderdeel: ovaal bovenraam		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: links		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

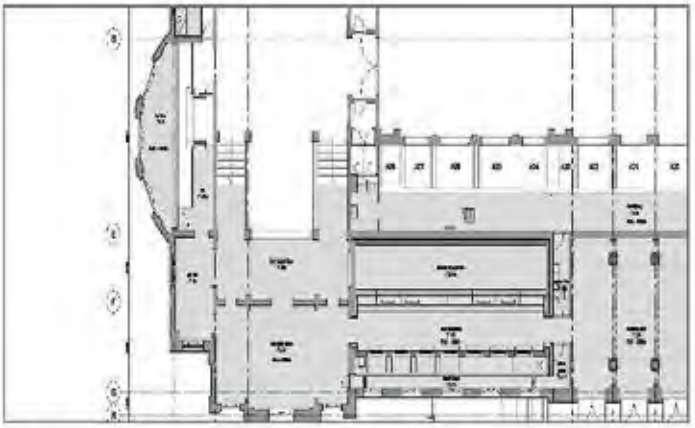

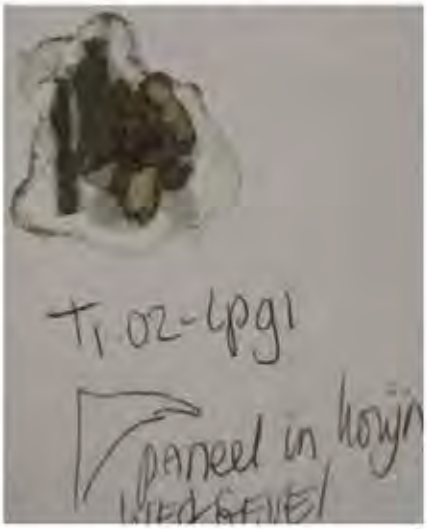

Opmerkingen

Gekeken is of er verschil in toon is op het halfronde raam of het driehoek-paneel en het ondergelegen raam en/of het kozijn. De verflaagopbouw is hetzelfde als op het raam en het kozijn. Geen differentiatie. Ook de profieldelen van de architraaf zijn gezien maar geen andere kleur aangetroffen. Ook op het tegenoverliggende deurkozijn/architraaf is geen verschil ontdekt.
De scharnieren zijn overigens in dezelfde lagen meegeschilderd. Alleen de drager is anders (ijzer).

Ruimte: Kamer vd Custos	ruimtenummer: T1.02	datum: 13.04.'16
Onderdeel: deurkozijn naar de grote vestibule		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: rechts, alle profieldelen		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

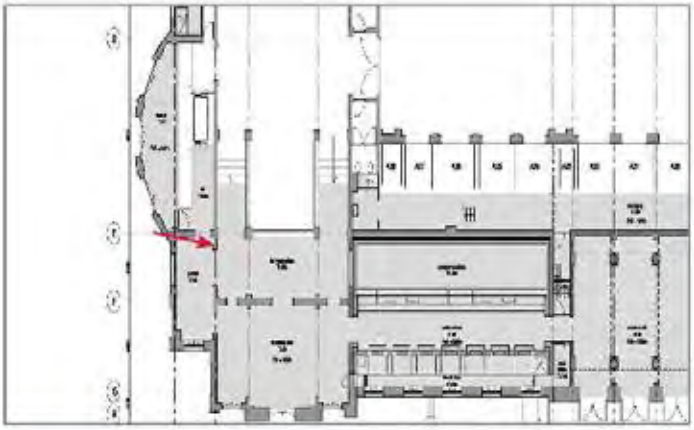

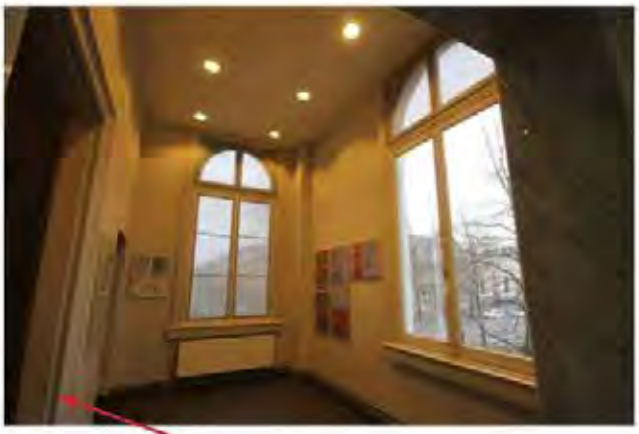

Opmerkingen

Middels diverse puncties op alle profieldelen is gezien dat er een vergelijkbaar verfpakket op het deurkozijn zit als op het raamkozijn. Geen differentiatie. De neuten zijn waarschijnlijk vernieuwd. Daarop is een zeer minimaal verfpakket.

BIJLAGE 7

Stratigrafieformulieren
Interieur Aquariumgebouw Artis

Grote Aquariumzaal
(ruimte 1.05)

door:

januari 2016 t/m mei 2017

HISTORISCHE BENAMING RUIMTES

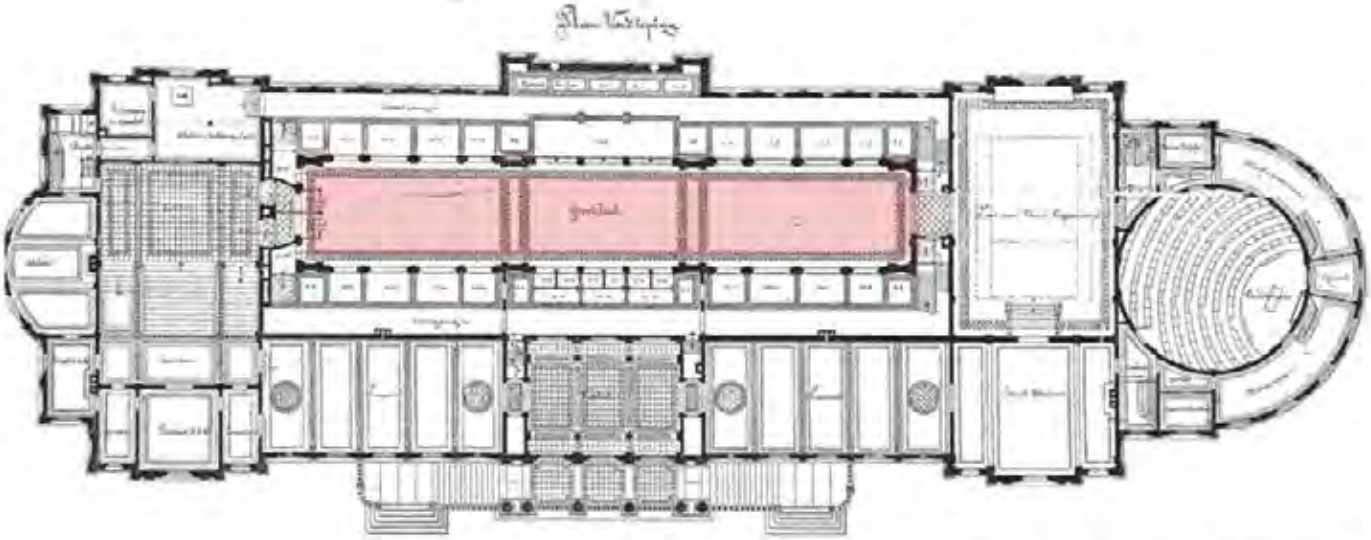

Tekening nr. 3 G. B. Salm 1880

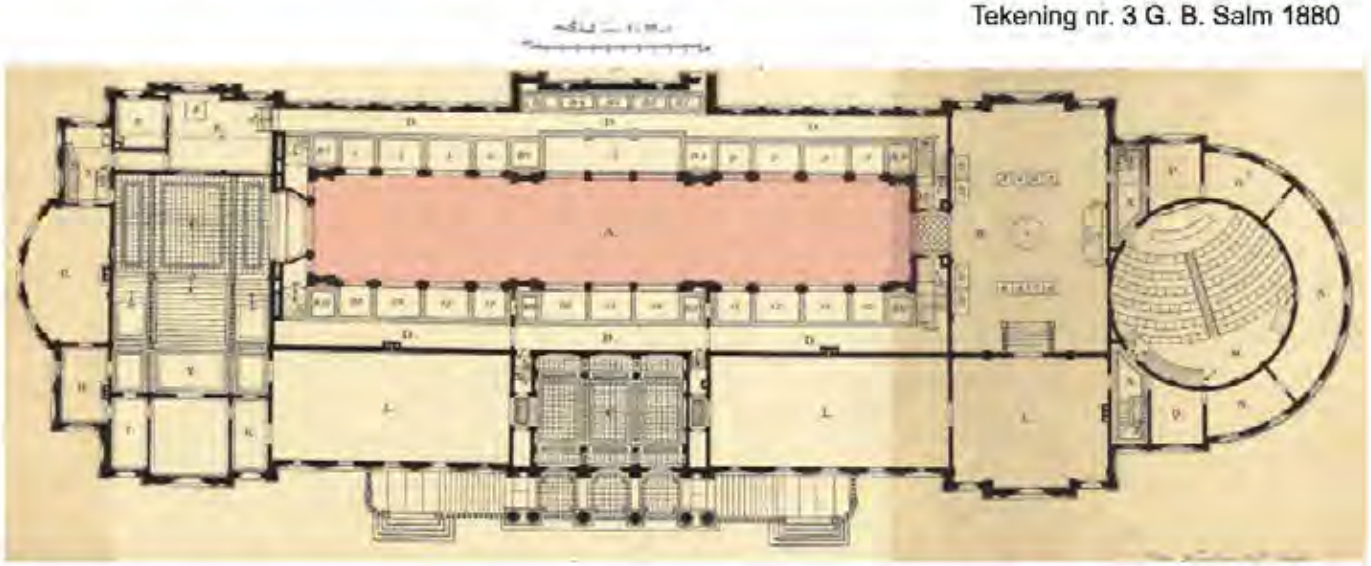

Lith. Fresling & Co., Amsterdam
Uit: Kerbert 1888.PDF

A. Groote Aquariumzaal, met 20 bassins
B. Kleine Aquariumzaal met 14 tafelaquaria
C. Vestibules
D. Dienstgangen
E. Werkruimte voor het dienstpersoneel
F. Dienstpersoneel
G. Werkkamer van den Hoofd-Conservator
H. Kamer van den Custos
I. Magazijn
K. Kamer van de Conservator van het Museum
L. Musea
M. Auditorium
N. Laboratorium
O. Laboratorium van den Hoogleeraar in de Zoölgie en de Vergelijkende Anatomie aan de Universiteit
P. Kamer van den Hoogleeraar
Q. Kamer van den Adsistent
X. Portalen
Y.
Z. Valluik, de opening in de werkruimte van het dienstpersoneel afsluitende, waardoor de transportvaten met levende dieren binnen het Aquarium worden gebracht.
1-9. Zeewater-bassins
10-20 Zoetwater-bassins
R.1-R.13. Reserve-bassins

Ruimte: Grote Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.05	datum: 14 november 2016
Onderdeel: deur en kozijn		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: In de zuidwesthoek, tegen de westwand, gat in natuursteen		opgetekend door: RJ
Verfmonster: RJ 29 (houtimitatie) en RJ 30 (marmerimitatie)		

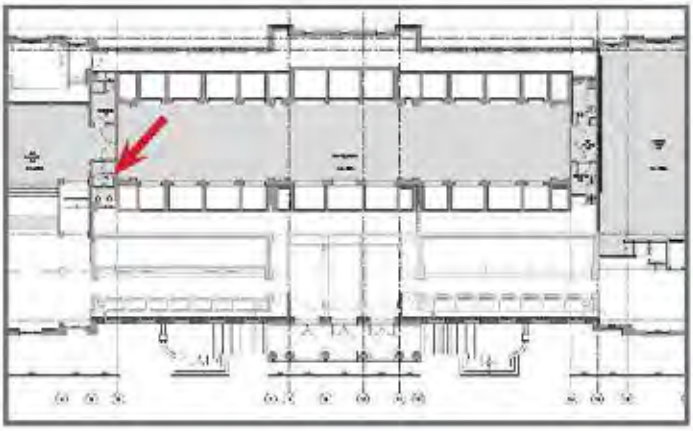

LAAGOPBOUW

Opmerkingen

In alle hoeken zijn door de technische dienst van Artis in het Grijze natuursteen kijkvensters gemaakt.

Alleen achter het venster aan de zuidwestzijde (in de west-wand) kwam een deel van het oude houtwerk in zicvht. Hier is een derukozijn en een deur bewaard gebleven. Oorspronkelijk ging deze doorgaang naar een privaat dat in de uiterste hoek van deze zaal was gemaakt.

Op de deur is een eikenhouimitatie aanwezig. Deze is donker van kleur en heeft een saus waaraan een zwartige kleur is toe-gevoegd (waarschijnlijk geen zwart maar b.v. Van Dyksbruin). De toplaag voelt zacht en is eerder als was-achtig dan als harsachtig (vernis) te omschrijven.

Deze houtimitatie is waarschijnlijk identiek aan de houtimitatie die op het hout van de rondbogen (luiken) met trelliswerk boven de deuren en aquaria is aangetroffen in 2014.

Het kozijn naast de deur toont een zacht gele of Creme afwerking. Vermoedelijk is dit een sterk vergeelde wit (immer lijnolie het bindmiddel van de verf vergeeld afgesloten van daglicht). Op dit wit zijn verschillende beschadigingenaanwezig veroorzaakt door het boren van het gat. Hierdoor is goed te zien dat de verflaagopbouw uiterst beperkt is. In deze afwerking zijn in verf grijze vegen te zien. Aangebracht met een kwast en mogelijk bedoeld als een marmerimitatie.
(deze afwerking met differentiatie tussen hout en marmer ver-toont verwantscap met de afwerking die is gevonden in de hal beneden (ruimte 0.03) - zie stratigrafie **0.03-RJ-16.**

stratigrafie nr 7 2014
BOOGVELD BOVEN DE DEUREN OOST

stratigrafie 2014
BOOGVELD BOVEN DE DEUREN WEST

BIJLAGE 8

Stratigrafieformulieren
Interieur Aquariumgebouw Artis

Vestibule (ruimte T1.05)

door:

januari 2016 t/m mei 2017

HISTORISCHE BENAMING RUIMTES

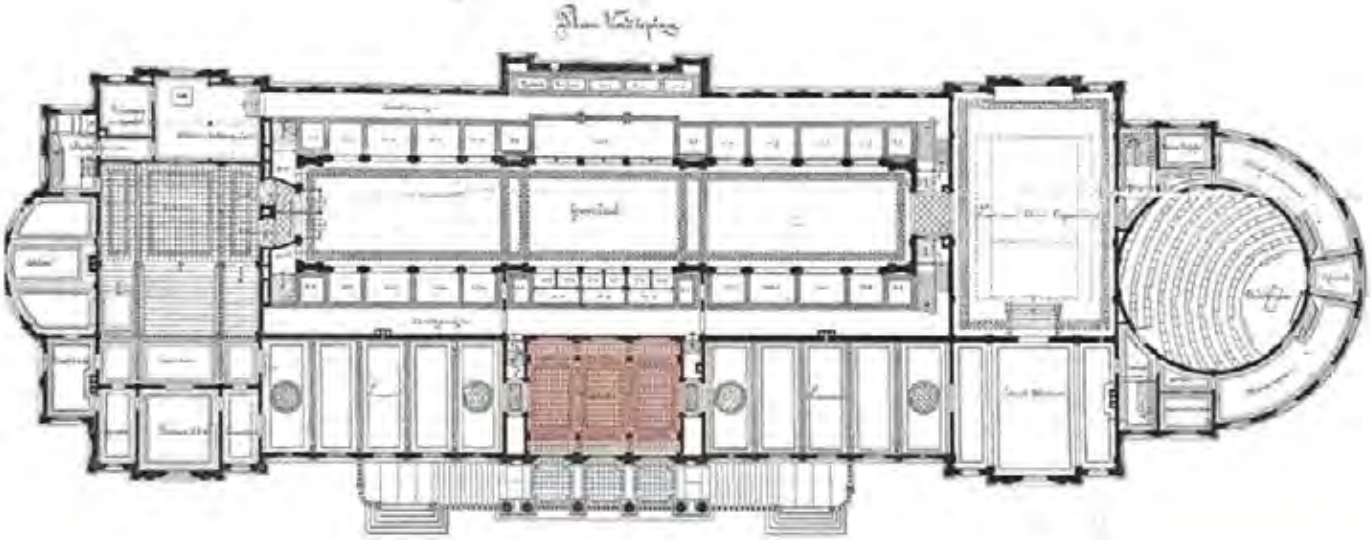

Tekening nr. 3 G. B. Salm 1880

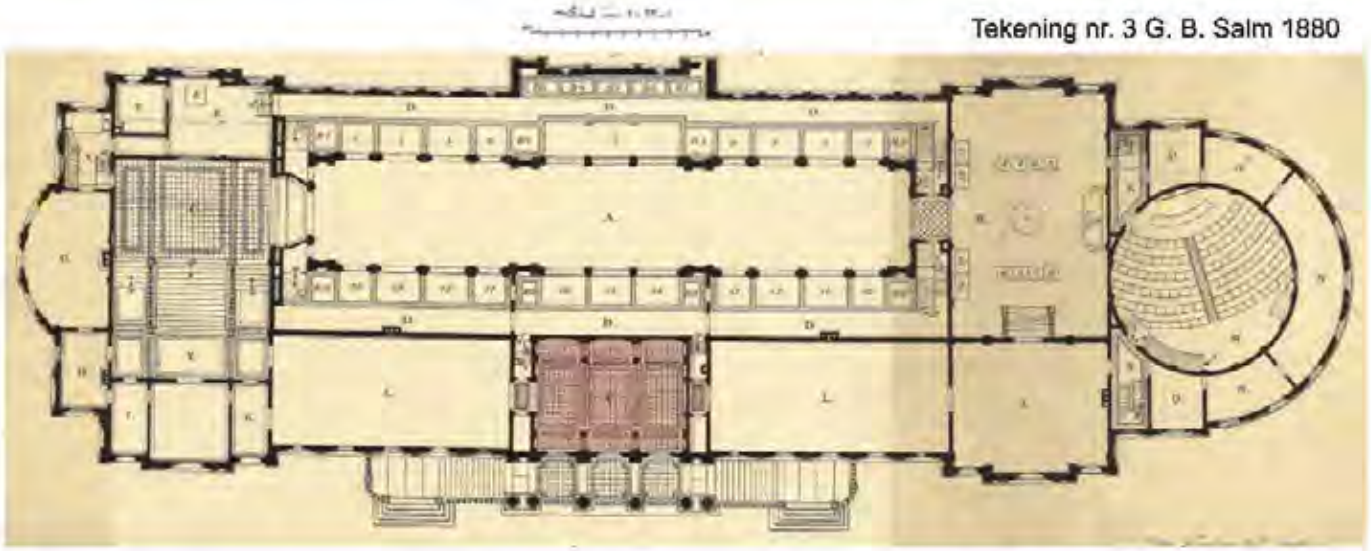

Lith. Fresling & Co., Amsterdam
Uit: Kerbert 1888.PDF

A. Groote Aquariumzaal, met 20 bassins
B. Kleine Aquariumzaal met 14 tafelaquaria
C. Vestibules
D. Dienstgangen
E. Werkruimte voor het dienstpersoneel
F. Dienstpersoneel
G. Werkkamer van den Hoofd-Conservator
H. Kamer van den Custos
I. Magazijn
K. Kamer van de Conservator van het Museum
L. Musea
M. Auditorium
N. Laboratorium
O. Laboratorium van den Hoogleeraar in de Zoölole en de Vergelijkende Anatomie aan de Universiteit
P. Kamer van den Hoogleeraar
Q. Kamer van den Adsistent
X. Portalen
Z. Vallulk, de opening in de werktuimte van het dienstpersoneel afsluitende, waardoor de transportvaten met levende dieren binnen het Aquarium worden gebracht.
1-9. Zeewater-bassins
10-20 Zoetwater-bassins
R.1-R.13. Reserve-bassins

Ruimte: Vestibule	Ruimtenr: T.1.05	Datum: 06-01-2016
Onderdeel: Zuil, noordwest	uitvoering door: AS	
Onderzoekslocatie: Platte vlak cannelure	opgetekend door: AS	
Verfmonster:		

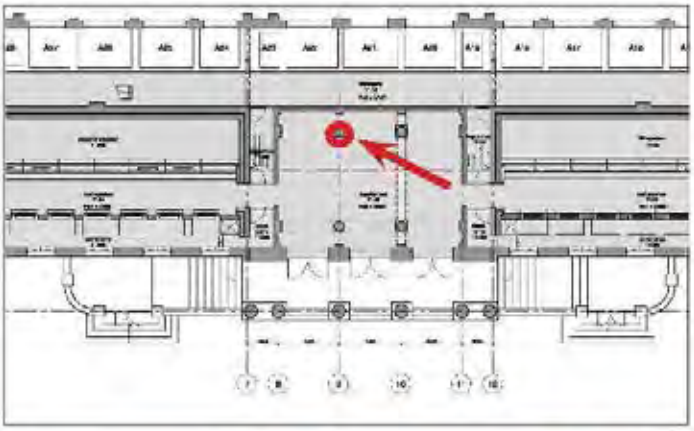

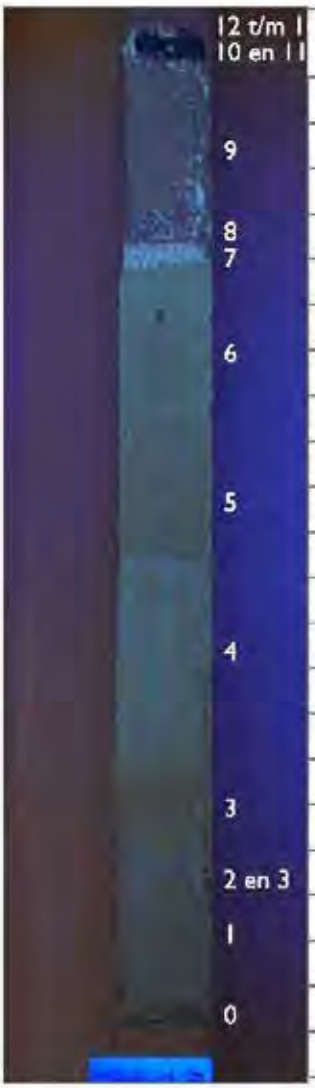

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
-	14	z. l. beige	
-	13	voorlaag	niet vrijgelegd
-	12	wit	niet vrijgelegd
d. blauw	11	d. blauw	
d. paars	10	d. grijs	
mosterd geel	9	l. geel	
d. paarsrood	8	wit	
wit	7	z.l. roze	
geel	6	z.l. geel	
lever	5	z.l. geel	
groenig grijs	4	l. grijs	
d. lever	3	wit	
fel groen	2	-	niet vrij te leggen
grijzig groen	1	grijzig creme	
	0	hout	

Opmerkingen

Is laag 2 (die in UV alleen zichtbaar is als een fel groen fluorescerend randje) misschien een marmerimitatie?

Ruimte: Vestibule	Ruimtenr: T.1.05	Datum: 06-01-2016
Onderdeel: Zuil, noordwest	uitvoering door: AS	
Onderzoekslocatie: Holle vlak cannelure	opgetekend door: AS	
Verfmonster:		

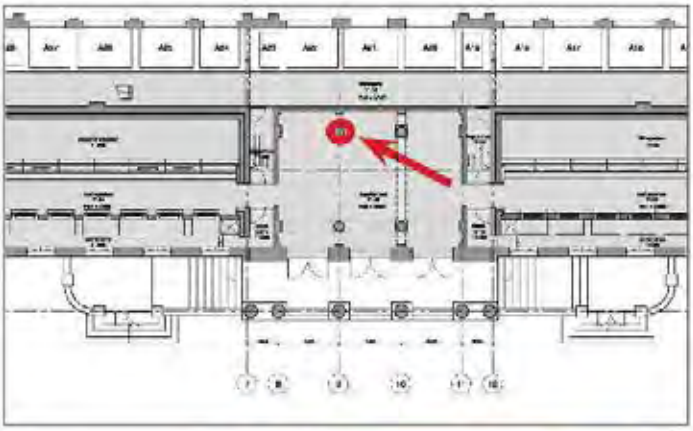

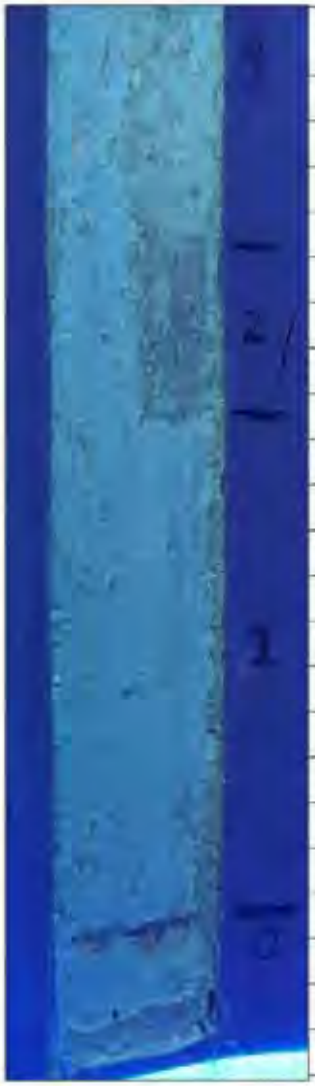

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
l. paars	15	warm wit	
paars	14	wit	
l. paars	13	warm wit	
paars	12	wit	
d. blauw	11	blauw	
d. paars	10	grijs	
d. bruin	9	groen	
groenig	8	grijs	
wit	7	wit	
z.l. geel	6	z.l. geel	tamponeer
z.l. geel	5	z.l. geel	tamponeer?
l. grijs	4	wit	
wit	3	wit	
-	2	-	
grijzig creme	1	grijzig creme	niet vrij te leggen
hout	0	hout	

Opmerkingen

De eerste zes lagen komen overeen met de eerste zes lagen van T.1.05-AS.1

Ruimte: Vestibule	Ruimtenr: T.1.05	Datum: 05-01-2016
Onderdeel: Zuil, noordoost	uitvoering door: AS	
Onderzoekslocatie: Bovenzijde voet	opgetekend door: AS	
Verfmonster:		

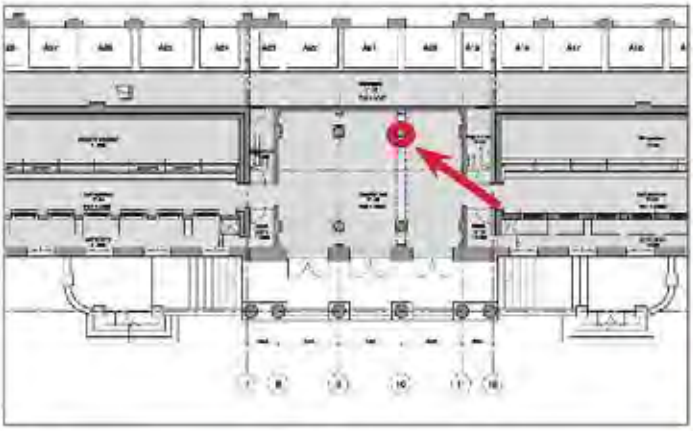

LAAG OPBOUW

beschrijving - kenmerken	kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
	paars	26	l. grijs	
	l. paars	25	l. beige	
	l. roze	24	rozig wit	
	roze	23	wit	
	l. paars	22	l. beige grijs	schuur sporen = afwerking
	paars	21	l. paars grijs	
	groen	20	d. blauw	schuur sporen = afwerking
	groenig paars	19	blauw	
	paars	18	grijs	
	l. zwart	17	bruin	
donkerder dan laag 15	paars	16	l. blauw	
	paars	15	l grijs	met donkere top
	groen licht	14	grijs	chipbare afwerkaag
	zwart	13	d. grijs	hardsteen kleur
donkerder dan laag 10	d. paars	12	grijs	schuur sporen = afwerking
	l. roze	11	wit	
	d. paars	10	l. grijs	
	l. rood	9	gelig creme	glad en chipbaar
	groenig wit	8	d. geel	locaal een korrel
	wit	7	wit	niet vrij te leggen
	groenig	6	creme	tamponeer met vuil

Opmerkingen

Bij het testje met Afbijtnummer .. aan de achterkant van de voet, moet ik het meerdere keren aanbrengen. De afbijt werkte hier veel langzamer dan in T.1.03a, ook omdat het pakket van lagen veel dikker is en de de olieverflagen een soort kleipasta worden. Je kon laagpakket voor laagpakket verwijderen. Na 3x de afbeit aan te brengen zijn de donkere blauwen en grijze lagen weg tot op een gele laag. Nahet afbijten van 2 gele lagen kom ik op een dun bruinig laagje op wit. Is dit vuil of een houtimitatie?
In de map zijn foto's gemaakt van de verschillende vrijlegstadia.
Het laatste pakket voorzichtig verwijderd met scalpel zodat de vernislaag van de aangetroffen marmering niet aangetast werd.

Ruimte: Vestibule	Ruimtenr: T.1.05	Datum: 05-01-2016
Onderdeel: Zuil, noordoost	uitvoering door: AS	
Onderzoekslocatie: Bovenzijde voet	opgetekend door: AS	
Verfmonster:		

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
paarsig	5	creme	
d. paars	4	grijzig	niet vrij te leggen
wit	3	wit	
l. roze	2	wit	vuillaagje erop? of erin?
groenig	1	wit	vuillaagje erop?
	0	metaal	

Opmerkingen

De eerste vier lagen zijn heel moeilijk van afzonderlijk vrij te leggen; ze lijken door/in elkaar te liggen. Dit fenomeen kwam 6.1.2e *ook tegen op de wandvlakken die uiteindelijk marmerstuuc bleken te zijn.* 6.1.2e

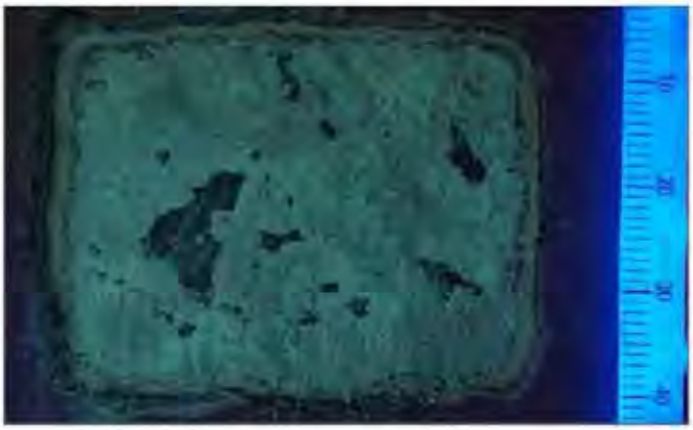

Ruimte: Vestibule	ruimtenummer: T.1.05	datum: 07.01.'16
Onderdeel: Plafondband tussen pilaster OZ en kapiteel ZO		uitvoering door: AS
Onderzoekslocatie: Ronde band rondom bloem		opgetekend door: AS
Verfmonster:		

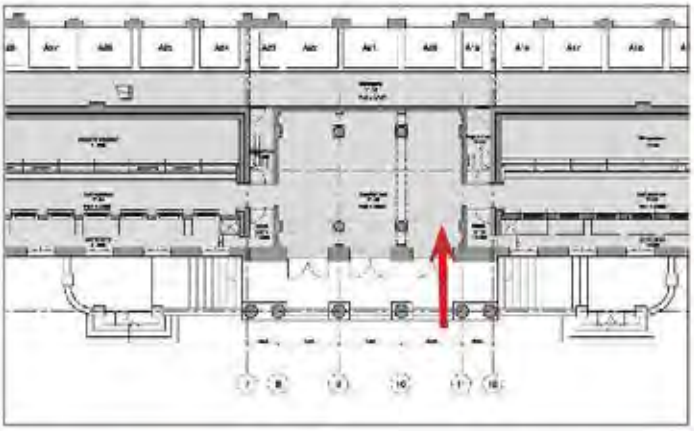

LAAG OPBOUW

beschrijving - kenmerken	kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
nog drie lagen?	-	9	-	niet vrijgelegd
ms twee lagen	d. paars	8	d. blauw	zelfde als cannelure
wel zichtbaar in uv	groenig	7	-	niet vrij te leggen
	iets d. paars	6	warm wit	gladder en harder
	paars	5	warm wit	gladder en harder
	oranje	4	zalmig wit	poederig
	gelig	3	gelig wit	poederig
	l. roze	2	zalmig wit	poederig
	wittig	1	grijzig wit	poederig, meerder lagen?
	perzik	0	zalmig wit	stuc

Opmerkingen

De oudste grijzige wit, bestaat mogelijk uit meerder lagen, maar delamineerd hier sterk van de ondergrond.
De eerste afwerkingen zijn iig wittig geweest.

Ruimte: Vestibule	ruimtenummer: T.1.05	datum: 07.01.'16
Onderdeel: Plafondband tussen pilaster OZ en kapiteel ZO		uitvoering door: AS
Onderzoekslocatie: Ronde band rondom bloem		opgetekend door: AS
Verfmonster:		

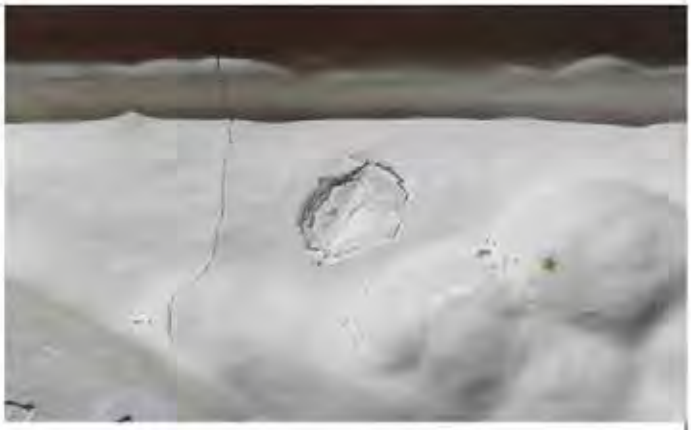

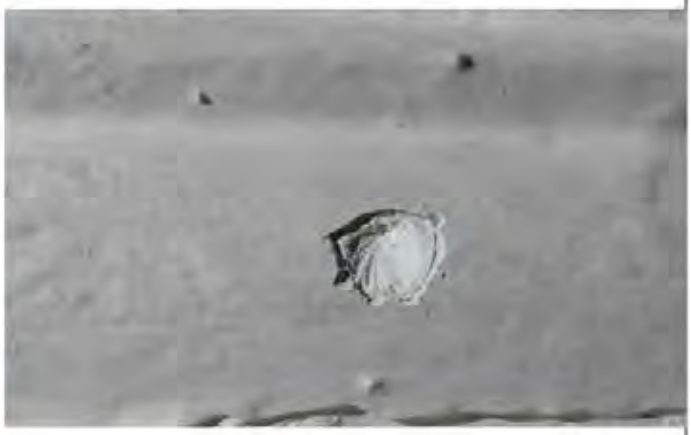

Opmerkingen

De sonderingen op de verschillende onderdelen van de onderzijde van de sierband tonen gelijk. Eerst een aantal witte afwerkingen, dan een afwerking waarbij alles donker blauw is geweest en daarna weer een aantal witten.

Ruimte: Vestibule	Ruimtenr: T.1.05	Datum: 13-01-2016
Onderdeel: Zuil, Zuidoost - bovenin	uitvoering door: start door AS en afgemaakt door RJ	
Onderzoekslocatie: overgang van cannelure naar de top	opgetekend door [redacted]	
Verfmonster: AAG -monster 1 RJ		

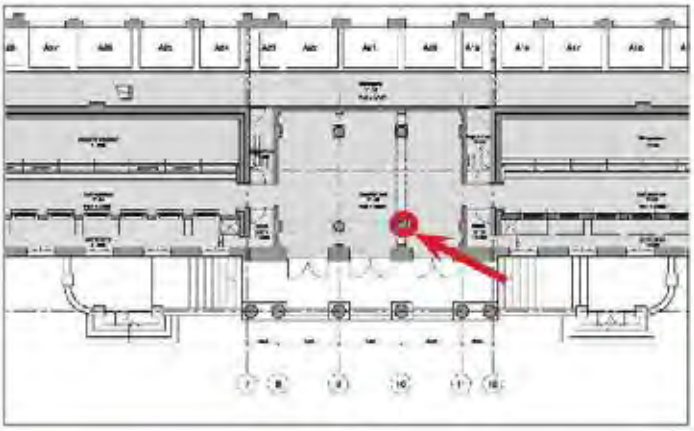

LAAG OPBOUW

kenmerken	kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
	twinkels	17	huidig beige	modern, lelijk aangebracht
		16	wit	grond
		15	blauw	dun helder
	heel mat	14	d.blauw	mat, fel groen ernaast in cannelure
		13	beige	structuur
		12	wit	glad
		11	wit	heel dun
		10	grijzig	
		9	licht beige	glad + structuur
		8	wit	
	! laag ? vuil?	7	grijzig	
	zelfde paarse gloed	6	wit	mat, blauwige gloed melkig
	grijzig mat	5	?gelig	zit hier nog iets tussen?
	geen fluo	4	beigewit	gelig ? top
	fel groen veel twinkels	3	wit	poreus - grond
streperig	groenig	2	wit	dikkig kwast
	paarse gloed	1	wit	dun direkt op drager
		0	hout	

Opmerkingen

De stratigrafie loopt van beneden naar boven in dit geval, bovenin de cannelure is iets meer van het groen vrijgelegd

Alleen de lagen met dikke streep konden goed worden vrijgelegd.

Ruimte: Vestibule	Ruimtenr: T.1.05	Datum: 13-01-2016
Onderdeel: kapiteel zuil zuidoost	uitvoering door: RJ	
Onderzoekslocatie: kapiteel, voluut, profiel, vissekop	opgetekend door : RJ	
Verfmonster:		

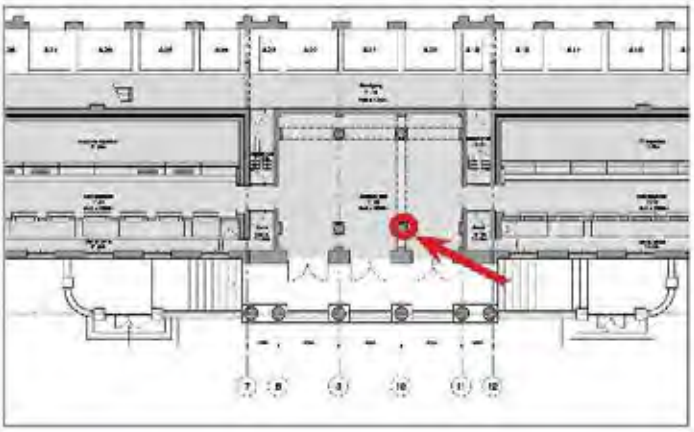

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
I.	VOLUUT	
	wit	
	blauw	
	witten	dik pakket - gebubbeld/poeder, afbijt?
	glad geel	heel licht
	stuc	
II.	VISSEKOP	
	wit	huidig vies druipers
	blauw	
	witten/beiges	pakket - gebubbeld/poeder, afbijt?
	rossig	heel licht
	wit	stucwerk
III.	PROFIEL	
	wit	huidig vies dik
	blauw	
	witten	pakket - gebubbeld/poeder, afbijt?
	glad geel / rossig	2 kleuren? of veroudering
	wit	stucwerk

Opmerkingen

Laagopbouw plafond lijkt vergelijkbaar (zie strati - LP). Alleen plafond is nu met matte verf gerold en zuil + kapiteel zijn gkad in een moderne alkyd? afgewerkt. Vermoedlijk lag vroeger de grens anders. Stckapiteel hoort bij plafond? en zuil?

Doordat het kapiteel zo'n poederige laagopbouw laat zien - is het lastig te bepalen of de oudste laag inderdaad een gladdige witsellaag is - of dat deze getint was (rossig/gelig?) VERF - monster zou hier mgl uitkomst kunnen bieden. Vergelijk ook met rozetten op wandvalk !

Ruimte:Vestibule	Ruimtenr: T.1.05	Datum: 04.01.'16
Onderdeel: noordwand, rechter travee	uitvoering door: LP	
Onderzoekslocatie: stucwerk nis	opgetekend door :LP	
Verfmonster:		

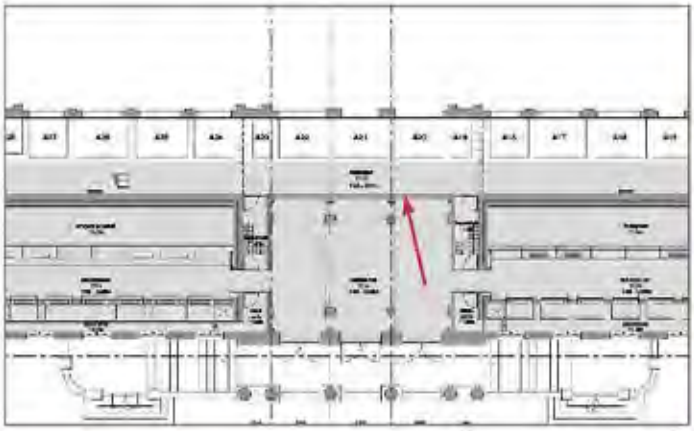

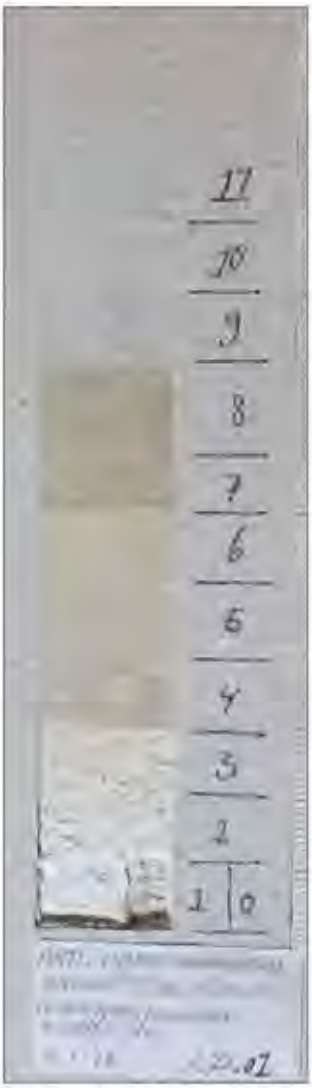

LAAG OPBOUW

beschrijving - kenmerken	kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
	d.paars	11	creme	glad, grijzig
	l.paars	10	creme	
	paars	9	creme	dun, glad
	geel	8	beige	groenig, dun
	wit	7	d.lila	
licht bruin	geel	6	l.geel	
	l.bruin	5	lila	afwerking, bobbelig- wsl tamponeerverf
	bruin	4	d. lila	transp.: marmerimitatie?
	wit	3	wit	dun: pleister (met marmering?)of impregneer?
	gele pikkels	2	wit	stuc
	l.paars	1	wit	stuc
	d.paars/grijs	0	grijs	mortel

Opmerkingen Zie ook opvolgende bijlage pagina

- Op locatie gebruikte ik de benaming ‚mauve'. Dat heb ik hier in het uitgewerkte strat. formulier ‚lila' genoemd.
- Laag 4 toont in div. stratiegrafieen iets anders van kleur terwijl het op dezelfde hoogte in de laagopbouw zit. Dit is de marmering. Of hier nog een dunne laag op zit is hier niet zichtbaar.

Als bijlage bij dit strat. formulier hierna ook de UV foto naast de daglicht foto. Hiermee wordt duidelijk waarom ik ook de dragerlagen in bovenstaande strat. heb benoemd. Wsl geeft dit interessante info naast foto's van andere stucafwerkingen (marmerstuc uit de Hal bijvoorbeeld)

Ruimte: Vestibule	Ruimtenr: T.1.05	Datum: 07.01.'16
Onderdeel: noordwand, rechter travee en rechter pilaster	uitvoering door [redacted]	
Onderzoekslocatie: stucwerk nis en (links) pilaster	opgetekend door [redacted]	
Verfmonster:		

Links: venster op de rechter pilaster in de noordwand. Pilastervlak boven de lambrisering.

Rechts bovendeel: venster in de rechternis in de noordwand. Daaronder venster in de bovenband van de lambrisering (tussen echte wit marmeren lijsten)

Opmerkingen

Links: venster naar laag 4 ('T.1.05-LP-01) in de meest rechter nis van de noordzijde.
Door [redacted] (stagiair van [redacted] Met scalpel vrijgelegd tot op laag 5. Daarna met ‚Kreidezeit' laag 5 verwijderd. Grijzige adering van een witte marmerimitatie is te zien. Misschien is laag 4 hier ook verwijderd? Of kijken we daar nu juist op? De penseelstreek en ‚blankheid' (dus weinig vergeling) van de marmering doet vermoeden dat de marmering geen verflaag is die OP het stuc ligt, als wel dat het adering IN een zeer dunne top-stuclaag. Mogelijk is het ‚Marmerstuc'. (natte (inkt?/verf?) in de nog niet gedroogde stuclaag.
Is hier een laag ONDER laag 4 vrijgelegd? Dat betekekent misschien dat laag 4 ofwel een verflaag is, ofwel óók (een opvolgende) marmerimitatie?

Ruimte: Vestibule	Ruimtenr: T.1.05	Datum: 04.01.'16
Onderdeel: noordwand, rechter travee	uitvoering door: LP	
Onderzoekslocatie: lambrisering, band boven	opgetekend door :LP	
Verfmonster:		

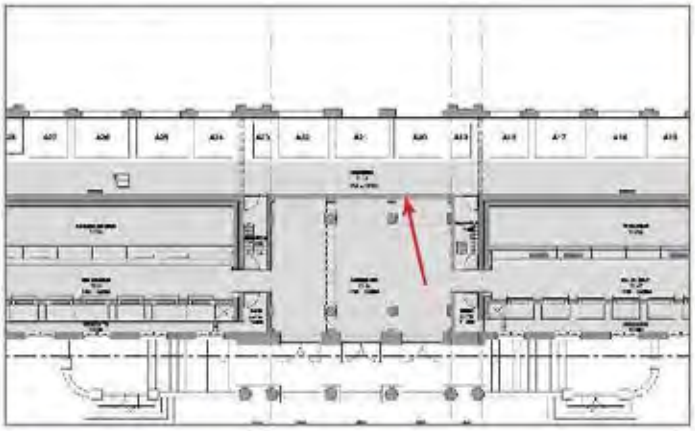

LAAG OPBOUW			
kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
l.geel	8	l.grijs	
l.grijs	7	d.lila	dun
geel	6	l.lila	
l.bruin	5	l.geel	
bruin	4	l.lila	bobbelig, tamponeer?
wit met pikkels	3	d.lila	marmering?
	2	l.geel	isolatielaag? marmering?
paars	1	wit	
	0	grijs	mortel

Opmerkingen
Foto is overbelicht.

Ruimte:Vestibule	Ruimtenr: T.1.05	Datum: 04.01.'16
Onderdeel: noordwand, rechter travee	uitvoering door: LP	
Onderzoekslocatie: stucwerk nis	opgetekend door :LP	
Verfmonster:		

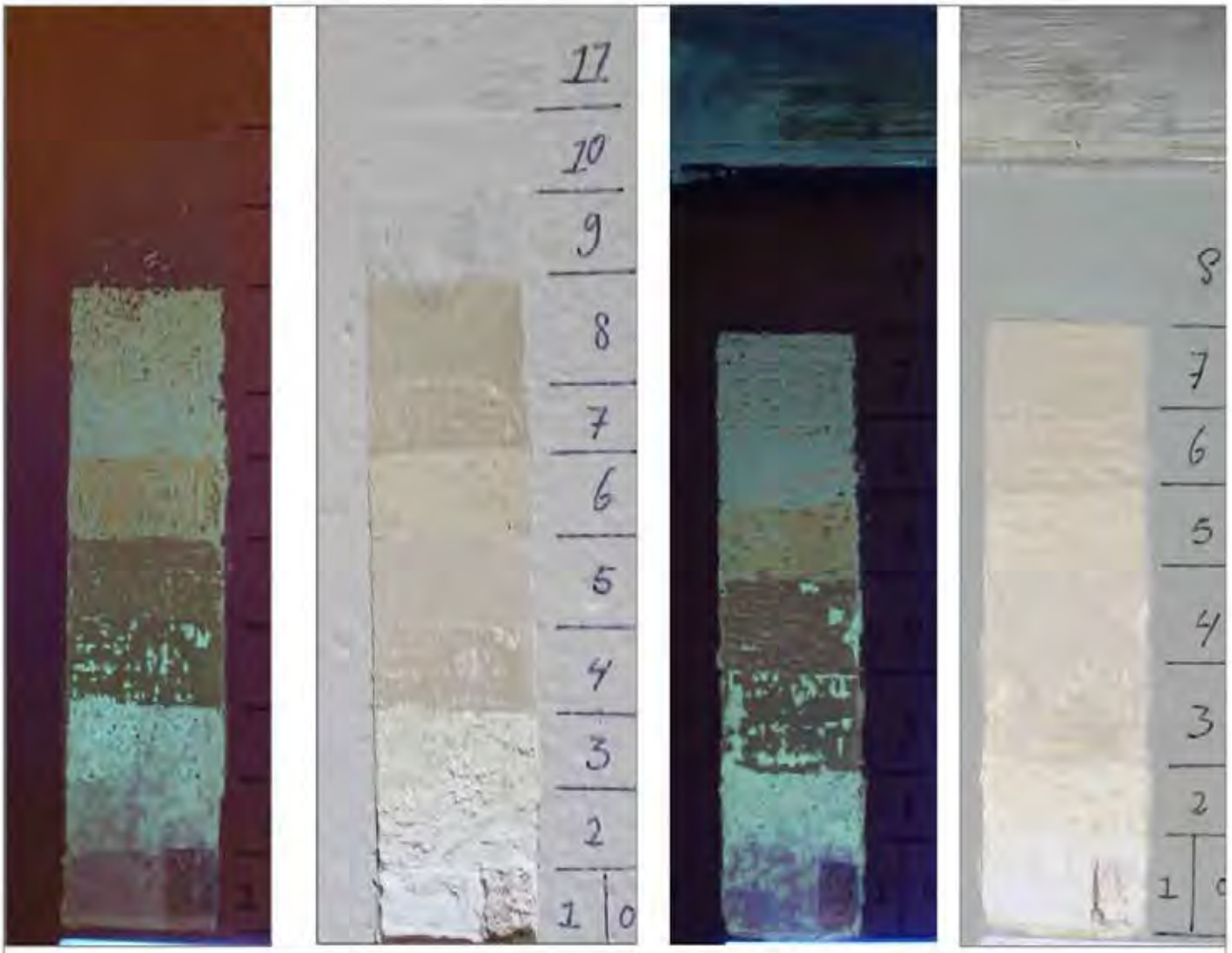

T.1.05-LP-01
Links UV Rechts: daglicht

T.1.05-LP-02
Links UV Rechts: daglicht

Opmerkingen
Links: in UV-licht
rechts: in daglicht

Links: de diverse lagen behorende bij de drager zijn goed zichtbaar door het verschil in fluorescentie. Is laag 3 in de linker strat. een dunne impregneerlaag? Olie? Of is het een dunne, gladde stuctoplaag? (laag 2 in de rechter strat.)

Ruimte: Vestibule	Ruimtenr: T.1.05	Datum: 05.01.'16
Onderdeel: noordwand, rechter travee	uitvoering door: LP	
Onderzoekslocatie: lambrisering, stucwerk	opgetekend door :LP	
Verfmonster:		

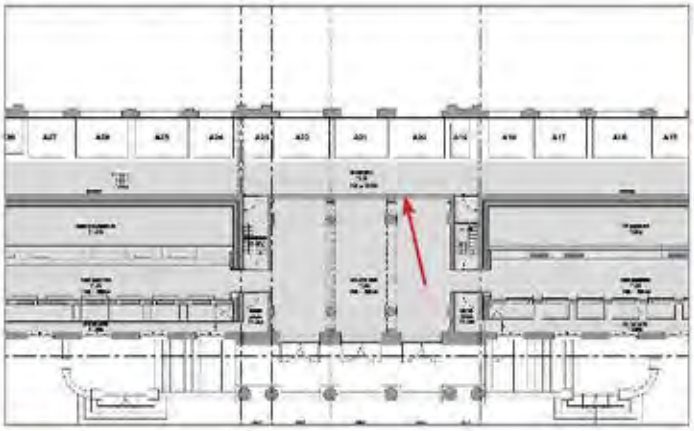

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
paars	11	grijs	rol structuur
blauw paars	10	l.grijs	
grijs	9	wit	
?	8	grijs	dun
l.geel	7	lila	
wit	6	lila	
fel geel	5	l.geel	
paars	4	lila	bobbelig, tamponeer?
d.dun paars	3	geelig	vernis?
wit, dun	2	grijs	groenig, grijs, marmering? 2 lagen door elkaar?
geelig wit	1	wit	marmering? stuc?
paars	0	wit	stuc

Opmerkingen

Wsl is 3 een stukje vernis op laag 2. De opbouw lijkt hier overeenkomstig met strat. LP01 en LP02 op het stucwerk erboven, maar de gelige laag 3 heb ik daar niet gezien.

Monsteranalyse kan daar wsl uitkomst in bieden.

Ruimte: Vestibule	Ruimtenr: T.1.05	Datum: 06.01.'16
Onderdeel: noordwand, midden travee	uitvoering door: LP	
Onderzoekslocatie: nis, stucwerk wandvlak	opgetekend door :LP	
Verfmonster:		

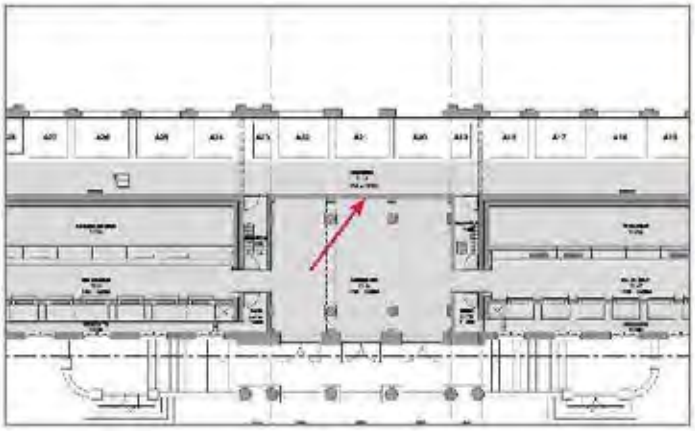

LAAGOPBOUW

UV-licht

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
7	creme/grijs	
6	l.grijs	
5	beige	groenig + oranje lijnversiering
4	l.geel	
3	l.lila	tamponeerlaag
2	d.lila	
1	geelig	olie? imitatie?
0	wit	stuc
	laag 5 in detail	

Opmerkingen

Begonnen bij een beschadiging in het schilderwerk om daar een venster te maken naar de lila tamponeerlaag. Het beschadigde deel is nl. al langere tijd aan UV blootgesteld en kan daarom een mooie referentie zijn voor de te benoemen kleur van deze laag.
Het mondde uit in een onzurgvuldig trapje. Niet alle lagen zijn misschien even betrouwbaar in de opbouw?
Wel werd zichtbaar dat op de wat groenig/grijze laag bovenin een oranje lijn-versiering zit.

Ruimte: Vestibule	ruimtenummer: T1.05	datum: 06.01.'16
Onderdeel: noordwand, rechter pilaster,		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: lambrisering pilaster		opgetekend door : LP
Verfmonster:		

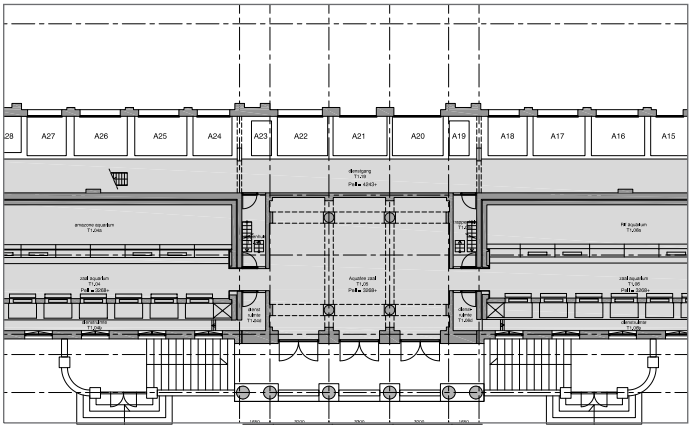

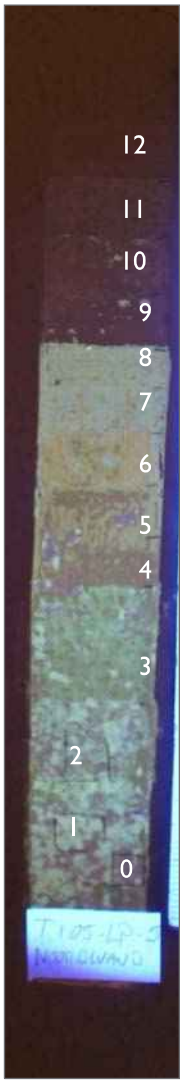

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
paars	12	grijs	
paars	11	grijs	
paars	10	grijs	
paars	9	grijs	
lichtgeel	8	groeniggrijs	
grijswit	7	d.lila	
donkergeel	6	l.geel	
fel, licht geel	5	lila	
l.paars	4	lila	tamponeer
groenig wit	3	geel	transparant
iets grijsig-wit	2	l.grijs	transparant
wit	1	l.geel	transparant
paars	0	wit	

Opmerkingen

Ruimte: vestibule	ruimtenummer:	datum: 06.01.'16
Onderdeel: blokverband rechter hoek		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: ooghoogte		opgetekend door : LP
Verfmonster:		

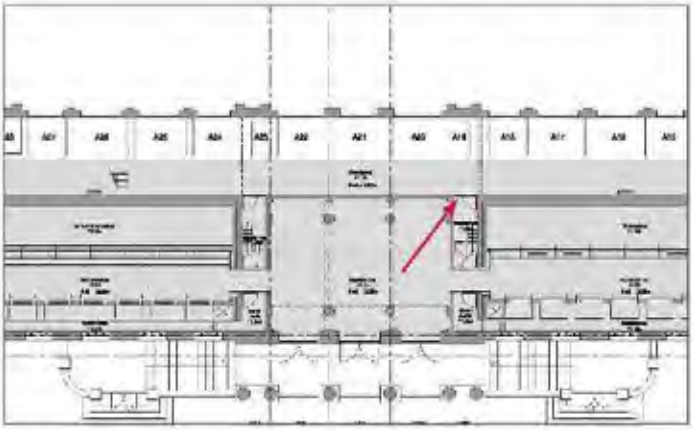

LAAGOPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
	9	creme	huidig
	8	wit	grijzig
fel, lichtgeel	7	wit	grijzig
lichter geel dan 5	6	wit	
l.geel	5	wit	grauwer
lichter paars dan 3	4	wit	
l.paars	3	wit	
l.paars	2	wit	
l.paars	1	wit	
	0	grijs	

Opmerkingen

Ruimte:Vestibule	ruimtenummer:T.1.05	datum:21.01.'16
Onderdeel: Noordwand, midden travee en opbouw naar pilaster		uitvoering door:AS
Onderzoekslocatie:V1-nis,V2-boven band,V3-lambrisering,V4-boven band		opgetekend door:AS
Verfmonster:		

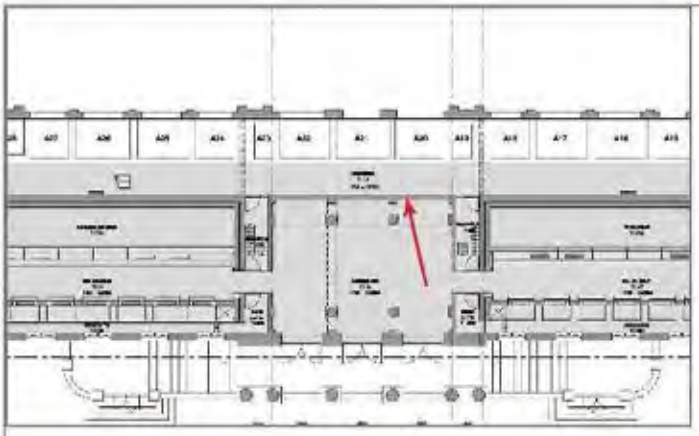

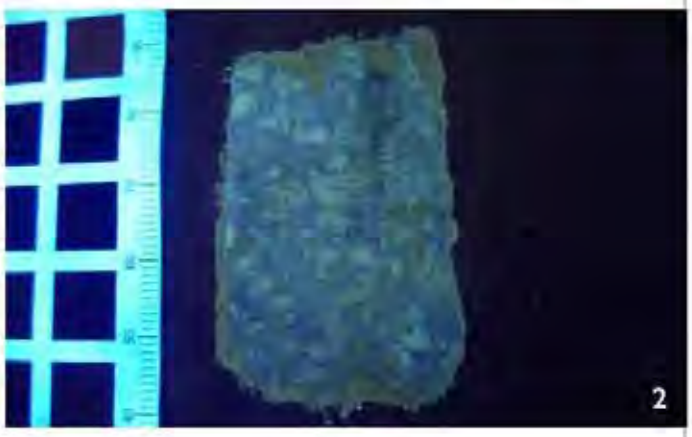

Opmerkingen

Testje met afbijt gedaan op het vrijlegvenster van door stagiaire (S.1.2e). De marmerimitatie reageert niet op het afbijtmiddel zoals de andere verflagen; net als de marmerstuc in T.1.03a reageert wordt het iets zacht, maar lost het niet op. De d. lila en l. lila (die mogelijk geen marmering vertonen) worden echt een klei-achtige pasta.

Met afbijt zijn vervolgens vier vrijlegvensters van het marmerstuc vrijgelegd om evt kleurnuances aan te tonen. Het aanbrengen van de afbijt werd in vier stappen gedaan omdat het pakket zo dik is. Vooral het laatste pakket van de donkere en lichte lila vormde een klei-achtige laag, wat duidt opo een olieverf.

Bij V1, V2 en V4 is de vernislaag van de marmerstuc aangetast; er zijn enkel nog ronde eilandjes (groene fluorescentie) van overgebleven. Bij V4 zijn de lichte en donkere lila korter opgeweekt en met scalpel eraf „geslepen". Hier is de vernislaag meer intact gebleven.

Ruimte: Vestibule	ruimtenummer: T.1.05	datum: 21.01.'16
Onderdeel:		uitvoering door: AS
Onderzoekslocatie:		opgetekend door: AS
Verfmonster:		

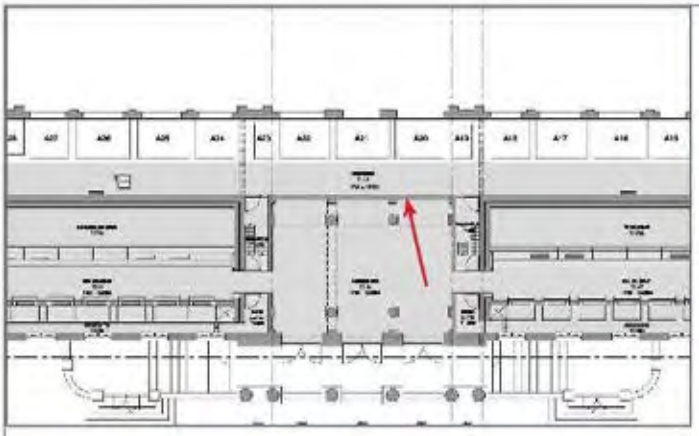

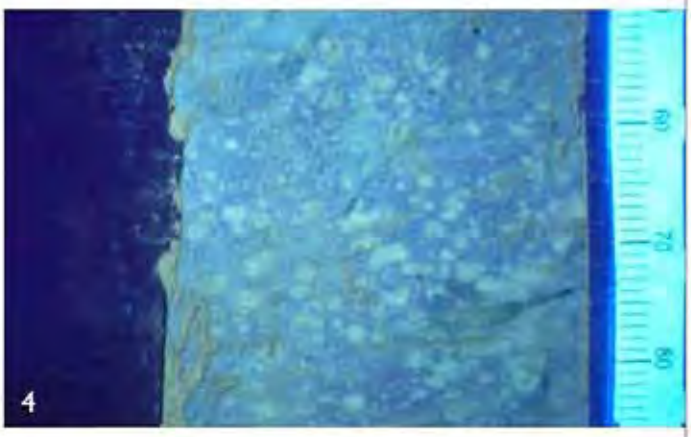

Ruimte:Vestibule	Ruimtenr: T.1.05	Datum: 07.01.'16
Onderdeel: zuidwand, zuidoosthoek	uitvoering door: LP & opgetekend door :LP	
Onderzoekslocatie: ornament, rechts naast de oostelijke deur in het blokvlak vd wand		
Verfmonster:		

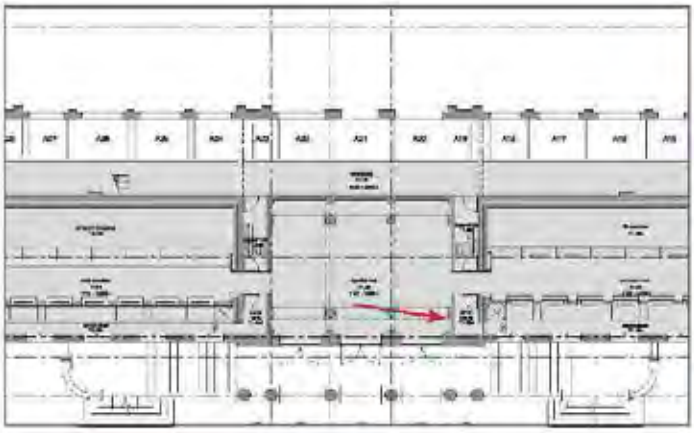

T.1.05-LP.07
ornament

LAAG OPBOUW

beschrijving - kenmerken	kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
		I		
	grijs/paars	etc.	creme	
	paars	etc.	cree	
lichter dan opliggende	paars	4	div. witten	vanaf hier chipt pakket
	wit	3	wit	kwaststreep
grijzer dan 3	wit	2	wit	warmere kleur dan 3
	pikkels wit	1	wit	eilandjes
	perzik	0	wit	drager/mortel/
		II		
		diverse	witsellagen	onder de huidige creme
		III		
		div.	witsellagen	onder huidige cremeverf
		IV		
		1	creme	kaal gemaakt

T.1.05-LP.08
blok onder ornament

T.1.05-LP.08
blok onder ornament

Opmerkingen

De toplagen op I zijn gezwollen alsof er een afbijt op is gezet en weer is ingedroogd zonder te verwijderen. Daaronder bevinden zich nog een aantal witte, 'witsel'-achtige lagen. Ze variëren iets in toon. Aan de bovenkant van het snijwerk ligt met name op de onderste witte laag een donkere laag. Dit is het natuurlijk patina van stof/vuil. De blokken van de wand en van de pilaster tonen hetzelfde soort witte lagen.
Lokatie II, het kapiteel in de zuid/oosthoek is van alle historische verven ontdaan.

Ruimte: Vestibule	Ruimtenr: T.1.05	Datum: 13.01.2016
Onderdeel: Plafond, zuidoost hoek	uitvoering door: LP	
Onderzoekslocatie: balk, zijkant	opgetekend door: LP	
Verfmonster:		

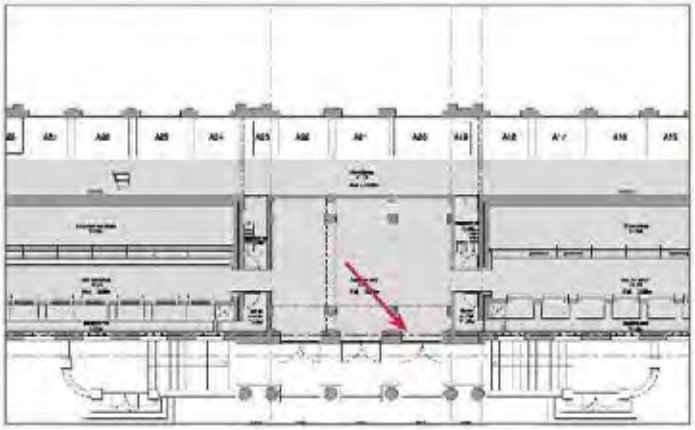

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
div.	cremes	meerdere
div..	witten	meerdere
7	creme	
6	blauw	
5	wit	dun, grondverf- plaatselijk
4	blauw	
3	grijzig	lossende brokkelige laag
2	geel	lijkt glad, technische laag?
1	grauw	
0	wit	

Opmerkingen

De eerste lagen voelen hetzelfde aan als de ‚witsel'lagen elders op de wanden en op de ornamenten.

Mogelijk is hier e.e.a. gerepareerd.

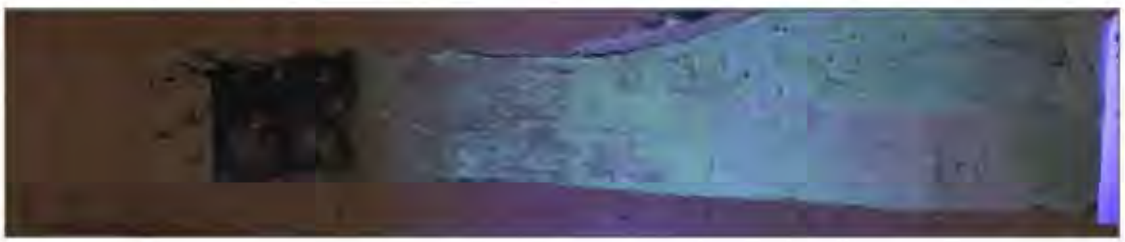

Ruimte:Vestibule	ruimtenummer:T1.05	datum: 13.01.'16
Onderdeel: alle delen van het plafond		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie:		opgetekend door : LP
Verfmonster:		

Opmerkingen

Puncties op alle verschillende onderdelen van dit vak tonen dezelfde opbouw als in T1.05-LP9B

De nummering wijkt hieraf. Er is een T.1.05-LP.9B op de zijkant van de balk in het plafond.

Ruimte: Vestibule	Ruimtenr: T.1.05	Datum: 07.01.2016
Onderdeel: Zuidgevel, oostelijk deurstel	uitvoering door: LP	
Onderzoekslocatie: middenregel van kozijn	opgetekend door : LP	
Verfmonster: RJ 35 van kozijn		

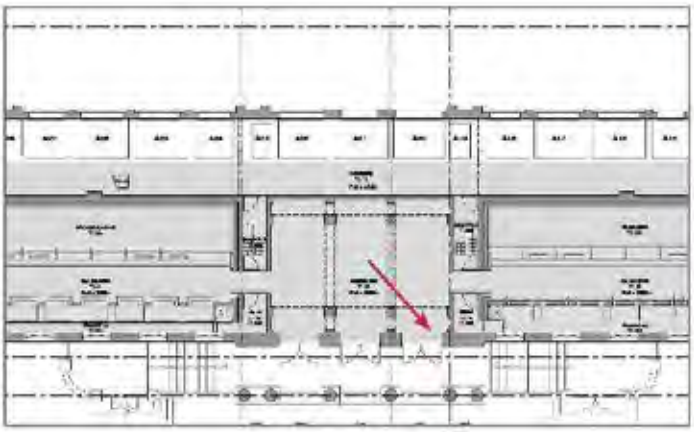

LAAG OPBOUW

beschrijving - kenmerken	kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
	blauwgrijs	10	l.grijs	zijdeglans
	paars	9	l.grijs	
lichter dan 9	lichter paars	8	wit	
schuurmachine spoor	grijs/lila	7	grijzig wit	schuurmachine spoor
	wit	6	grijzig wit	dun
dunne streepjes	bruin	5	bruin	toplaag houtimitatie
	roze-achtig	4	perzik-achtig	basislaag houtimitatie
	geelig wit	3	geelcreme	
	l.paars	2	grijzig wit	
randjes v eilanden te zien	wit	1	wit	randen rond eiland
	hout	0	hout	naaldhout

Opmerkingen

De eerste 5 lagen lijken te behoren tot het eerste afwerkingspakket. Laag 5 is zeer beschadigd maar duidelijk herkenbaar als de toplaag van een houtimitatie. De perzik-achtige laag 4 is wsl de basislaag van deze houtimiatie. De imitatie is erg beschadigd. Vermoedelijk is hierop grondig voorbewerkt voor de opvolgende schilderbeurten en is dit pakket incompleet. Elders op de deur is nog een andere houting zichtbaar.

Tijdens het uitwerken zie ik in de foto-vergroting resten van een gele laag tussen laag 5 en 6.

Ruimte: Vestibule	Ruimtenr: T.1.05	Datum: 07.01.2016
Onderdeel: Zuidgevel, oostelijk deurstel	uitvoering door: LP	
Onderzoekslocatie: half rond raam, rechts boven	opgetekend door : LP	
Verfmonster:		

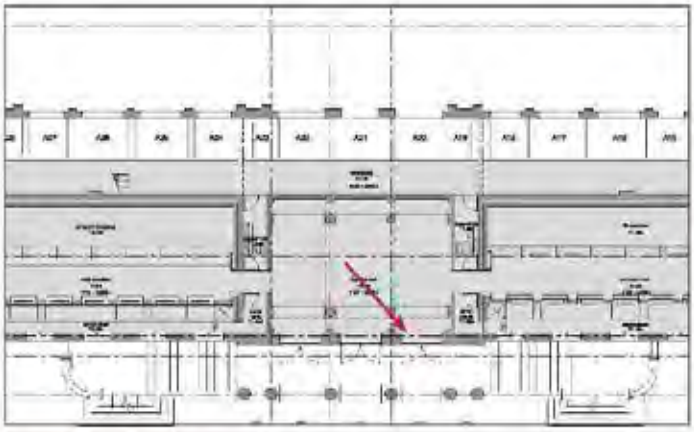

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
etc.	creme	div. moderne lagen
5	geelig	
4	paarsrood	houtimitatie
3	geel bruin	houtimiatie toplaag
2	perzik-achtig	basislaag houtimitatie
1	wit	
0	hout	

Opmerkingen

Laag 4 (paarsrood) is vrij dik. Is wsl een houtimitatie. De eventuele basislaag daarvan is hier niet gezien.
Moet op meer plekken kleurtrappen maken om vergelijkingen te maken.
Elders op de deur is deze paarsrode laag wel als houtimitatie gezien. Maar daar was de eerdere, geelbuine imitatie, niet zichtbaar.
Om meer helderheid te krijgen ben ik ‚verhuisd' naar ruimte T.1.03, maar daar blijkt geen relatie.

Ruimte: Vestibule	ruimtenummer: T1.05	datum: 22.01.'16
Onderdeel: zuidgevel, deurstel oostkant		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: paneel meest oostelijke deur		opgetekend door : LP
Verfmonster: RJ 34		

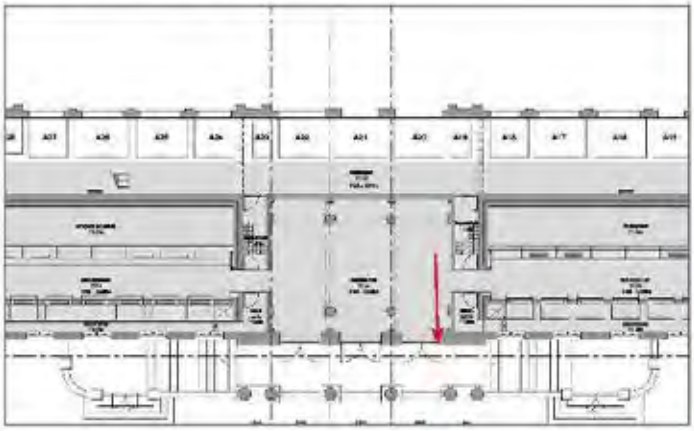

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
	cremes	meerdere
	cremes	meerdere
6	groengrijs	dun
5	geelig creme	
4	geelig creme	zwarte stippels
3	geel creme	
2	vernis	glans, brokkelig
1	‚paars'	semi-transparant
0	hout	

Opmerkingen

Onlogische pakket. lijkt niet intact. De ‚paarse' kleur (semi-transparant) lijkt op veel meer plaatsen in het gebouw terug te zien.
Overal lijkt geen eenduidig lagenpakket rondom deze kleur.
Mogelijk een ‚bijwerk-verf' voor een houtimitatie o.i.d.
Deurkozijn is naaldhoudsoort en de deur zelf hardhout. Missschien hebben ze middels een houtimitatie bij elkaar gepast.

Ruimte: Vestibule	ruimtenummer: T1.05	datum: 22.01.'16
Onderdeel: zuidgevel, deurstel oostkant		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: meest oostelijke deurkozijn		opgetekend door : LP
Verfmonster: RJ 35		

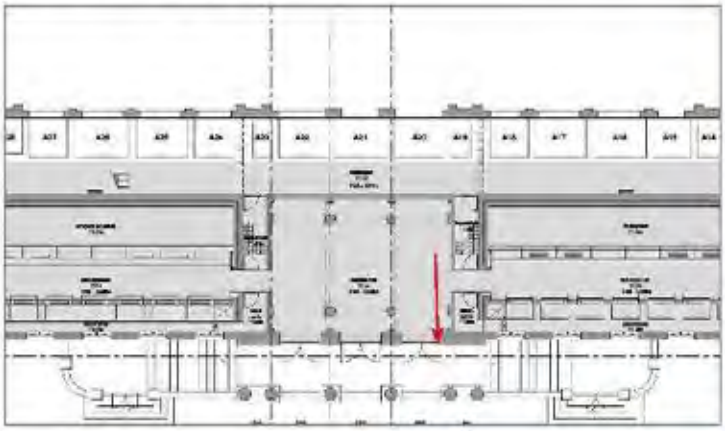

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
etc.		div. moderne lagen
5	donkerbruin	vernis?
4	paarsrood	houtimiatie
3	geel bruin	houtimiatie toplaag
2	perzik-achtig	basislaag houtimitatie
1	wit	
0	hout	

Opmerkingen

De eerste houting is geelbruin en heeft een ‚zware nerf'.
Daarna volgt een donkere paarsrood. Mogelijk is dit ook een houtimitatie.
Veel geschraapt; onvolledig pakket

BIJLAGE 9

Stratigrafieformulieren
Interieur Aquariumgebouw Artis

Schoolmuseum
(Ruimte T1.107)

door:

januari 2016 t/m mei 2017

HISTORISCHE BENAMING RUIMTES

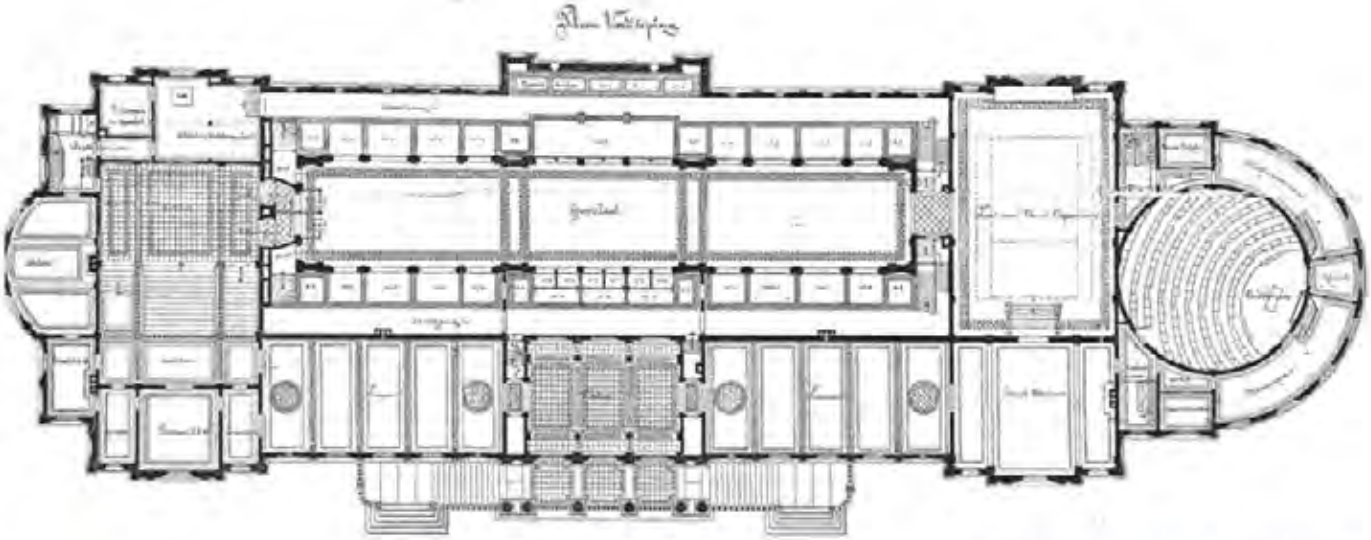

Tekening nr. 3 G. B. Salm 1880

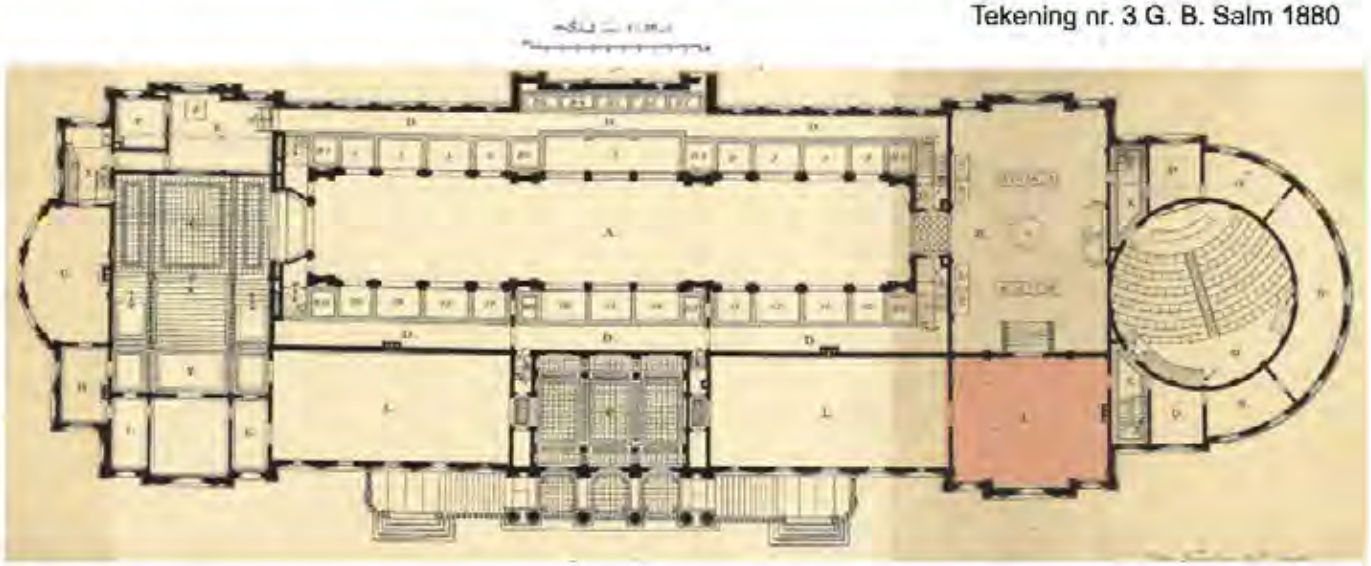

Lith. Fresling & Co., Amsterdam
Uit: Kerbert 1888.PDF

A. Groote Aquariumzaal, met 20 bassins
B. Kleine Aquariumzaal met 14 tafelaquaria
C. Vestibules
D. Dienstgangen
E. Werkruimte voor het dienstpersoneel
F. Dienstpersoneel
G. Werkkamer van den Hoofd-Conservator
H. Kamer van den Custos
I. Magazijn
K. Kamer van de Conservator van het Museum
L. Musea
M. Auditorium
N. Laboratorium
O. Laboratorium van den Hoogleeraar in de Zoölgie en de Vergelijkende Anatomie aan de Universiteit
P. Kamer van den Hoogleeraar
Q. Kamer van den Adsistent
X. Portalen
Y.
Z. Valluik, de opening in de werkruimte van het dienstpersoneel afsluitende, waardoor de transportvaten met levende dieren binnen het Aquarium worden gebracht.
1-9. Zeewater-bassins
10-20 Zoetwater-bassins
R.1-R.13. Reserve-bassins

Ruimte: Schoolmuseum	ruimtenummer: T1.07	datum: 6.5.'16
Onderdeel: middentravee, lichtraam in plafondvak		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: roede en profieldeel 81-1		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

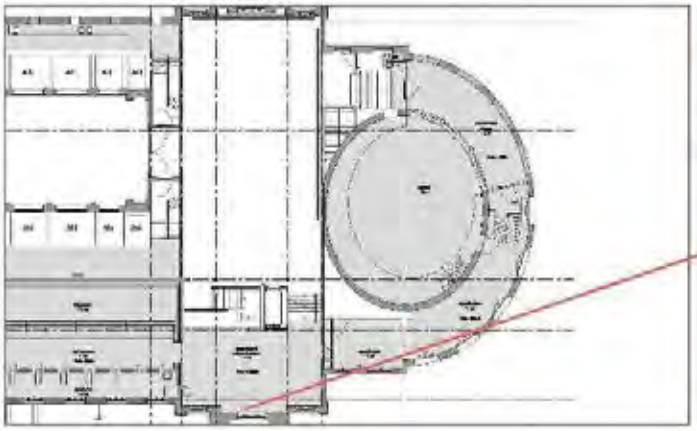

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
4	wit	zijdeglans
3	wit	lichter dan opvolgende
2	creme	
1	creme	
0	hout	

Opmerkingen

Door het minimale aantal lagen lijkt er op deze raamroeden slechts één afwerkingspakket aanwezig. De profillering is nog gaaf wat niet duidt op 'kaalschrapen'. De uitstraling van de verf lijkt modern.

Bouwtekeningen tonen aan dat deze ramen niet uit de bouwtijd komen maar dat er in de tijd van het Diorama lichtramen zijn geplaatst. Of het deze ramen betreft kan alleen monsteronderzoek aantonen. Zijn dit deze roeden uit 1926? Wel bijzonder weinig verflagen voor een raam van 90 jaar oud.

Ruimte: Schoolmuseum	ruimtenummer: T1.07	datum: 6.5.'16
Onderdeel: middentravee, lichtraam in plafondvak		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: roede en profieldeel 81-1		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

Opmerkingen

De foto hierboven toont het plafondvlak. Het raam betreft het lichtram in het plafond. De nummering loopt richting de wand. De nummering van T1.07-LP81 loopt vanaf het lichtraam in het plafond door over het plafond en over de stucwerkprofileringen tot aan de wand.

Ruimte: Schoolmuseum	ruimtenummer: T1.07	datum: 6.5.'16
Onderdeel: middentravee, plafond, stucprofillering		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: profieldeel 83-3		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

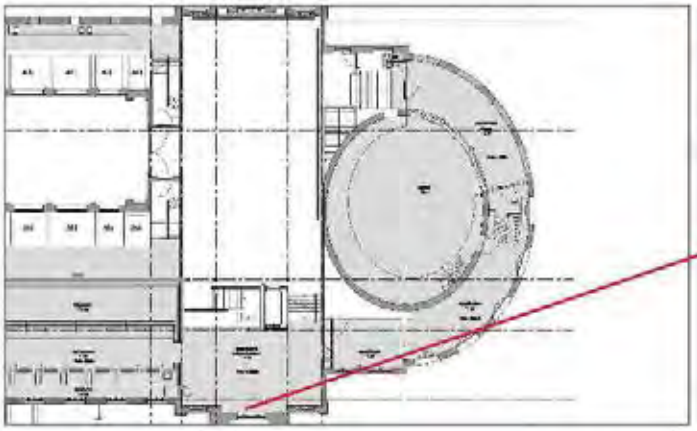

LAAGOPBOUW

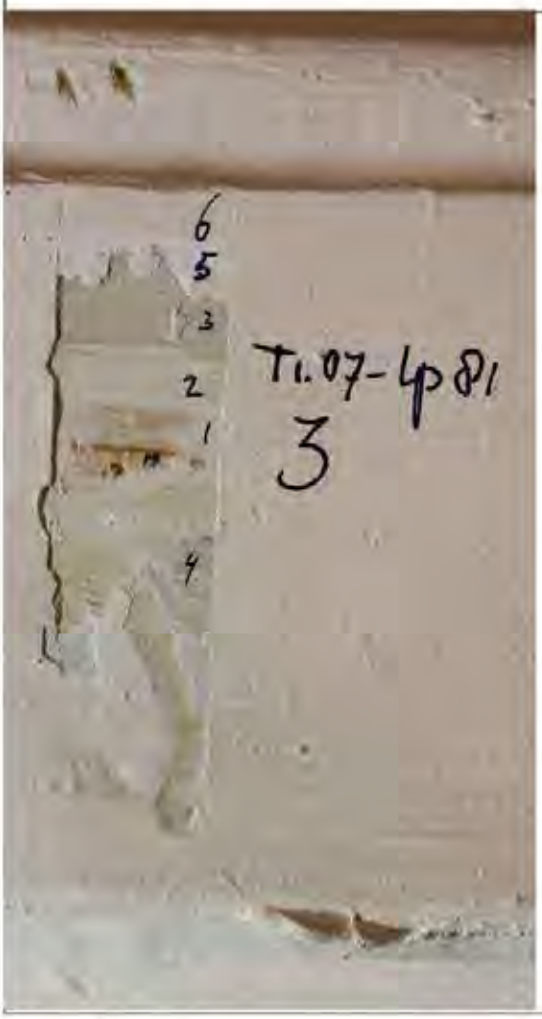

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
7		
6	creme	
5	rossig creme	
4	grijs	
3	licht grijs	grove kwast
2	wit	geelig wit
1	wit	semi transp. grijzig
0	hout	

Opmerkingen

Deze houten lijsten van de lichtramen tonen een groter aantal verflagen en zijn daarmee waarschijnlijk wel uit de periode 1926 totdat Ouëndag de lichtramen in het plafond inbracht. De eerste afwerking was wit. Die is nu mogelijk vervuild en grijzig van toon geworden.

Ruimte: Schoolmuseum	ruimtenummer: T1.07	datum: 6.5.'16
Onderdeel: middentravee, plafond, stucprofillering		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: profieldeel 81-26		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

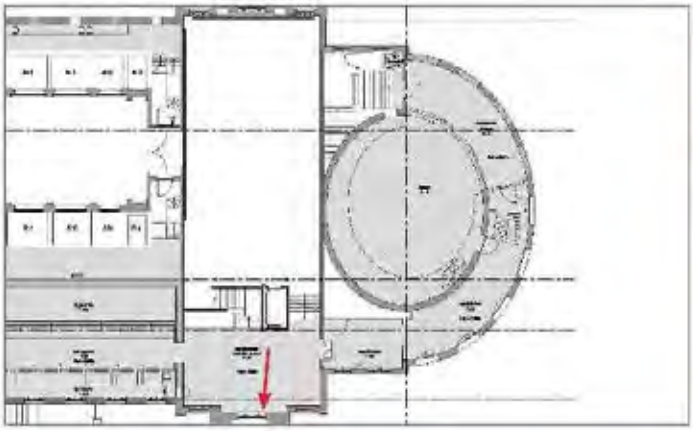

LAAGOPBOUW T1.07LP-81-3

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
7	creme	
6	wit	
5	licht grijs	
4	groeniggrauw	
3	geelwit	vergeeld, grove streep, structuur
2	geelwit	glad, zelfde strucuur als opvolgende
1	licht grijs	geelig
0	wit	stuc

Opmerkingen

De stucwerklijsten die aansluiten op het houten lichtraam. De eerste wittige lagen zijn mogelijk vervuilde/vergeelde witten? Vergelijk dit met het stuvwerk plafond uit de kleine aquariumzaal.

Ruimte: Schoolmuseum	ruimtenummer: T1.07	datum: 6.5.'16
Onderdeel: middentravee, zijkant draagbalk en console		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: tegen het wandvlak, tussen pilasters		opgetekend door: LP
Verfmonster: LP18		

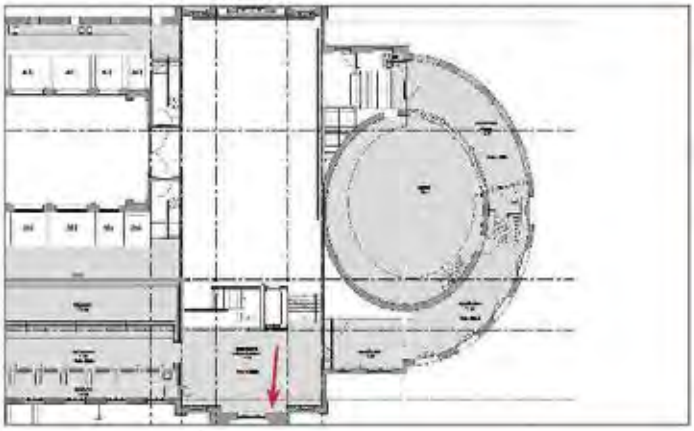

LAAGOPBOUW LP82

Console met vensters van T1.07-LP83-1,2,3 en 4

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
11	wit/creme	huidig, rossig, creme
10	grijzig	
9	wit	
8	grijs	
7	grauwwit	dik, nieuw soort verf
6	geelgroengrijs	olie-achtig
5	wittig	dun
4	groengrijs	licht, poederig
3	wit	dun
2	licht	olieachtig geel
1	licht grijs	glad, iets geelig
0	wit	stuc

Opmerkingen

Het is erg maar er is geen foto genomen van deze stratigrafie. Wel zijn de lagen goed opgetekend.

Op de console zit hetzelfde pakket. Zonder differentiatie. Dit zijn punctienummers T1.07-LP83-1 t/m LP83-6

Ruimte: Schoolmuseum	ruimtenummer: T1.07	datum: 6.5.'16
Onderdeel: middentravee, ovaal bovenraam en verlengde van de architraaf		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: links op halfrond raam en ernaast op architraaf		opgetekend door: LP
Verfmonster: LP 24 (van het halfronde raam)		

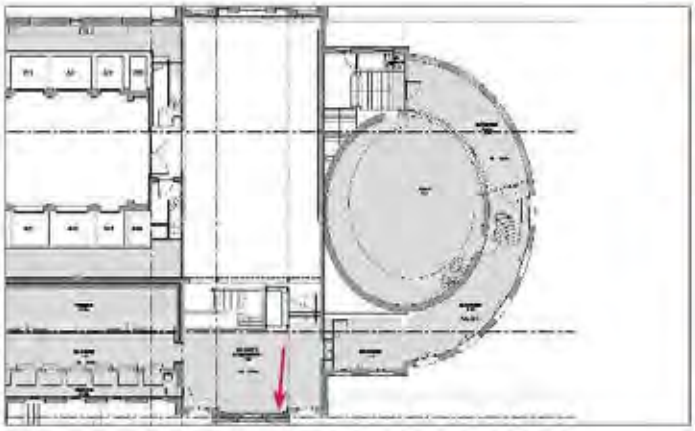

LAAGOPBOUW T1.07-LP84-1

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
11	wit	huidig
10	wit	
9	wit	groengrijzig-comp.plamuur
8	wit	
7	vernis	op het rood
6	rood	
5	rood	
4	iets	dun, donkerbruin? residu?
3	houtimitatie	geeli, blond, semi transp.
2	creme	
1	creme	dun
0	drager	hout

Opmerkingen

Op het raam zelf is geen laagdikte aangetroffen. Er is uitgebreid gekeken op het halfronde bovenraam en de kozijnen.
De eerste afwerking is een houtimitatie op een wat gelig/rossige basis. Er lijkt op de buitenste profieldelen van het kozijn op een bepaald moment gedifferentieerd te zijn met blauwgroen (net als in T1.01 dat is gedaan met donkergroen) Vermoedelijk is dit niet in de bouwtijd aangebracht maar later; bij wijze van 'op-leuken'? Daarna wordt pas de rode fase aangebracht. Maar monsteranalyse moet deze laagopbouw en uitspraak zekerder kunnen stellen.

De kleurcode van de rode afwerking komt overeen met S7020-Y90R blz 81 Sigmawaaier
Dit is dezelfde kleur als de biezen in de Kleine Aquariumzaal. Het lijkt dus waarschijnlijk dat die biezen daar ook in de tweede fase zijn aangebracht. Monsteranalyse zal mogelijk het verband tussen die twee locaties uitwijzen.
Of laag 4, het 'iets' daarwerkelijk iets is, of een residu van de opvolgende rode afwerking is nu niet duidelijk.
Let op: op de 1e houting lijkt gedifferentieerd op profieldelen met blauwgroen (ook in T1.01) Maar wsl. niet behorend bij de bouwtijd maar als 2e fase? Dan is het rood de 3e fase?

Ruimte: Schoolmuseum	ruimtenummer: T1.07	datum: 6.5.'16
Onderdeel: middentravee, ovaal bovenraam: alle profieldelen		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: links op halfrond raam en architraaf		opgetekend door: LP
Verfmonster: LP16 (op welke hoogte zit de differentiatie in het pakket- en is het rood dezelfde als in 1.09?)		

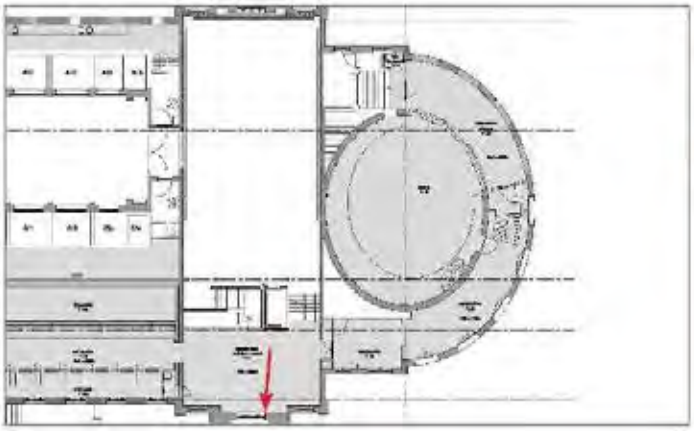

Opmerkingen

Op alle profieldelen zit dezelfde laag opbouw met uitzondering op delen LP85-6, 7 en 8: hele meest linker profiel dus. Hier zit een blauwgroene laag. Deze is echter slechts nog in restanten te zien! Of dit tijdens de 1e fase, direct behorend bij de houtimitatie is aangebracht, of pas later op de rode verflaag is niet duidelijk. Waarschijnlijk is wel dat deze differentiatie een 2e fase is: kijk naar ruimte T1.01 daar komt op dezelfde profieldelen een dergelijke (slecht hechtende) differentiatie voor die pas in de 2e fase kan zijn toegepast. Kleurcode voor deze blauwgroene laag: S6020-B90G. Het is moeilijk zeker te zijn van deze codering omdat het kleine resten zijn en ze nog niet aan daglicht bloot gesteld zijn geweest.

Ruimte: Schoolmuseum	ruimtenummer: T1.07	datum: 6.5.'16
Onderdeel: middentravee		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: kalf tussen bovenraam en onderramen		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

Opmerkingen

Op het kalf tussen het ovale bovenraam en de onderliggende dubbele raampartij is op alle profieldelen gekeken en ook hier is precies dezelfde laagopbouw aanwezig als op het raam en de architraaf. En ook hier is de blauwgroene kleur op enkele delen aangetroffen op de houtimitatie met vernis: profieldelen T1.07-LP86-5 en LP86-9

Op het sluitwerk zit dezelfde laagopbouw als elders in deze raampartij maar zonder de differentiatie in blauwgroen.

Ruimte: Schoolmuseum	ruimtenummer: T1.07	datum: 6.5.'16
Onderdeel: pilaster in de zuidoostwand		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: pilaster		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

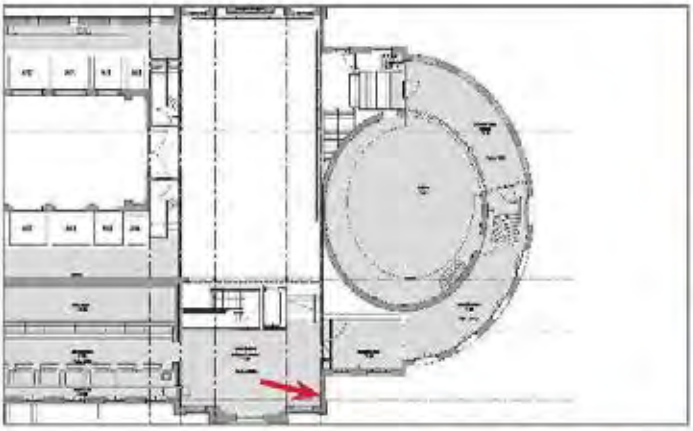

in uv-licht

LAAG OPBOUW			
kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
roze	14	creme	
roze	13	wit	
bruin	12	grijs	
roze	11	wit	
roze	10	wit	
donker roze	9	grijs	dun
roze	8	creme	
grijslila	7	oranjebruin	licht, dun
geel	6	geel	
geel	5	geel	licht, dun
blauwgrijs	4	wit	dun
groenig	3	licht groen	
witgeel	2	creme	
geelwit	1	oranjegeelbruin	vlekkerig, wel verf
paars	0	wit	stuc

Opmerkingen

Zonder monsteranalyse is het moeilijk te concluderen of laag 1 een afwerking betreft of een voorbewerking.

Ruimte: Schoolmuseum	ruimtenummer: T1.07	datum: 6.5.'16
Onderdeel: pilaster in de zuidoostwand		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: paneel		opgetekend door: LP
Verfmonster: LP 17		

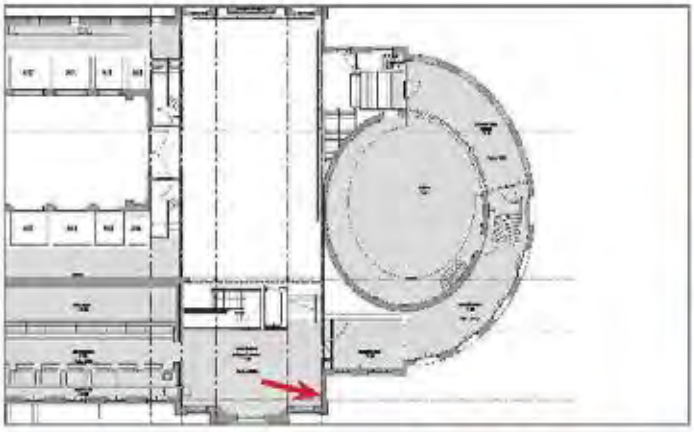

in uv-licht

LAAG OPBOUW			
kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
roze	14	creme	
bruinpaars	13	wit	
roze	12	grijs	
roze	11	wit	
donkerroze	10	wit	
roze	9	grijs	dun
grijslila	8	creme	
geel	7	oranjebruin	zwaarder dan in LP87?
geel	6	geel	
blauwgrijs	5	geel	licht, dun
blauwgrijs	4	wit	dun
bruingroen	3	licht groen	
licht groen	2	groen	
wit	1	oranjegeelbruin	vlekkerig, wel verf
paars	0	wit	stuc

Opmerkingen

Zonder monsteranalyse is het moeilijk te concluderen of laag 1 een afwerking betreft of een voorbewerking.
De eerste groen (laag 2) lijkt in de naastgelegen kleurtrap niet gevonden. Mogelijk betreft het een differentiatie.

BIJLAGE 10

Stratigrafieformulieren
Interieur Aquariumgebouw Artis

Kleine Aquariumzaal (ruimte 1.09)

door:

januari 2016 t/m mei 2017

HISTORISCHE BENAMING RUIMTES

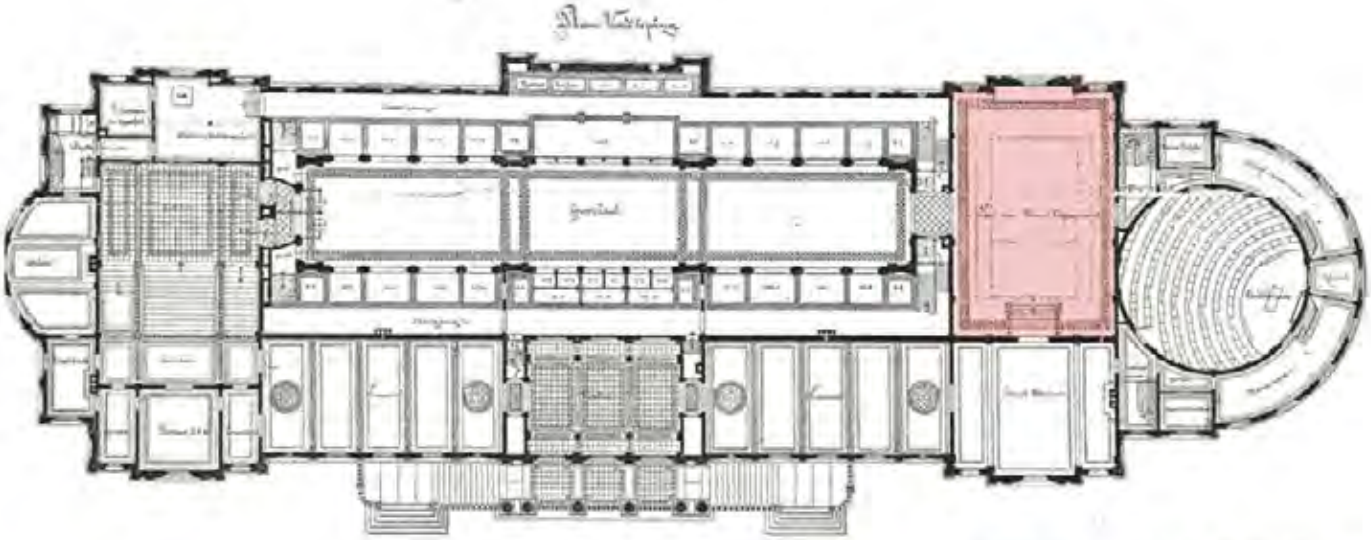

Tekening nr. 3 G. B. Salm 1880

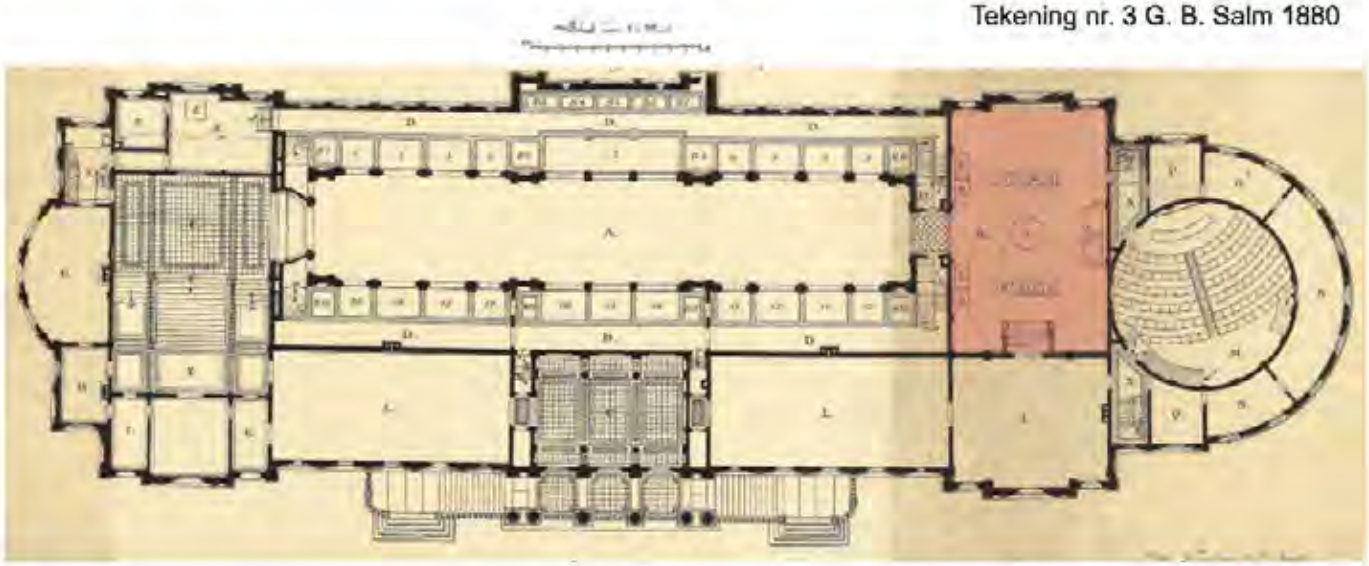

Lith. Fresling & Co., Amsterdam
Uit: Kerbert 1888.PDF

A. Groote Aquariumzaal, met 20 bassins
B. Kleine Aquariumzaal met 14 tafelaquaria
C. Vestibules
D. Dienstgangen
E. Werkruimte voor het dienstpersoneel
F. Dienstpersoneel
G. Werkkamer van den Hoofd-Conservator
H. Kamer van den Custos
I. Magazijn
K. Kamer van de Conservator van het Museum
L. Musea
M. Auditorium
N. Laboratorium
O. Laboratorium van den Hoogleeraar in de Zoölgie en de Vergelijkende Anatomie aan de Universiteit
P. Kamer van den Hoogleeraar
Q. Kamer van den Adsistent
X. Portalen
Y.
Z. Valluik, de opening in de werkruimte van het dienstpersoneel afsluitende, waardoor de transportvaten met levende dieren binnen het Aquarium worden gebracht.
1-9. Zeewater-bassins
10-20 Zoetwater-bassins
R.1-R.13. Reserve-bassins

Ruimte: kleine aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 27-01-16
Onderdeel: kroonlijst onder tympaan bij dakvensters noordzijde		uitvoering door: RK
Onderzoekslocatie: diepste paneel en ojief rondom		opgetekend door: RK
Verfmonster: verfmonster LP 2		

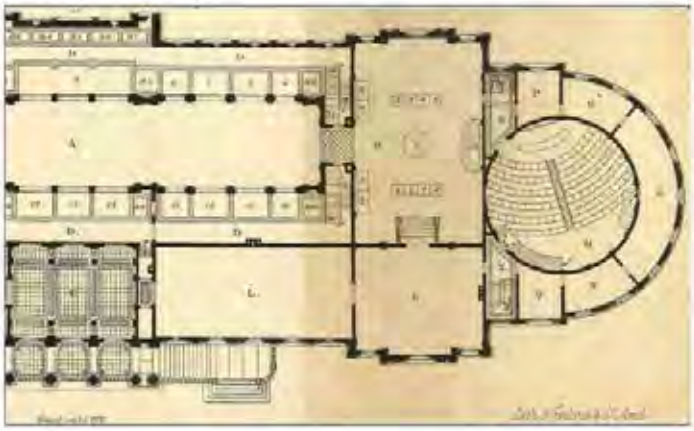

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
7	wit	huidig, mat en streperig
6	wit	hard en glad
5	zwart	twee lagen?
4	zwart	
3	grijswit	gladgeschuurd
2	perzik-achtig	basis lichte houtimitatie - geschuurd
1	geelwit	grondering
0	hout	

Opmerkingen

Het ojief rondom het verdiepte paneel (zie rode pijl) heeft andere laagopbouw. Onder het zwart een grijze fase bestaande uit twee grijze verflagen. Op de perzik-achtige basislaag van de houtimitatie zit een donker gekleurde vernis. Niet vrij te leggen. Op de rest van dit onderdeel zijn sonderingen en grotere vrijlegvensters gemaakt (zie volgende stratigrafieformulieren). De vernislaag is nergens zo donker aangetroffen als op deze ojief.
Is er sprake van een differentiatie in de houting? verder onderzoek? Zie hierna - 1.09-LP 31

Ruimte: kleine aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 29-01-16
Onderdeel: kroonlijst onder tympaan bij dakvensters noordzijde		uitvoering door: RK
Onderzoekslocatie: brede ojieflijst		opgetekend door: RK
Verfmonster:		

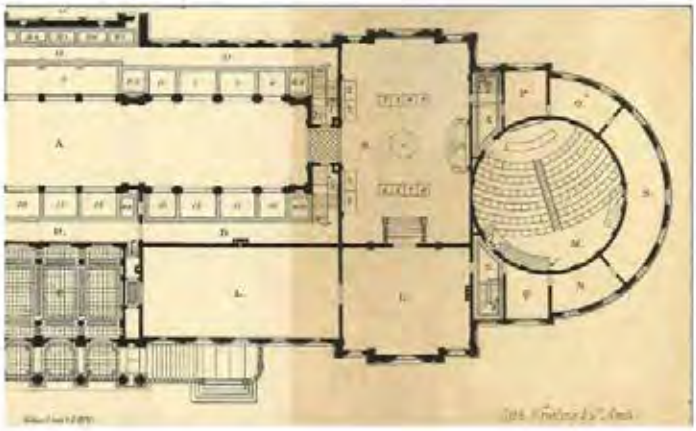

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
	1.09-RK-04	vrijlegvenster van de blonde hout-
		imitatie. Laat zich goed vrijleggen want
		is niet geschuurd.
		De topvernis is nog aanwezig maar
		chipt wel af met de opliggende verf-
		laag. In UV is de topvernis goed te zien.

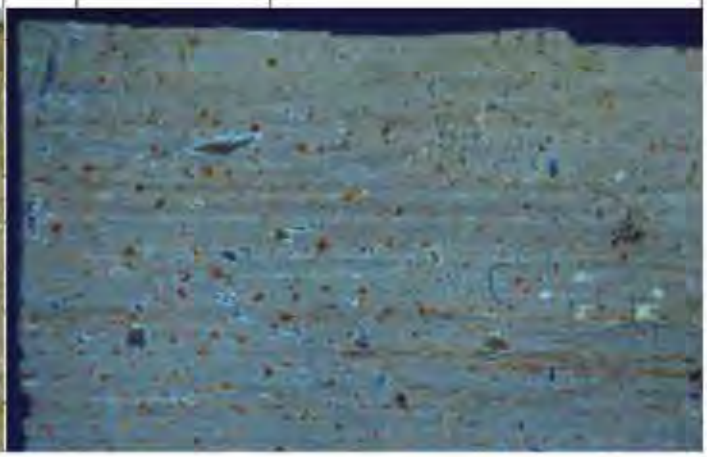

Opmerkingen

Dit onderdeel id niet geschuurd en toont als eerste afwerking een lichte houtimitatie. Deze houtimitatie is ook op andere delen van de kroonlijst van het daklicht aangetroffen. Waaronder het tympaan zelf - zie volgende formulier.

Ruimte: kleine aquariumzaal	ruimtenummer:	datum: 29-01-16
Onderdeel: tympaan dakvensters noordzijde		uitvoering door: RK
Onderzoekslocatie: tympaan verdiepte deel en lijst		opgetekend door: RK
Verfmonster:		

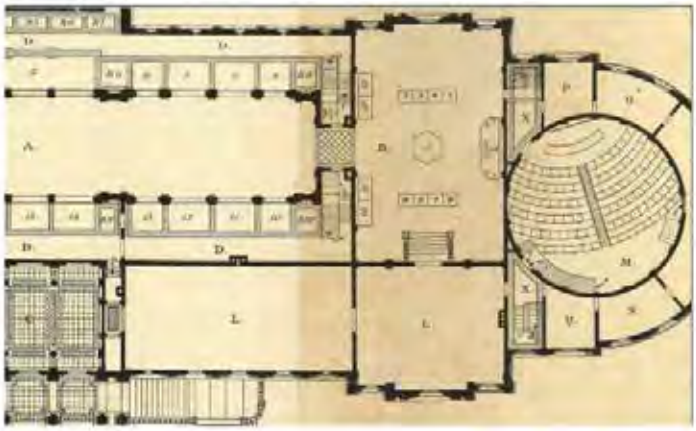

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken

Opmerkingen

De bovenste hollijst van het tympaan heeft op het hout een lichte perzik-achtige houtimitatie. De topvernis chipt af met de opliggende verflaag. Het tympaan zelf toont ook een houtimitatie. Hier zijn de houtnerven nog goed leezbaar net als de vernislaag. De kleur van de houting oogt donkerder dan op de overige onderdelen maar dat kan komen omdat hier meer vergeelde vernis aanwezig is.

Ruimte: kleine aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 27-01-16
Onderdeel: NO-hoek - oostwand bovenin		uitvoering door: RK
Onderzoekslocatie: rozet en architectuur rondom		opgetekend door: RK
Verfmonster:		

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
I		
7	wit	huidig mat streperig
6	wit	glad
5	wit	plamuur plaatselijk
4	zwart	glad
3	zwart	glad, spekkig wasachtig
2	grijs	glad du
1	lila	
0	?	niet vrij te leggen schade
II		
8	wit	huidig mat streperig
7	wit	glad
6	zwart	met krassen geschuurd?
5	grijs	
4	lila	dun heel poederig
3	lila	dun poederig lijkt iets geler
2	geelwit	heel glad
1	wit	kalklaag
0	wit	stuc drager

III het verflagenpakket is hier niet compleet. alles is afgebrokkeld. fragmenten van lila zijn zichtbaar. daaronder is het glad maar niet zo glad als bij IV.

IV hier zit ook hetzelfde verflagenpakket met het grijs, zwart en lila. De eerste laag op het stuc is heel glad en dun en gelig van kleur. In UV niet echt fluo maar meer gelig. stucco lustro?

Ruimte: kleine aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 1-2-16
Onderdeel: wandvlak noordzijde		uitvoering door: RK
Onderzoekslocatie: wandvlak boven rechter raam dieper deel en omlijsting		opgetekend door: RK
Verfmonster: LP 12A en LP 12B		

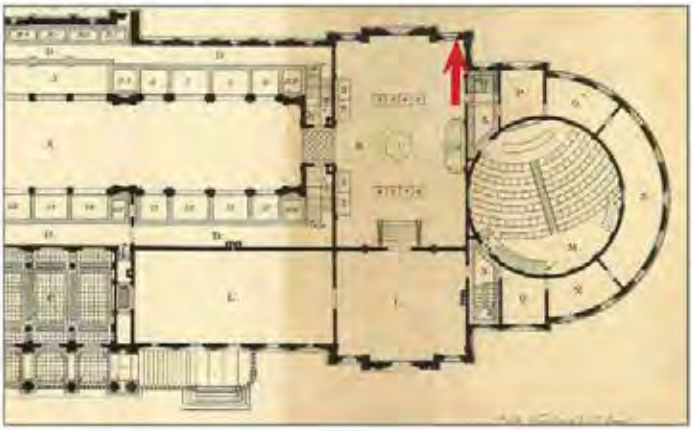

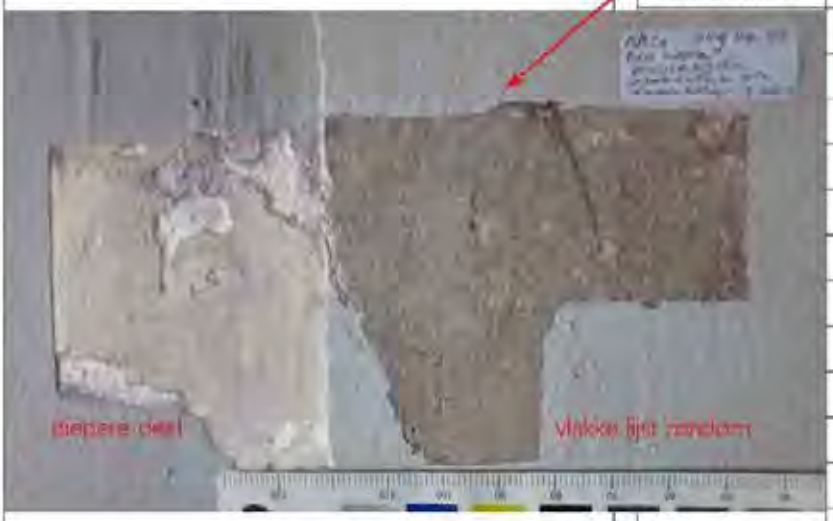

LAAG OPBOUW			
kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken

Opmerkingen

Met afbijt en met kreidezeit zijn verschillende testjes gedaan. Opzetten met kwastje en afdekken met dun folie (de afbijt) steeds checken en ongeveer 10/15 min laten zitten. Onder de lila verflaag komt een gladde laag te voorschijn. Het diepere paneel van het muurvlak is lichter dan de vlakke lijst erom heen. Dus precies andersom dan de huidige kleurstelling.

Opmerking door LP: De onderste foto is van de monstername van het verdiept wandvlak (monster LP 12A) en van de band/lijst (monster 12B) Genomen op 5 april 2016.. Locatie: links van het meest rechter halfronde raam.

Ruimte: kleine aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 1-2-16
Onderdeel: wandvlak noordzijde boven het rechter raam		uitvoering door: RK
Onderzoekslocatie: hoek pilaster onder kroonlijst hoger deel		opgetekend door: RK
Verfmonster:		

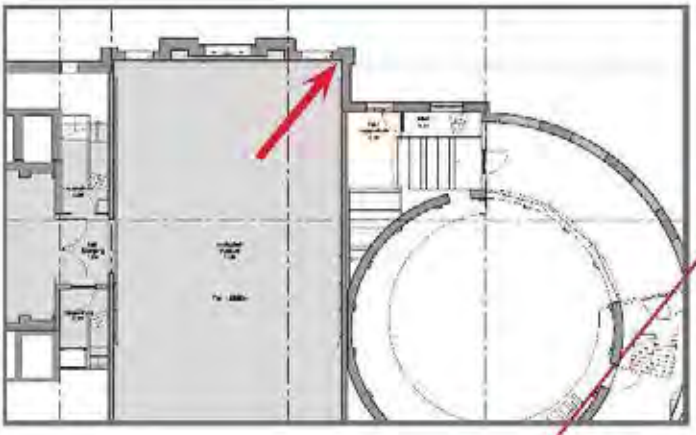

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
	9	grijswit	kwasstreek huidig
	8	wit	
	7	wit	
	6	zwart	twee lagen?
	5	zwart	
	4	grijs	dun moeilk als laag vrijtelegg
	3	lila	poederig valt er makkelijk af
	2	geelwit	met kwasstreek plaatselijk
	1	grijzigwit	heel glad en dun
	0	wit	stucdrager

Opmerkingen

Op de eerste onderzoeksdag is vrijgelegd met afbijt. De tweede dag bleek de eerste grijswitte laag ook goed en redelijk schadeloos vrij te leggen met een scalpel. Verflaag 2 de geelwitte is plaatselijk aanwezig.

Ruimte: Kleine Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 23 .02.2016
Onderdeel: kroonlijst onder tympaan bij dakvensters noordzijde		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: profieldeel 22		opgetekend door: LP en AS
Verfmonster:		

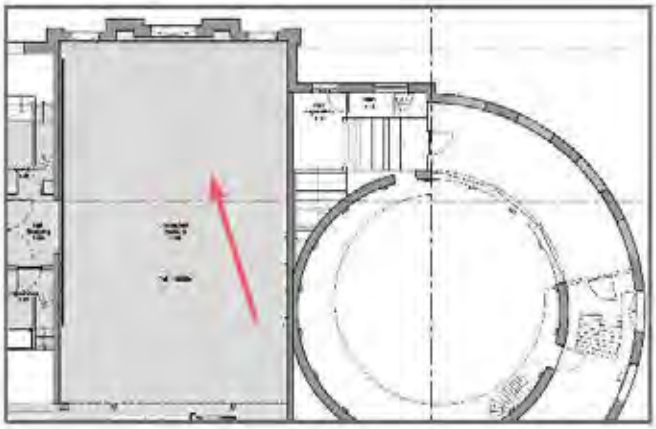

T1.09-LP31 Profieldeel 22

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
	9	creme	huidig
	8	creme	grondverf
	7	zwart	
	6	middengrijs	afwerking wsl
	5	licht grijs	grondverf
	4	houting	restanten
wit	3	roze	basislaag houting
licht grijs	2	wit	geelig
	1	wit	
	0	hout	naaldhout

Opmerkingen

Op zeer dunne voorbewerkingslagen ligt de roze basis van een blonde houtimitatie. Op de houtimitatie zit een vernislaag. Deze komt op de meeste plekken van de ondergrond af. Een residu van de houting blijft achter.
Op enkele profielen zit op de houting een donker rode bies met glans. De bies heeft zware geschubte 'krokodillehuid'.
Van de rode bies-kleurtrap is geen goede foto genomen.
Is in principe gelijk aan **1.09-RK-03** (laagopbouw alleen anders geïnterpreteerd)

Ruimte: Kleine Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 23 .02.2016
Onderdeel: kroonlijst onder tympaan bij dakvensters noordzijde		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: profieldeel 21		opgetekend door: LP en AS
Verfmonster: LP 3		

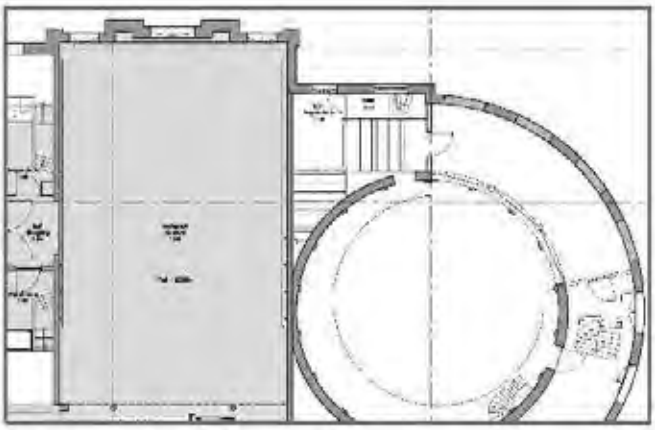

T1.09-LP31c profieldeel 21

LAAGOPBOUW

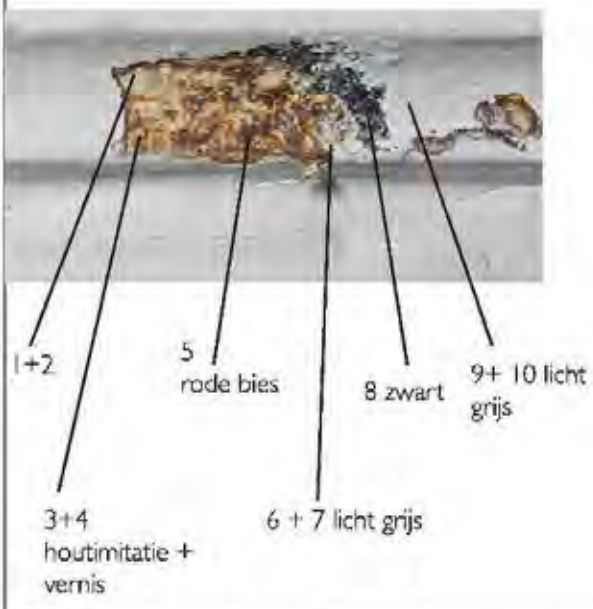

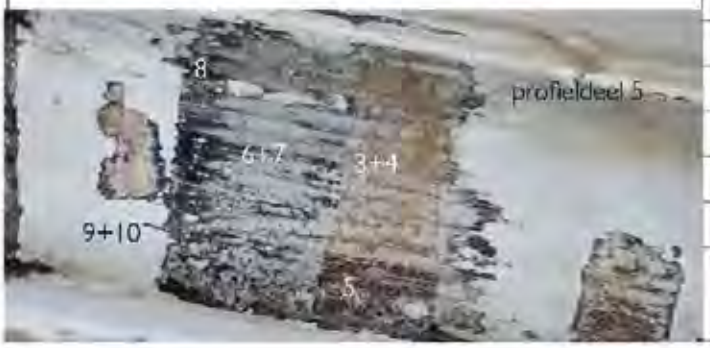

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
10	licht grijs	
9	licht grijs	
8	zwart	
7	licht grijs	
6	licht grijs	
5	rood	
4	vernis	
3	houtimitatie	
2	grondering	
1	gronderin	
0	hout	

Opmerkingen

Monsteranalyse moet uitwijzen of de rode biezen bij de eerste fase (houtimitatie) behoort of dat dit in een later moment is bijgeschilderd.

Ruimte: Kleine Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 23 .02.2016
Onderdeel: kroonlijst en tympaan bij daklicht		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie:		opgetekend door: LP en AS
Verfmonster: profiel 19: verfmonster LP 1 en profiel 20 : verfmonster LP 2		

Opmerkingen

Ruimte: Kleine Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 23 .02.2016
Onderdeel: kroonlijst en tympaan bij daklicht		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie:		opgetekend door: LP en AS
Verfmonster:		

Opmerkingen

Ruimte: Kleine Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 23 .02.2016
Onderdeel: kroonlijst onder tympaan bij dakvensters noordzijde		uitvoering door: AS
Onderzoekslocatie: profieldeel 22		opgetekend door: AS in formulier door LP
Verfmonster:		

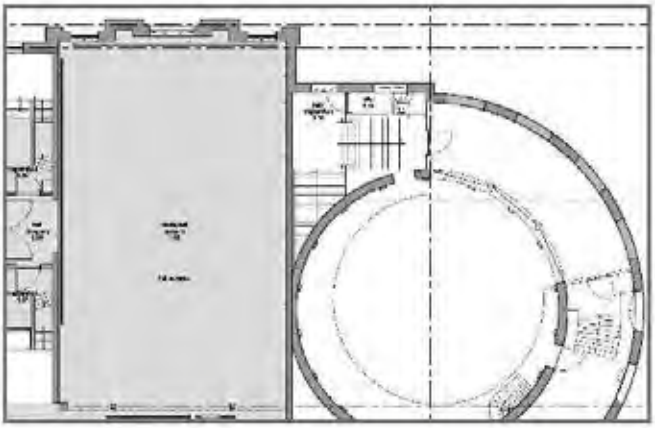

LAAG OPBOUW			
kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
		wit	huidig
		wit	
		zwart	
		zwart	
		grijs	
		licht grijs	
		zwart	glans
		rood	wsl menie
		staal	

Opmerkingen

Stalen T-profiel in het daklicht. De 1e vanaf de nok.

in UV licht

Opmerkingen

Houten daklichtroeden
Op het profieldeel 3 is ook hier de rode bies aanwezig geweest.
Deze is iets over de holling van profieldeel 2 heen geschilderd. Ook zat de bies op de hoek van profieldeel 1

Ruimte: Kleine Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 29 .02.2016
Onderdeel:noordgevel, midden raampartij, lambrisering		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: linker pilaster, paneel, bossing en rechter profiel		opgetekend door: LP
Verfmonster: LP5 en LP6		

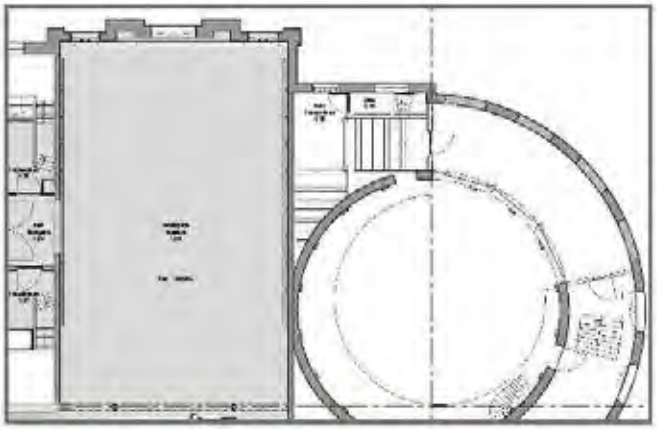

LAAGOPBOUW

	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
		voorzetwand van triplex in beigekleur	
paars/grijs	10	wit grijs	grof, korrelig, bladderend
groengeel	9	geel	glans
l.bruin	8	lichter geel	grondering
paars	7	roodgeel	gebrande siena-achtig
grijs	6	grijs	
geel	5	vernis	
lever en nerf	4	houtimitatie	blond, fijne nerf
	3	creme/rossig	basislaag houting
	2	grijswit	
	1	grijswit	
	0	hout	
		monster nr: LP5	
		monster nr: LP6	

Opmerkingen

Ruimte: Kleine Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 29 .02.2016
Onderdeel:noordgevel, midden raampartij, lambrisering		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: div. locaties		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

vernis., te zien in uv-licht

Opmerkingen

Er zijn geen differentiaties gevonden op het houtwerk van de ramen en lambriseringen. Overal is alleen de blonde houtimitatie met fijne nerf de eerste afwerking.
De gele afwerking is overal de tweede.

Ruimte: Kleine Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 29 .02.2016
Onderdeel:noordgevel, midden raampartij, venster		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: onderregel		opgetekend door: LP
Verfmonster: LP7		

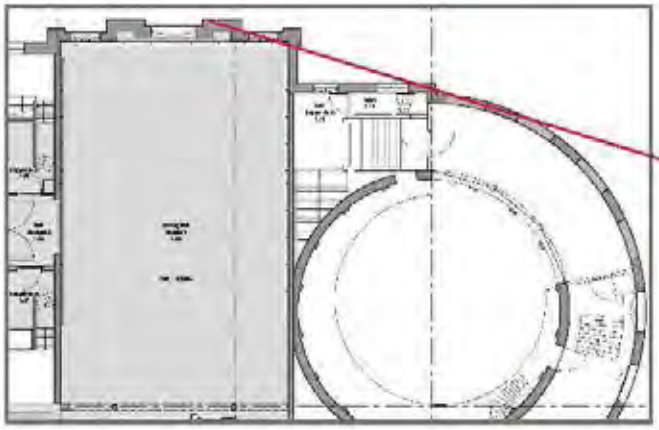

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
	dichtgetimmerd met zwart geschilderde houtplaat		
	16	wit	
	15	wit	vuil
	14	creme	
	13	creme	plamuur? dik
	12	wit roze	
	11	wit	
	10	wit	groenig
	9	beige	plmauur? dik
	8	geel	donker, glans
	7	geel	donker, iets lichter
	6	roodgeel	gebrande siena-achtig
	5	grijs	
	4	geel	vernis met houting
	3	roze	basislaag
	2	l.grijs	grondering
	1	l.grijs	grondering
	0	hout	fijne nerf. donker.
			monster nr. LP7

Opmerkingen

Monster LP 7 vergelijken met monster LP 24 van het halfronde raam en met monster LP6 van de lambrisering. De vraag is of er in de monsters een differentiatie is te zien. Waarschijnlijk wel: op het raam en half ronde raam.

Ruimte: Kleine Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 29 .02.2016
Onderdeel:noordgevel, midden raampartij, venster		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: onderregel		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

T1.09-LP36 paneel in architraaf, rechts van raam. Geen differentiatie in de eerste afwerking.
vernis en houting,, te zien in uv-licht

T1.09-LP41 deklijst op lambris,geen differentiatie in de eerste afwerking.
vernis en houting,, te zien in uv-licht

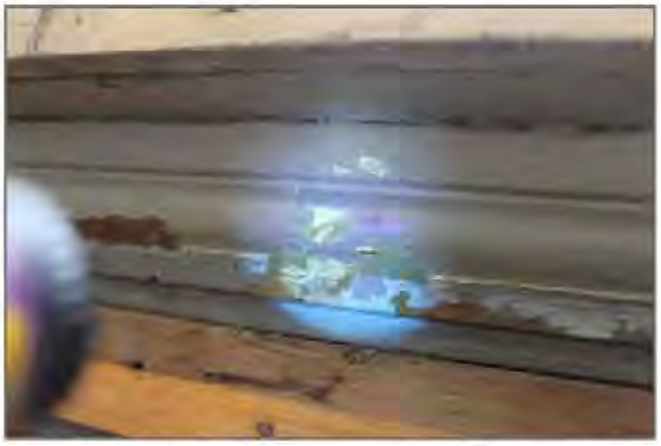

T1.09-LP40 onderzijde vensterbank, geen differentiatie in de eerste afwerking.
vernis en houting,, te zien in uv-licht

T1.09-LP36 en 35 basement architraaf naast raam.
Geen differentiatie in de eerste afwerking.

Opmerkingen

Op de wand is een groene ‚spac-achtige' laag gespoten. Deze hele gevel incl. deze groene laag is achter boardplaat weggetimmerd. Zichtbaar is onder de onderste regel van de lambrisering dat er donkerrood aanwezig is geweest. Er zitten enkele losse rode stukjes in de kier tussen het hout en het spacwerk. Het lijkt erop dat er in een bepaalde fase meer rood is geweest dan nu nog te vinden is, dus mogelijk op een verwijderd soort voorzetplaten. Deze restanten zouden kunnen zijn meegeschilderd met die (nu verdewenen) platen. Mogelijk hebben heeft de rode differentiatie op de profielen op het plafond voor samenhang gezorgd met deze rode (nu verwijderde) beplating?

Ruimte: Kleine Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 29.02.2016
Onderdeel: wandvlak noordgevel		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: onder de lambrisering		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

Opmerkingen

Op de wand is een groene ‚spac-achtige' laag gespoten. Deze hele gevel incl. deze groene laag was achter boardplaat weggetimmerd. Zichtbaar is onder de onderste regel van de lambrisering dat er donkerrood aanwezig is geweest. Er zitte enkele losse rode stukjes in de kier tussen het hout en het spacwerk. Het lijkt erop dat er in een bepaalde fase meer rood is geweest dan nu nog te vinden is, dus mogelijk op een verwijderd soort voorzetplaten. Deze restanten zouden kunnen zijn meegeschilderd met die (nu verdwenen) platen. Mogelijk hebben heeft de rode differentiatie op de profielen op het plafond voor samenhang gezorgd met deze rode (nu verwijderde) beplating?

Ruimte: Kleine Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 29 .02.2016
Onderdeel:noordgevel, middentravee		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: wandafwerking ter hoogte van de lambrisering		opgetekend door: LP
Verfmonster: LP8 in twee delen		

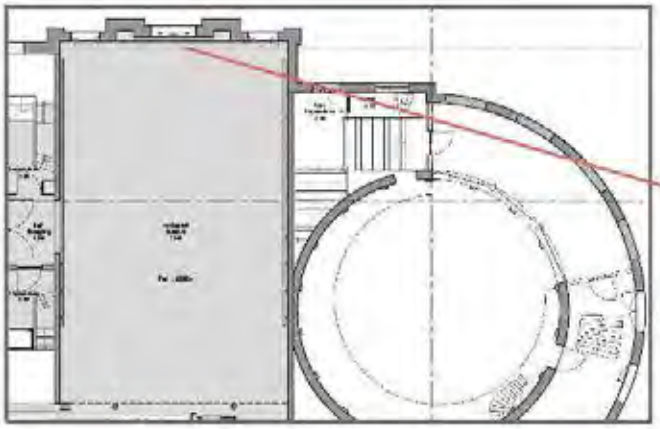

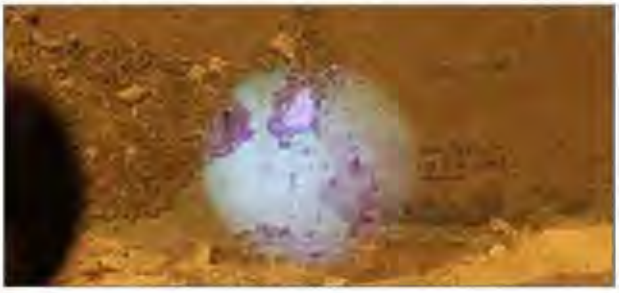

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
	4	wit	dikke stuclaag
	3	groen	gemeleerd, spaclaag, geel
	2	groen	licht, grof. Roller of spuit?
	1	groen	donker, blauwgroen
	0	drager	cementachtige

Opmerkingen

Laag 1 is slechts op weinig plekken te zien en lijkt op de uitloop van een roller-zijkant.

De lambrisering komt ca. 5 cm uit de muur de zaal in. Foto's tonen hier waarschijnlijk een marmer (imitatie?)
Het bestek uit de bouwtijd benoemt een plint en buiklijst van natuursteen. Dat is ook te zien op de foto's. Mogelijk is alles weggekapt. De vraag is of er tussen de plint en buiklijst een marmerimitatie is geschilderd en of de huidige restanten daartoe behoren.

De groene spaclaag hout op 3/4 van de wand op. Daarboven is het wandvlak zwart en daar weer boven in de huidige 2 grijzige tinten. Het spac behoort mogelijk tot het moment waarop er een verlaagd plafond in de zaal zat. Er boven werd zwart geschilderd.

Ruimte: Kleine Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 05 .04.2016
Onderdeel: noordoosthoek		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: plafond pinakel		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

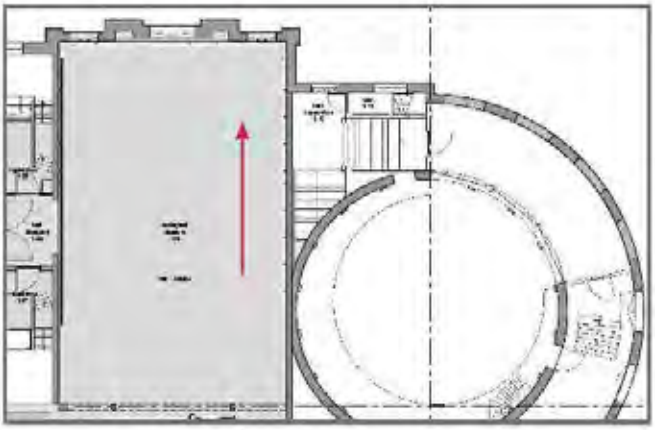

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
9	wit	huidig
8	wit	grauwer, dun
7	zwart	
6	l.grijs	
5	vernis	
4	houting	blonder, zelfde als elders
3	roze	
2	grondering	
1	grondering	
0	hout	

Opmerkingen

Alle profieldelen hebben hetzelfde verfpakket behalve onderdeel 71g Hierop is een rode bies geschilderd tussen laag 5 en laag 6. Dus na de vernislaag en voordat het licht grijs wordt.
De bies is ca 5 mm breed en zit aan de bovenzijde van het profieldeel.

Ruimte: Kleine Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 05.04.2016
Onderdeel: noordoosthoek		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: plafond pinakel		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

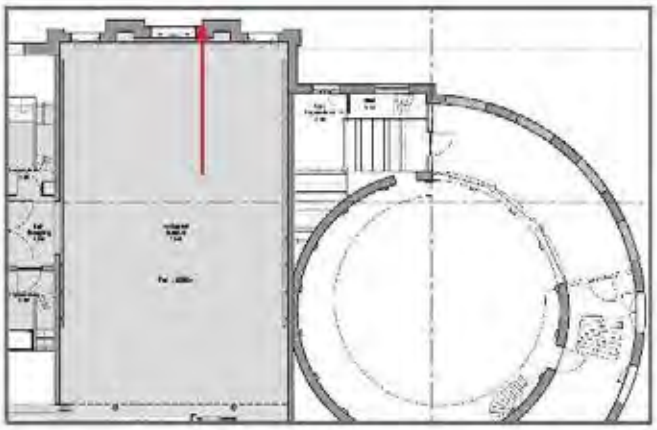

OPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken

Opmerkingen

Op alle profieldelen en in de cannelures zit hetzelfde pakket als elders op het houtwerk van deze zaal. De eerste afwerking betreft de blonde houtimitatie.
Er is een differentiatie gevonden.
Mogelijk moet ik nog eens kijken aan de uiterste zijkant van de architraaf, bijna tegen het wandvlak aan.

Ruimte: Kleine Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 05 .04.2016
Onderdeel: noordoosthoek		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: lage plafondvlakken en lijstwerk		opgetekend door: LP
Verfmonster: LP13 middenvlak paneel		

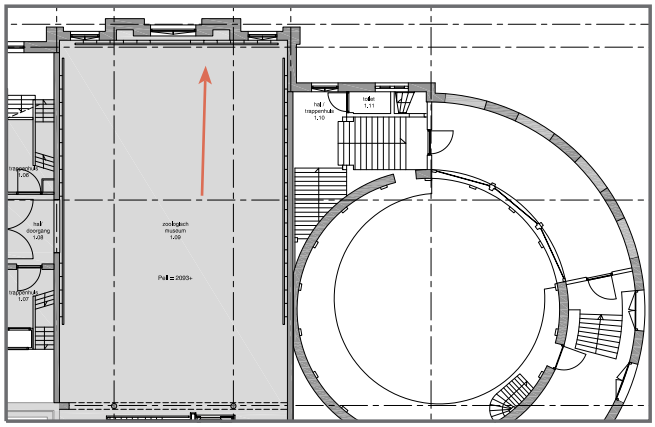

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
8	licht grijs	huidig
7	zwart	gezien, maar niet vrijgelegd
6	lila	als op de wanden
5	wit	kalkverf-achtig
4	wit	kalkverf-achtig
3	wit	kalkverf-achtig
2	geelig	streperig, kalkverf?
1	licht grijs	glad, olie-achtig
0	wit	stuc

Opmerkingen

De eerste licht grijze laag is glad. Vermoedelijk is dit een afwerking. Monsteranalyse moet hierover meer duidelijkheid geven.
Ook het verschil met profieldeel 3, die iets geler lijkt te zijn, zou hieruit aangetoond moeten worden. Als er überhaupt ook echt verschil is!? Ook de vergelijking met de wandafwerking moet hiermee gemaakt worden.
Dit licht grijs zit op alle stucwerkprofieldelen van dit plafond (van 1 t/m 11) behalve delen nr. 3 en nr 7 die geler zijn.
Profieldelen 8, 9, 10 en 11 zijn misschien een fractie zwaarder grijs van toon.

Ruimte:	ruimtenummer:	datum:
Onderdeel:		uitvoering door:
Onderzoekslocatie:		opgetekend door:
Verfmonster:		

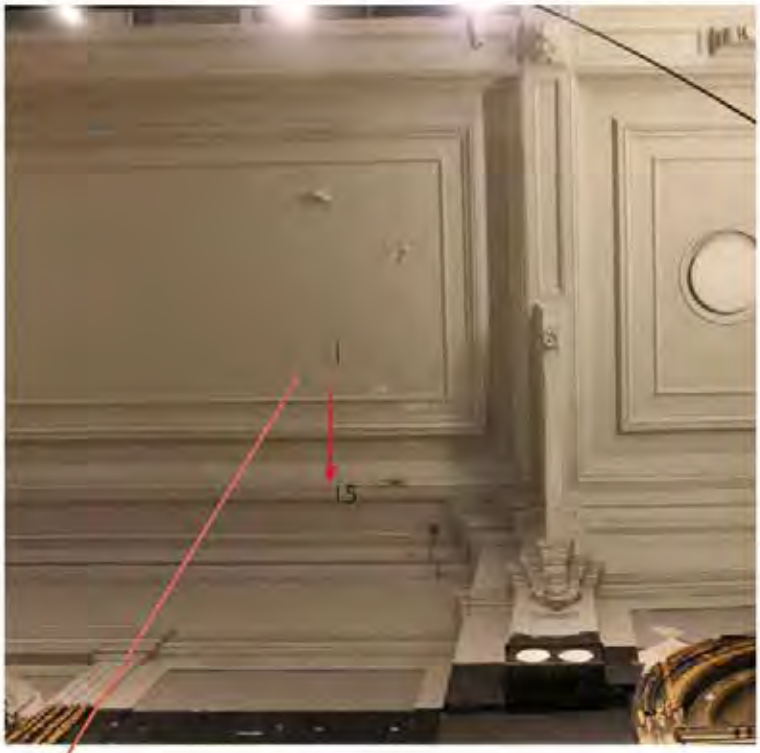

Opmerkingen

De nummering over de profieldelen loopt vanuit het midden van het plafondvak richting de wand en dan langs de wand naar beneden. Alle delen zijn genummerd als 1.09-LP71 van 1 t/m. LP25

Ruimte: Kleine Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 05 .04.2016
Onderdeel: noordoosthoek		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: lage plafondvlakken en lijstwerk		opgetekend door: LP
Verfmonster: LP14- middenvlak band/lijst		

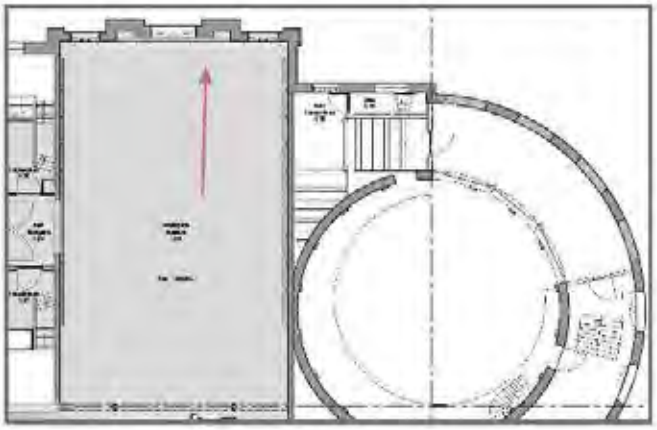

LAAGOPBOUW VAN 1.09-LP73-7

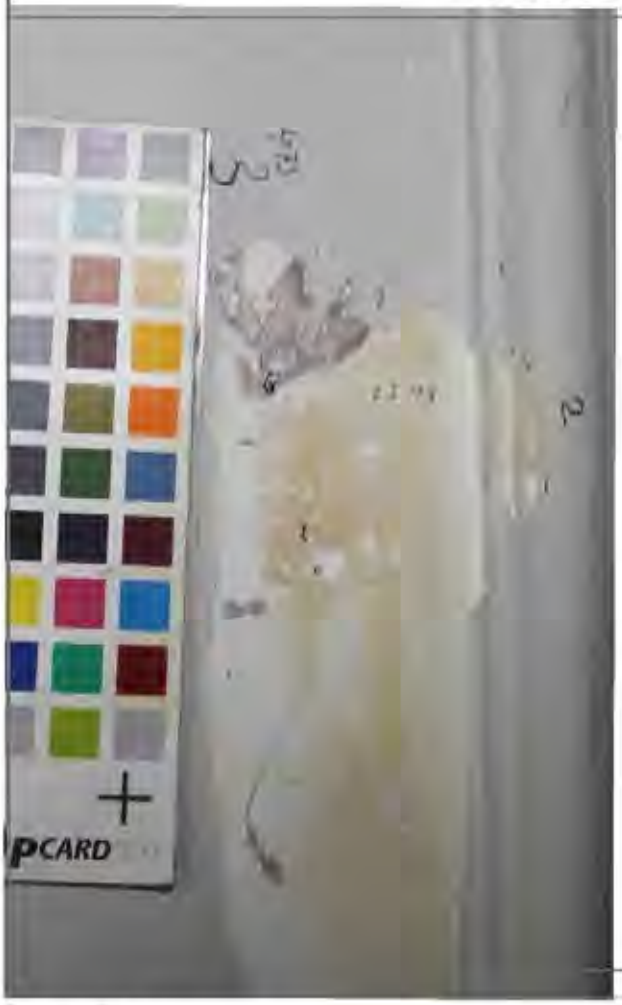

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
8	licht grijs	huidig
7	zwart	
6	lila	ook op de wanden in t zicht
5	wit	
4	wit	kalkverf-achtig
3	wit	kalkverf-achtig
2	wit	streperig, kalkverf?
1	oranjegeel	glad, olie-achtig
0	wit	stuc

Opmerkingen

Profieldeel 3 en profieldeel 7 lijken hetzelfde. Ze zijn anders van kleur dan alle andere stucprofielen van dit plafond namelijk geel. Het is een semi-transparante laag. Is het geel of is het een houting? Monsteranalyse is nodig.

Kleurcode kort na het vrijleggen dus zonder UV inwerking: S3030-Y30R blz 35 sigma waaier: L
Let op: moet lichter want is transparant!

Ruimte: Kleine Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 05 .04.2016
Onderdeel: noordoosthoek		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: lage plafondvlakken en lijstwerk		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

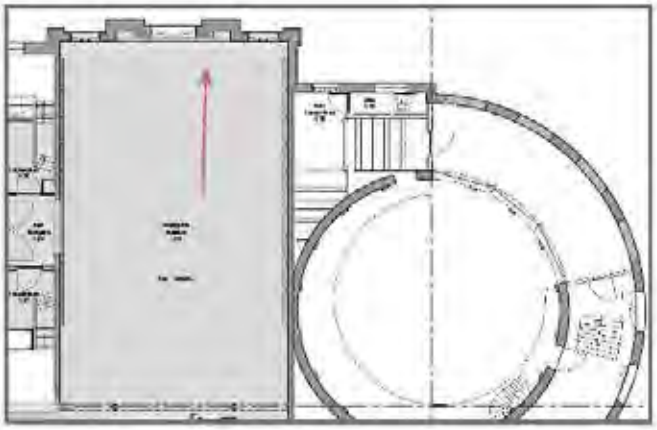

LAAGOPBOUW VAN 1.09-LP73-7

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
8	licht grijs	huidig
7	zwart	
6	lila	ook op de wanden in t zicht
5	wit	
4	wit	kalkverf-achtig
3	wit	kalkverf-achtig
2	wit	streperig, kalkverf?
1	oranjegeel	glad, olie achtig
0	wit	stuc

Opmerkingen

Profieldeel 3 en profieldeel 7 lijken hetzelfde. Ze zijn anders van kleur dan alle andere stucprofielen van dit plafond namelijk geel. Het is een semi-transparante laag. Is het geel of is het een houting?

Kleurcode kort na het vrijleggen dus zonder UV inwerking: Ral 7047 of S1502-Y50R. Is nu fractie warmer, rossiger.
blz 259 sigma waaier.

Ruimte: Kleine Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 05 .04.2016
Onderdeel: noordoosthoek		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: lage plafondvlakken en lijstwerk		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

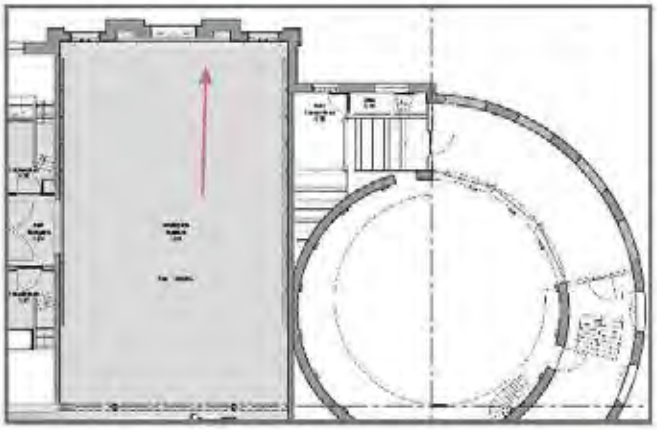

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
8	licht grijs	huidig
7	zwart	gezien, maar niet vrijgelegd
6	lila	als op de wanden
5	wit	kalkverf-achtig
4	wit	kalkverf-achtig
3	wit	kalkverf-achtig
2	geelig	streperig, kalkverf?
1	licht grijs	glad, olie-achtig
0	wit	stuc

Opmerkingen

Ruimte: Kleine Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 05 .04.2016
Onderdeel: noordoosthoek		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: lage plafondvlakken en lijstwerk		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

Opmerkingen

Op bovenstaande foto is goed te zien waar de overgang van kleur plaatst vindt: van lichte kleur op de lijsten naar houtimitatie. Na stucprofieldeel 11 worden de profielen allen als eerste in de blonde houtimitatie geschilderd die elders in deze zaal ook op alle delen zit. Er zijn echter op een paar profieldelen rode biezen geschilderd. Soms over de hele dikte, soms slechts over een deel ervan.

Ruimte: Kleine Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 05 .04.2016
Onderdeel: noordoosthoek		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: lage plafondvlakken en lijstwerk		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

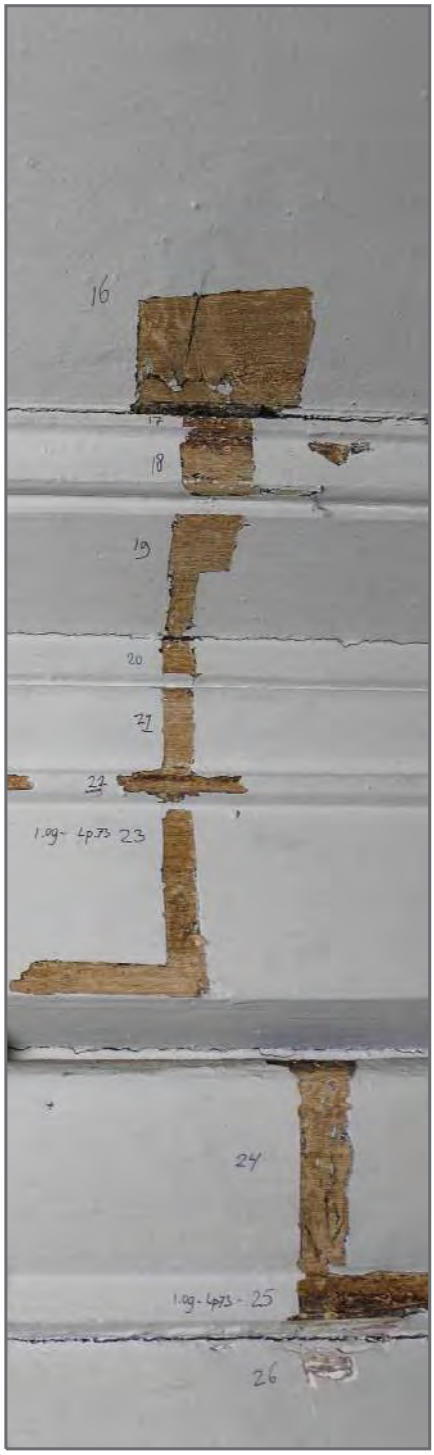

Onderin nr 26 is het stucwerk wandvlak

in de holling tussen nr 13 3n nr 14: rode bies op de vernis van de houtimitatie

nr. 25 rode bies op de ondersterand van de houten profiellijst.

rode bies op de 'tegenkant' van nr 17 en enkele millimeters op nr. 18. Ook de onderste 5 mm van nr 18 heeft deze bies.

Opmerkingen

Op smalle profieldelen is de rode bies vlakvol geschilderd, op de bredere profieldelen is hij vaak ca. 5 mm dik.

De telling van 1.09-LP 73 loopt vanaf nr. 25 door over de stucwand. Bij nr. 29 komt hij weer op het hout terecht; nu van de onderste kroonlijst.

Ruimte: Kleine Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 05 .04.2016
Onderdeel: noordoosthoek		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: lage plafondvlakken en lijstwerk		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

Console tussen wandvlak en lage plafondvakken.

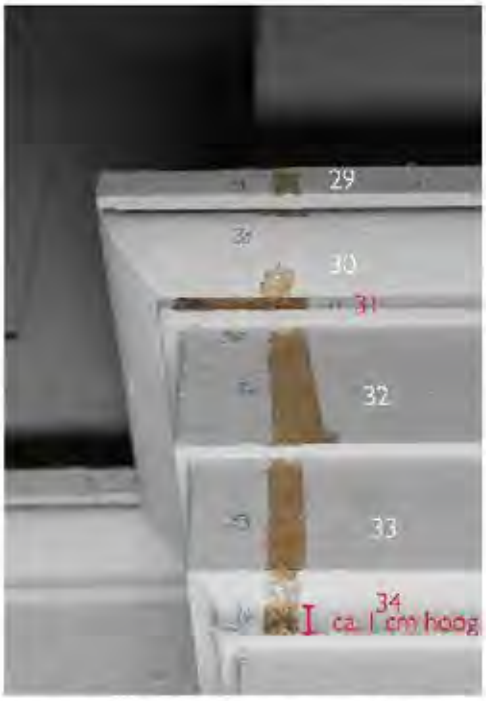

Kroonlijst ter hoogte van de console. Met doorgetelde nummering 1.09-LP73-29 t/m 34

Onderste deel van de console

Opmerkingen

De console en onderste kroonlijst met nummer 1.09-LP73-29 t/m 44 is oko geheel in de blonde houtimitatie geschilderd. Op profieldelen 31, 34 en 38 en 42 zit op de houtimitatie met de vernis opnieuw de rode bies.
De ‚afgeschuinde' kant van de console (gebiljoeneerd) was ook rood geschilderd.
Het snijwerk in het middendeel is van een zachter, ander houtsoort en lijkt gebeitst te zijn.

Kleurcode rode bies: S7020R blz 88 sigma waaier

Ruimte: Kleine Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 05.04. 2016
Onderdeel: noordoosthoek		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: lage plafondvlakken en lijstwerk		opgetekend door: LP
Verfmonster:		

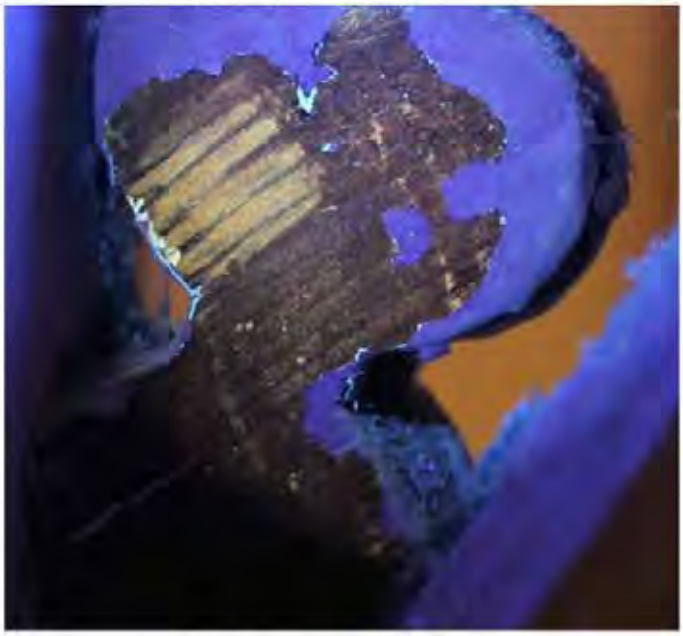

Houtsnijwerk in de console. Het moderne toppakket springt los. Daaronder deze zachte, stoffige verflaag.
De best benaderde kleurcode: S7020-Y40R blz 41 sigma waaier.

Venster naar de houtimitatie met fijne nerf.

Opmerkingen

Ruimte: Kleine Aquariumzaal	ruimtenummer: 1.09	datum: 05 .04.2016
Onderdeel: noordoosthoek		uitvoering door: LP
Onderzoekslocatie: half rond bovenraam, linker stijl		opgetekend door: LP
Verfmonster: LP23		

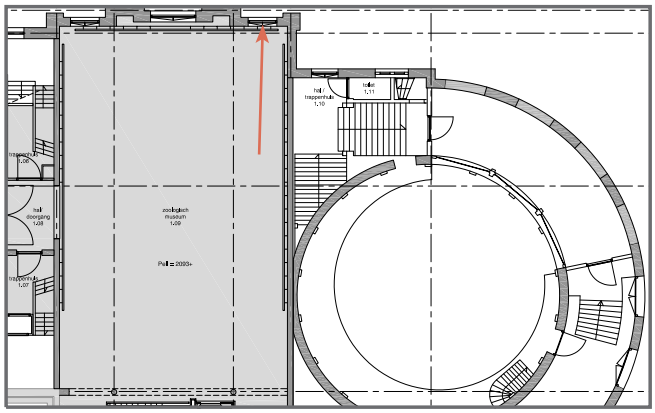

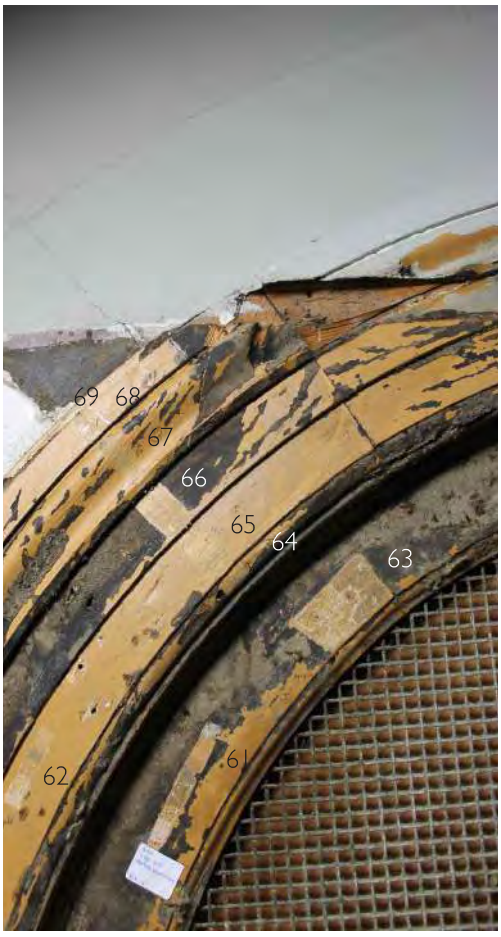

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
		vuil	
zwart	10	zwart	mogelijk verkleurd-dampen?
blauw wit	9	wit	
licht geel fel	8	geel	Toplin-achtige verf (dertiger jaren verf?)
groenig grijs	7	geel	lichter
oranje	6	roodbruin	licht
geel + grijs	5	grijs	
rossig	***4***	***houtnerf***	***imitatie- groenigbruin***
geel rossig	3	houtnerf	imitatie lichter
grijs	2	rossig wit	
wit	1	wit	
	0	hout	naaldhout

Opmerkingen

Laag 4 is alleen aanwezig in strat. 61 (en groter venster 63 op hetzelfde profieldeel als waarop 61 zit). Mogelijk is hier een differentiatie aangebracht of betreft het een tweede fase houtimitatie? Alle andere delen dragen hetzelfde verfpakket zonder deze laag 4. Belangrijk is te weten of hier inderdaad een differentitie in het raam zit en of dat op andere ramen ook is gedifferentieerd.

BIJLAGE 11

Stratigrafieformulieren
Interieur Aquariumgebouw Artis

Bovengang & Diorama (ruimte T1.08, T1.09 en T.1.10)

door:

januari 2016 t/m mei 2017

HISTORISCHE BENAMING RUIMTES

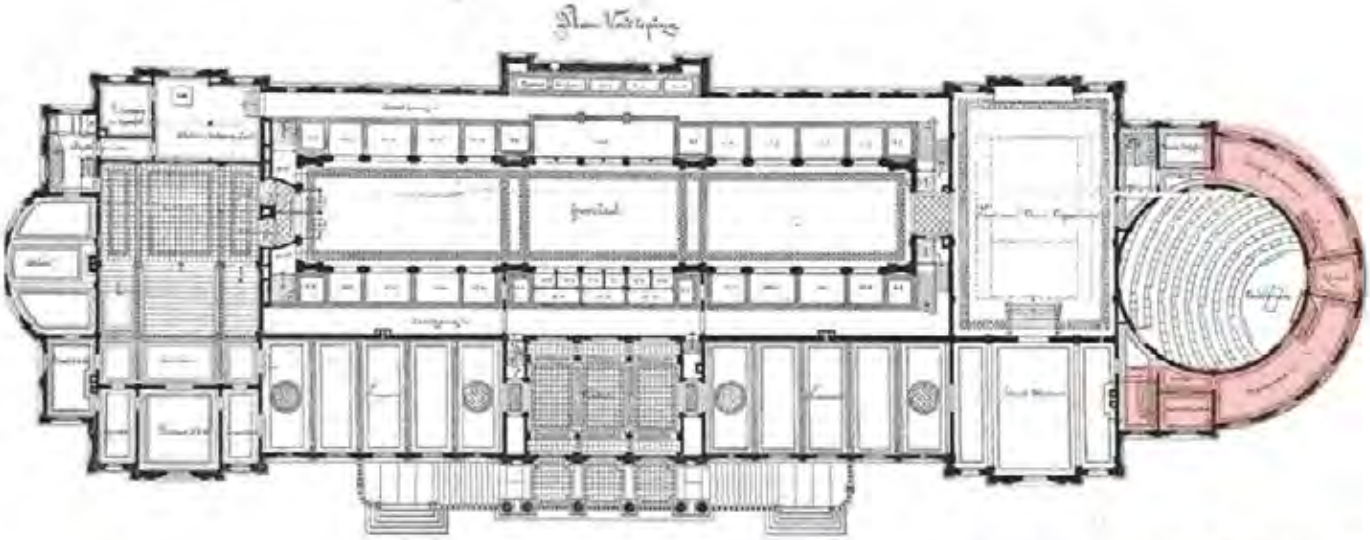

Tekening nr. 3 G. B. Salm 1880

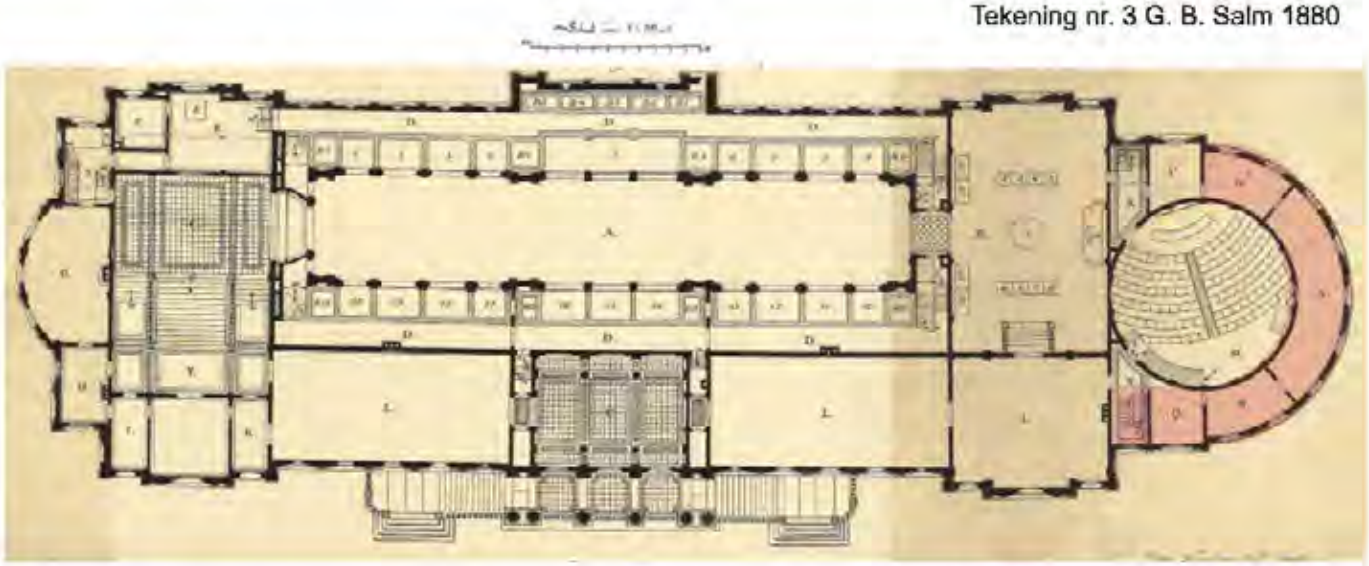

Lith. Fresling & Co., Amsterdam
Uit: Kerbert 1888.PDF

A. Groote Aquariumzaal, met 20 bassins
B. Kleine Aquariumzaal met 14 tafelaquaria
C. Vestibules
D. Dienstgangen
E. Werkruimte voor het dienstpersoneel
F. Dienstpersoneel
G. Werkkamer van den Hoofd-Conservator
H. Kamer van den Custos
I. Magazijn
K. Kamer van de Conservator van het Museum
L. Musea
M. Auditorium
N. Laboratorium
O. Laboratorium van den Hoogleeraar in de Zoölgie en de Vergelijkende Anatomie aan de Universiteit
P. Kamer van den Hoogleeraar
Q. Kamer van den Adsistent
X. Portalen
Y.
Z. Valluik, de opening in de werkruimte van het dienstpersoneel afsluitende, waardoor de transportvaten met levende dieren binnen het Aquarium worden gebracht.
1-9. Zeewater-bassins
10-20 Zoetwater-bassins
R.1-R.13. Reserve-bassins

Ruimte: X-portaal	ruimtenummer: T.1.08	datum: 22-01-2016
Onderdeel: raam 1 zuidgevel		uitvoering door: RK
Onderzoekslocatie: Kozijn onderzijde		opgetekend door: RK /RJ
Verfmonster:		

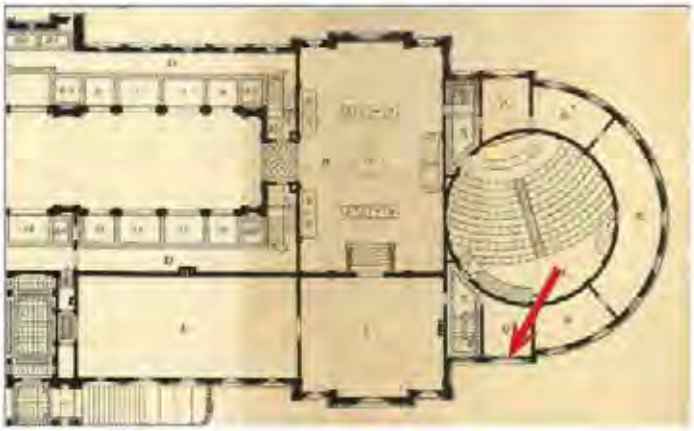

LAAG OPBOUW

beschrijving - kenmerken	kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
KOZIJN ONDERZIJDE:	paars	8	wit	huidig
	paars	7	wit	hard glad
	donker	6	lgrijs	dun zacht
	donker	5	dgrijs	dun zacht
	felgroen	4	geelwit	heel dun glanzend topvernis
	felgroen	3	wit	hard
	groenpaars	2	wit	dik en hard
	lpaars	1	wit	dun
		0	hout	
				op dit onderdeel is geen
				houtimitatie aanwezig
KOZIJSTIJL - LINKS:		5+	wit	
aan linker zijkant van		4	vernis	toplaag houtimitatie
het raamkozijn oghoogte		3	bruinrood	houtimitatie of egale kleur
T.1.08-RK-02p		2	lgeelbruin	perzik? lichte houtimitatie
		1	wit	grondering
		0	hout	

Opmerkingen

Op overige onderdelen van het raamkozijn zijn puncties uitgevoerd. Aan de voorzijde van het houtwerk geeft dit dezelfde laagopbouw. Aan de zijkant van het kozijn is wel een glanzende bruin rode verflaag aangetroffen. houtimitatie? deze bruinrode kleur is ook aanwezig op de andere raamkozijnen. (Donkerrood is de kleur die hoort bij Dioramatijd - ca. 1928)
zie ook de stratigrafie T.1.05-LP-05
Aan de zijkant van de kozijnen zijn twee houtimitatie op elkaar aanwezig, als eerste een lichte perzikachtige kleur met daarop een roodbruine houtimitatie? of is dit een egale afwerking? (Is waarschijnlijk het egaal rood uit Dioramatijd)

Ruimte: X-portaal	ruimtenummer: T.1.08	datum: 22-01-2016
Onderdeel: raam 1 zuidgevel		uitvoering door: RK + RJ
Onderzoekslocatie: Kozijn onderzijde		opgetekend door: RJ
Verfmonster:		

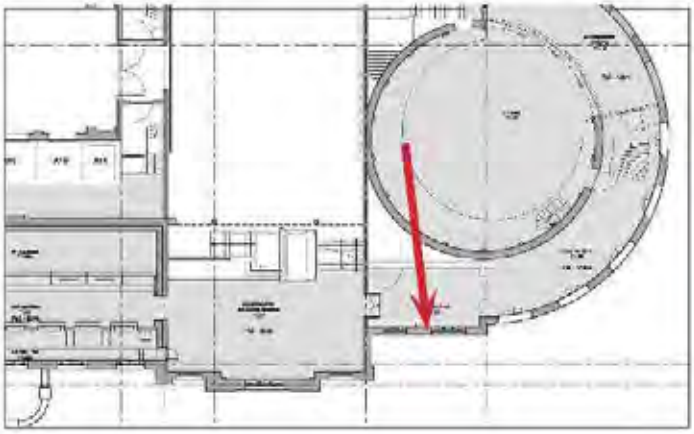

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
PROFIELRANDJE onderlangs KOZIJN		
8	wit	huidig
7	wit	hard glad
6	lgrijs	dun zacht
5	dgrijs	dun zacht
4	geelwit	heel dun glanzend topvernis
3	wit	hard
2	wit	dik en hard
1	wit	dun
	vernis?	
	rood	
	rood	
	bruin streepjes	restant van een houtimitatie
	rossig	fondtoon
	hout	

Opmerkingen

Het onderste profielrandje onderlangs het kozijn - laat wel het hele verflagenpakket zien.
Het toppakket is identiek aan het pakket op de vlakke voorzijde (zoals hiernaast T.108-RK-01). Het pakket op het randje toont ook lagen die ouder zijn en toont zowel het rood uit de Dioramatijd (1928) als de restanten van een houtimitatie.

Ruimte: Q ruimte van de assistent	ruimtenummer: T.1.08	datum: 22-01-2016
Onderdeel: Raam 2 zuidgevel		uitvoering door: RK
Onderzoekslocatie: kozijn rechterzijde zijkant		opgetekend door: RK
Verfmonster:		

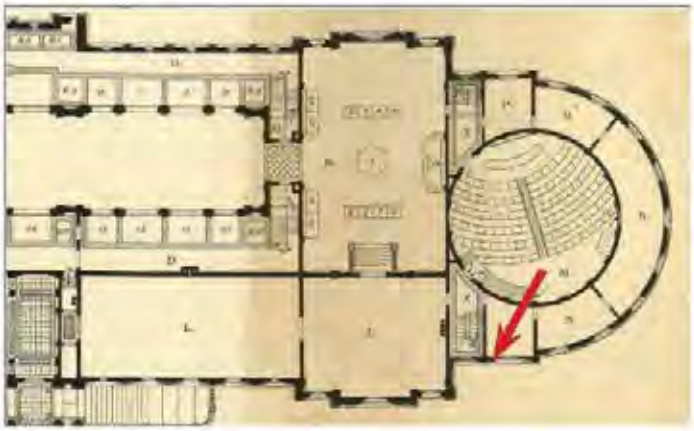

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
I. RAAMKOZIJN - rechterzijde		
7	crernewit	huidige afwerking
6	blauwwit	
5	wit	
4	vernis	toplaag houtimitatie heel egaal
3	bruinrood	donkere houtimitaitie
2	geelbruin -	geschuurd erg dun toplaag houtimitatie
1	perzikachtig	basislaag houtimitatie
0	hout	
II. RAAMKOZIJN -PROFIEL		
8	wit	huidige afwerking
7	blauwwit	
6	dgrijs	beetje spekkig
5	wit	
4	vernis	
3	bruinrood	
2	geelbruin -	geschuurd erg dun toplaag houtimitatie
1	perzikachtig	basislaag houtimitatie
0	hout	

Opmerkingen

Hier is net als bij T.108-RK-02p sprake van een lichte perzikkleurige houtimitatie met daarop een roodbruine afwerking met vernis, is dit een houtimitatie die overeenkomt met de stratigrafie T1.05-LP-05?

Op het smalle randje van het kozijn zit een extra grijze verflaag (rode pijl) - deze is niet aangetroffen op het brede deel van het kozijn.

Ruimte: Portaal	ruimtenummer: T.1.08	datum: 13-06-2016
Onderdeel: Kast		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: Inwendige van de kast - ivm met routing Diorama		opgetekend door: RJ
Verfmonster:		

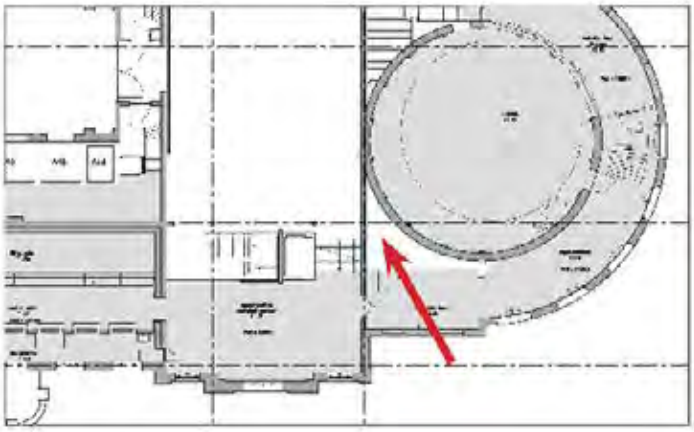

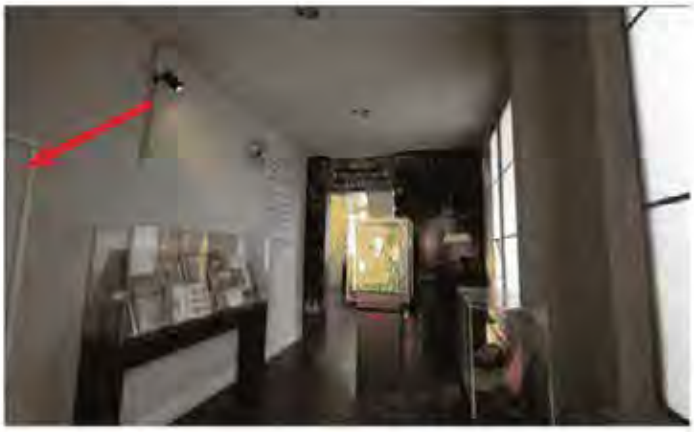

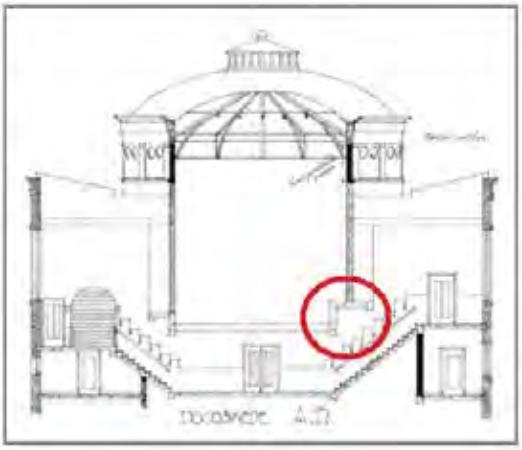

Opmerkingen

Deze kast is nieuw gemaakt. In een oude ruimte. Op het plafond is stucwerk zichtbaar met een perklijst langs de rand. In de achterzijde van de kast is een schuine rand aanwezig - met een opvallende architectonische vorm.
Dit moet de bovenzijde van een schuin naar beneden lopende trap zijn. Zoals Ouendag die ook tekent op zijn ontwerp voor het Diorama. Dat betekent - dat het publiek vanuit het Schoolmuseum doorliep naar het Diorama. Het diorama werd dan bereikt via een trap naar beneden, en een trap omhoog (die deels nog aanwezig is) Precies zoals in de ontwerptekening van Ouendag daterend van mei 1923.
Dezelfde perklijst en eenzelfde naar voren stekend profiel worden aan de andere zijde bij de trap terug gevonden. Bij ruimte 1.10 en 0.16. Zie ook aldaar.

Ruimte: Expositieruimte	ruimtenummer: T1.09	datum: 21.03.2016
Onderdeel: Plint naast de deur naar het diorama		uitvoering door: AS
Onderzoekslocatie: Voorzijde plint		opgetekend door: AS
Verfmonster:		

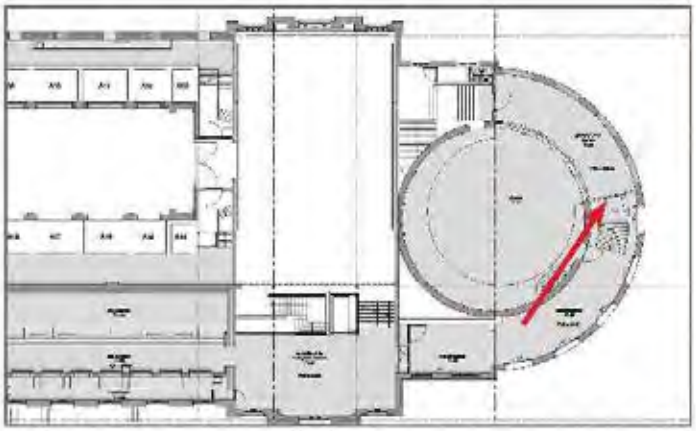

LAAGOPBOUW

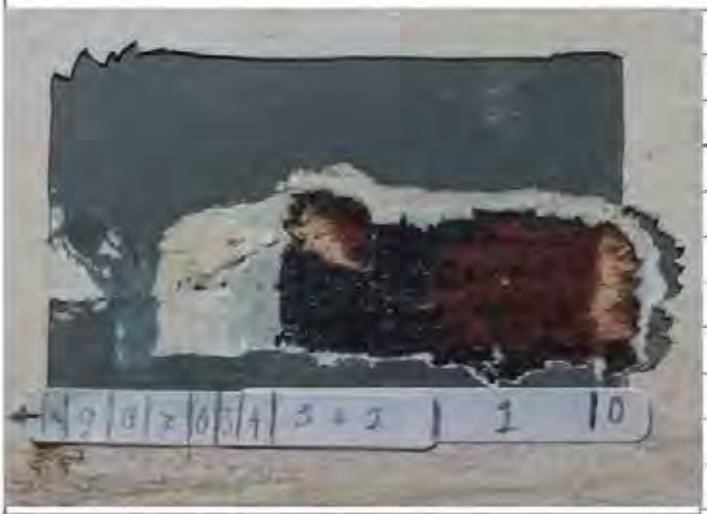

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
11	v.n.v.	verder niet vrijgelegd
10	d. grijs	
9	d. grijs	
8	blauwig grijs	
7	gelig wittig	
6	wittig	
5	wittig	
4	l. grijs	
3	zwart	
2	zwart	
1	bruinrood	geen fluorecentie laag erop
0	hout	drager

Opmerkingen

Ruimte: Expositieruimte	ruimtenummer: T1.09	datum: 21.03.2016
Onderdeel: Bolle kozijstijl van de deur naar het diorama		uitvoering door: AS
Onderzoekslocatie: Linker stijl in de linker hoek		opgetekend door: AS
Verfmonster:		

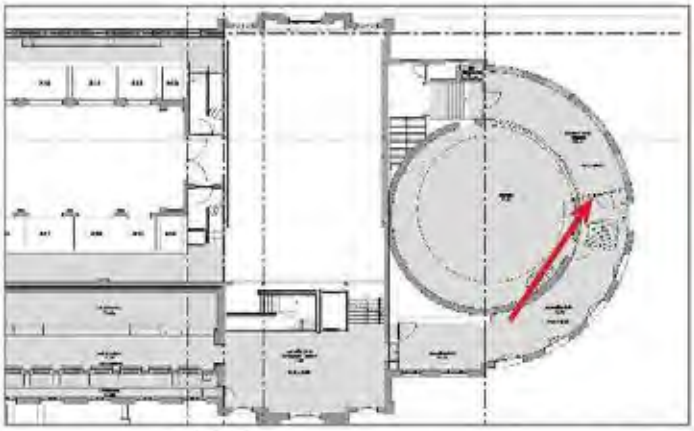

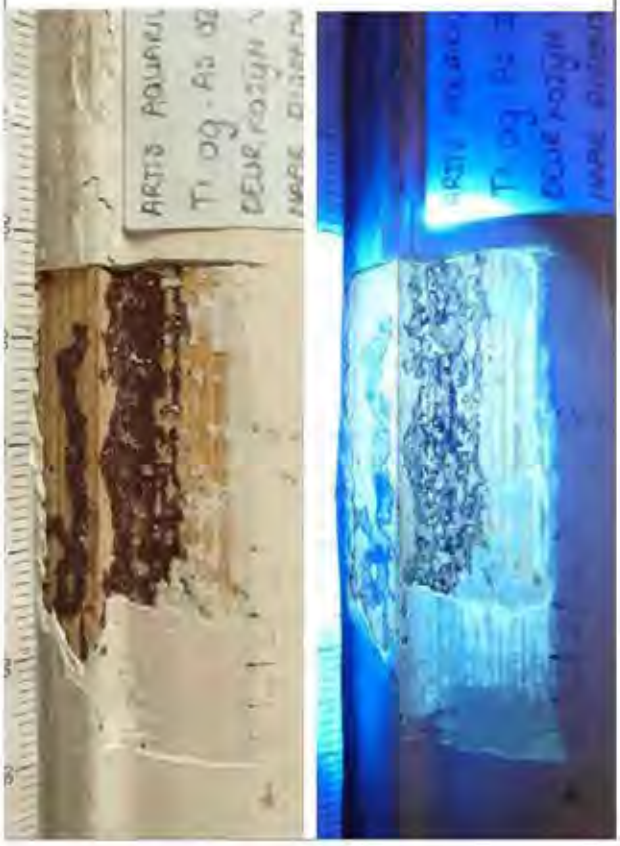

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
v.n.v.	7	v.n.v.	verder niet vrijgelegd
mat paars	6	gelig wit	
mat l. paars	5	gelig wit	
gelig wit	4	gelig wit	
wittig paars	3	wit	
groenig fluo	2	bruin rood	vernis
d. rood paars	1	bruin rood	2 lagen?
	0	hout	drager

Opmerkingen

Het rood bruin komt alleen nog voor in de hoek van de bolle kozijnstijl.
De witte laag 3 loopt overal overheen wat erop duidt dat het bruin rood niet een bies was op het wit, maar is weggeschuurd aan de voorzijde van de bolle kozijnstijl.

Ruimte: Expositieruimte	ruimtenummer: T1.09	datum: 21.03.2016
Onderdeel: Deur naar het diorama		uitvoering door: AS
Onderzoekslocatie: Zijkant		opgetekend door: AS
Verfmonster:		

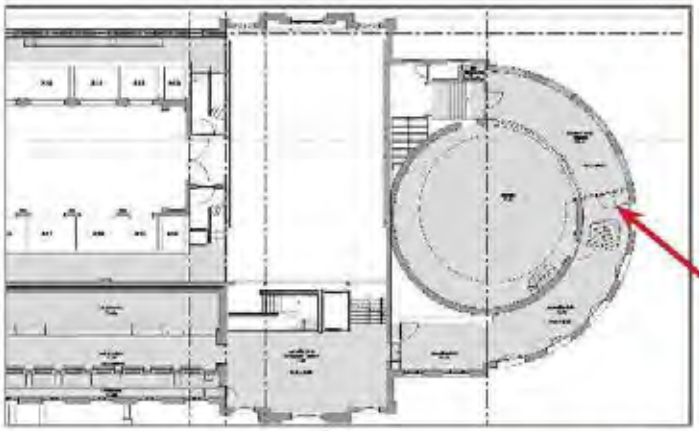

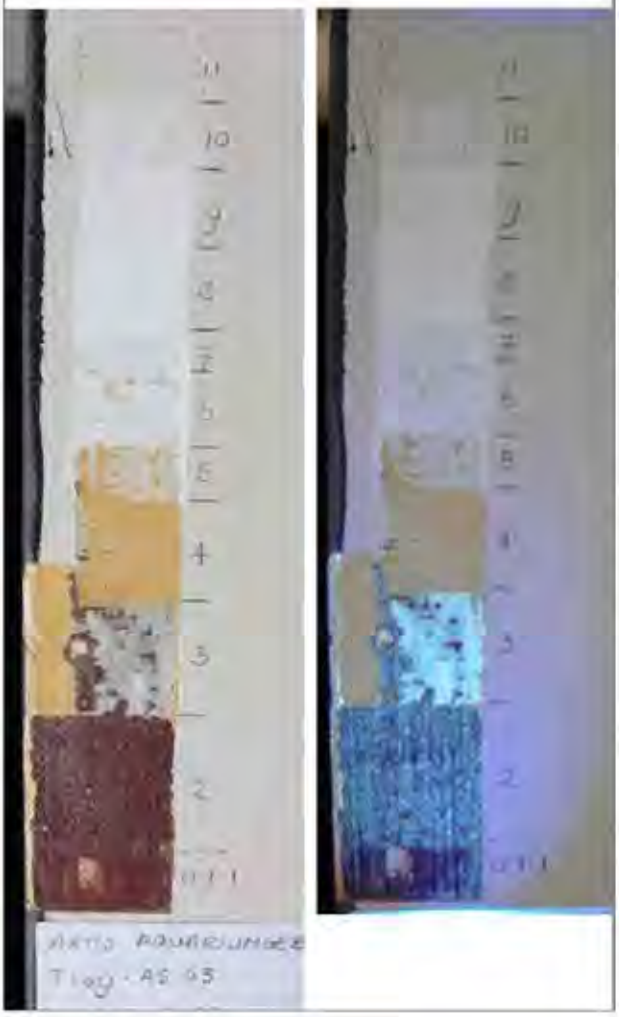

LAAG OPBOUW

kleur/effekt UV	lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
paarsig	11	h.l. grijs	huidige afwerking
paarsig	10	grijzig wit	
l. paars	9	h.l. paarsig	
h.l. paars	8	wit	
groenig wit	7	groenig wit	
l. paars	6	cool wit	
l. grijs	5	h.l. rose	
mat geel	4	d. geel	
wit	3	wit	
groenig fluo	2	bruin rood	vernis
d. roos paars	1	bruin rood	2 lagen?
	0	hout	drager

Opmerkingen

Bestaat het rood uit twee lagen? Ik zie niet duidelijk een grondlaag.
Is het donker geel van laag 4 hetzelfde als het geel in de Kleine Aquariumzaal?

Op het bruinrood is een vernislaag aanwezig. Bruinrood idem aan bruinrood elders - is waarschijnlijk de kleur die in de Dioramatijd is aangebracht. Ouendag 1923.

Ruimte: Expositieruimte	ruimtenummer: T1.09	datum: 21.03.16
Onderdeel: balk in plafond tussen raam 5 en 6		uitvoering door: RK
Onderzoekslocatie: onderzijde balk en zijkant en plafond amsterdamse plint		opgetekend door: RK en AS
Verfmonster:		

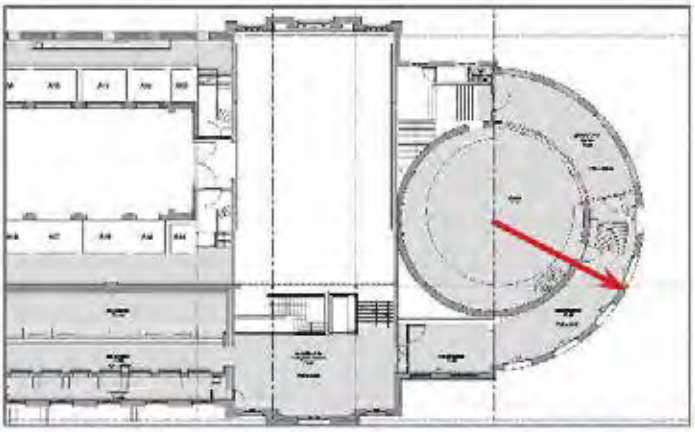

Opmerkingen

Op de balk van het plafond zijn meerder puncties gemaakt. (geen foto s gemaakt)
Op het hout zit een witte plamuurlaag gevold door lichtgeel en witten. Geen houtimitatie of bruinrode verflaag aangetroffen.
Op de Amsterdamse plint van het stucplafond zitten alleen maar witten.

Ruimte: Expositieruimte	ruimtenummer: T1.09	datum: 21.03.2016
Onderdeel: Deur naar onderzijde diorama		uitvoering door: RK
Onderzoekslocatie: middenstijl tussen panelen		opgetekend door: RK
Verfmonster: RJ 36		

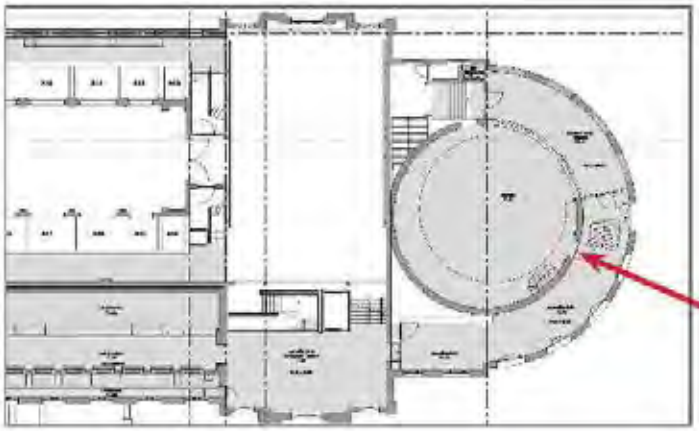

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
9	cremewit	huidige afwerking
8	wit	mat grondering
7	grijswit	glad
6	wit	moeilijk vrij te leggen
5	grijs	heel dun moeilijk vrij te leggen
4	bruinrood	met vernis groene fluo
3	bruin	restanten top houtimitatie
2	warmcreme	perzikachtig basis houtimitatie
1	wit	poederig krijt lijm
0	hout	

Opmerkingen

verflagen 1,2,3, vormen samen een houtimitatie. Op dit onderdeel van de deur zit onder de bruinrode fase dus nog een extra fase met een houtimitatie. Deze houtimitatie is de fase vóór de bruinrode afwerking. De bruinrode afwerking is op verschillende plekken in ruimte T1.09 aangetroffen en is mogelijk te koppelen aan de tijd dat het Diorama werd ingebouwd. De houtimitatie is te koppelen aan de fase daarvoor dat de ruimte van het diorama T1.11 nog in gebruik was als collegezaal.
Deze deur is gezien de tekeningen en de bakkenstenen muur aan de diorama kant verplaatst.

Ruimte: Expositieruimte	ruimtenummer: T1.09	datum: 21.03.16 en 23 november 2016
Onderdeel: kozijn van deur naar onderzijde diorama		uitvoering door: RK
Onderzoekslocatie: bollijst linker stijl		opgetekend door: RK en RJ
Verfmonster:		

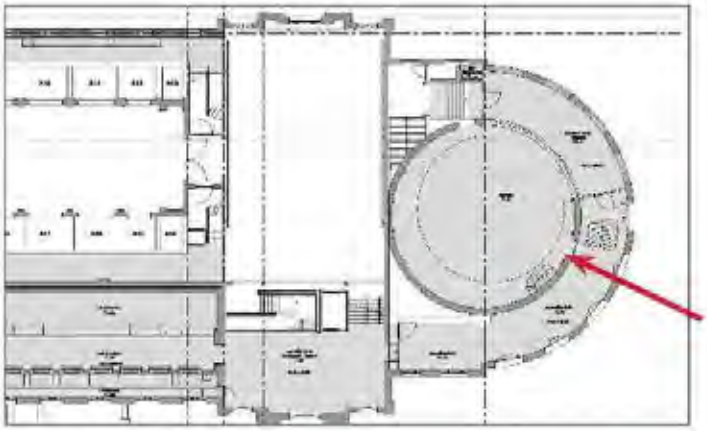

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
12	cremewit	huidige afwerking
11	wit	mat grond
10	grijswit	glad
9	wit	moeilijk vrij te leggen grond
8	grijs	dun glad
7	bruinzwart	2x? of donkere top
6	grijsgroenig	dun beetje spekkig
5	cremewit	dun glad
4	wit	grond
3	grijzigwit	heel glad met topvernis of twee lagen
2	wit	heel glad
1	grijzigwit	
0	hout	

Opmerkingen

Op deze zijde van dit onderdeel is de houtimitatie en de bruinrode fase van T1.09-RK-01, weggeschuurd. Verflagen 9,10,11,12 komen overeen met verflagen 6,7,8,9, van T1.09-RK-01. LET OP: de stratigrafie is vervaardigd op een later toegevoegd bolprofiel (Aquariumtijd?)

Aan de zijkant van dit kozijn is een punctie gemaakt en daar zit nog een restant van de bruinrode fase. En op het vlakke deel van het kozijn is ook een punctie gemaakt Zie volgende formulier.

Zie ook hiervoor: **T.108-RK-01**

Ruimte: Expositieruimte	ruimtenummer: T1.09	datum: 21.03.16 en 23 nov 2016
Onderdeel: kozijn van deur naar onderzijde diorama		uitvoering door: RK
Onderzoekslocatie: linker kozijstijl aan de zijkant op ooghoogte punctie		opgetekend door: RK en RJ
Verfmonster:		

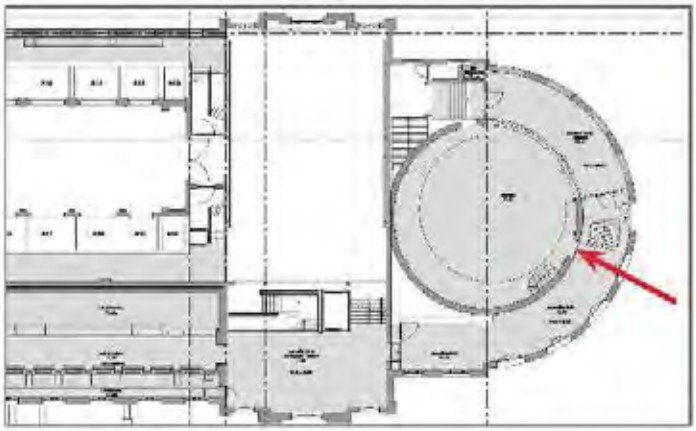

LAAGOPBOUW

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken

Opmerkingen

Aan de zijkant van het kozijn zijn bij een punctie nog restanten van de bruinrode afwerking gevonden.

Een stukje van het oude kozijn is later vrijgelegd. Het lijkt alsof er onder het pakket aan witten en blauwen grijsbeige afwerking naar voren komt. Zou dit ook een Marmerimitatie kunnen zijn? Vergelijk met het kozijn in de bendenhal 0.03 en het teruggevonden Kozijn in de grote Aquariumzaal (1.05) stratigrafie RJ 46.

Ruimte: Expositieruimte	ruimtenummer: T1.09	datum: 21.03.16
Onderdeel: Architraaf boven raam 6 geteld vanaf raam in ruimte T1.08		uitvoering door: RK
Onderzoekslocatie: bovenste vlakke lijst van profilering		opgetekend door: RK en AS
Verfmonster:		

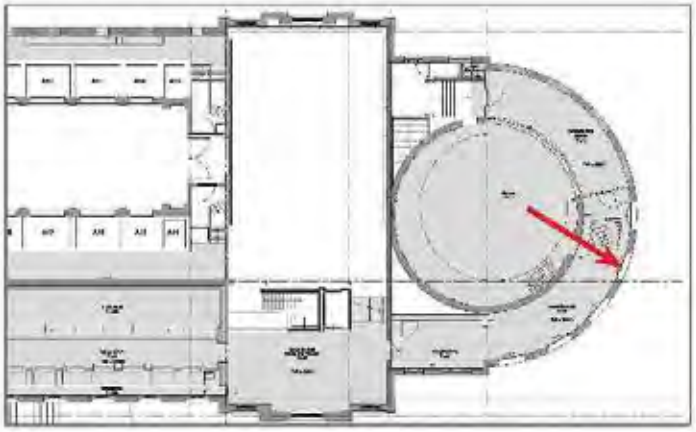

LAAGOPBOUW

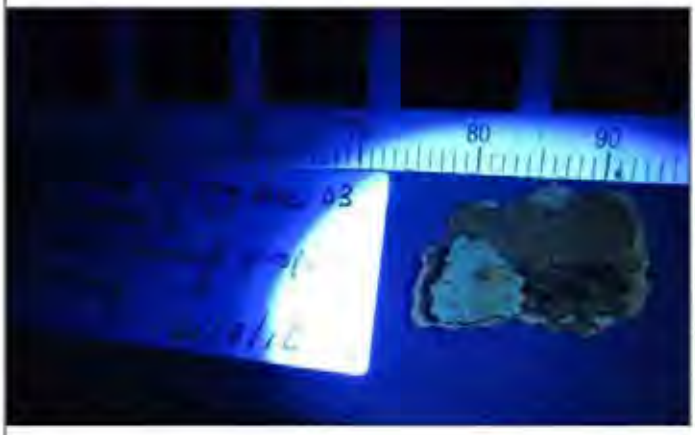

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
3+	witten	en grijswitte verflagen
2	bruinrood	glad met vernislaag
1	warmcreme	perzikachtig basis houtimitatie
0	hout	

Opmerkingen

Op dit onderdeel van het raamkozijn is de bruinrode verflaag met vernislaag nog aanwezig. Daaronder is ook nog de houtimitatie aanwezig. In Fluorescerend licht geeft de houtimitatie een lichtblauwe fluorescentie op het bruinrood is een zwak groenige fluorescentie te herkennen.

Op het bruinrood is een vernis aanwezig.

Ruimte: Diorama	ruimtenummer: T.1.10	datum: 13-06-2016
Onderdeel: Raamkozijnen, raamhout en ijzeren Balustrade		uitvoering door: RJ
Onderzoekslocatie: Inwendige van de kast - ivm met routing Diorama		opgetekend door: RJ
Verfmonster:		

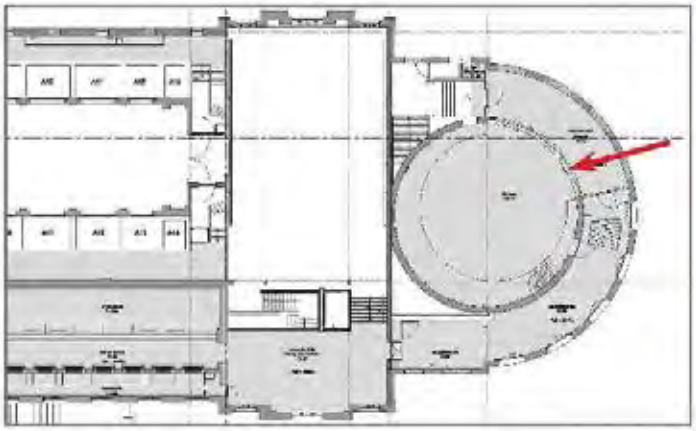

LAAGOPBOUW

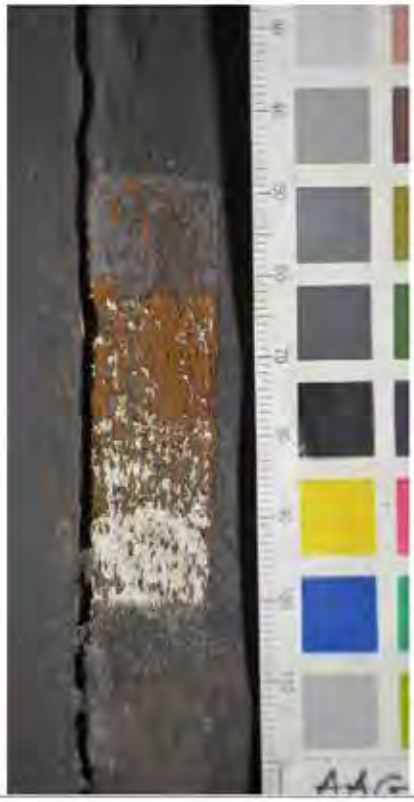

lagen	kleur	beschrijving - kenmerken
PUI van HOUT en BETON		
	grijs	
	grijs	
	donkerbuin	(op het hout chipt deze laag weg)
	lichtbruin	
	lichtbruin	
	licht bruin	gladdig
	donkerbuin	dun lastig vrij te leggen
	wit	
	hout/pleister	

Opmerkingen

Op het ijzerwerk dat vastgemaakt is aan de betonnen peilers van de pui is hetzelfde verflagenpakket aanwezig. Wellicht zitten er op het ijzer wat extra lagen grijs?

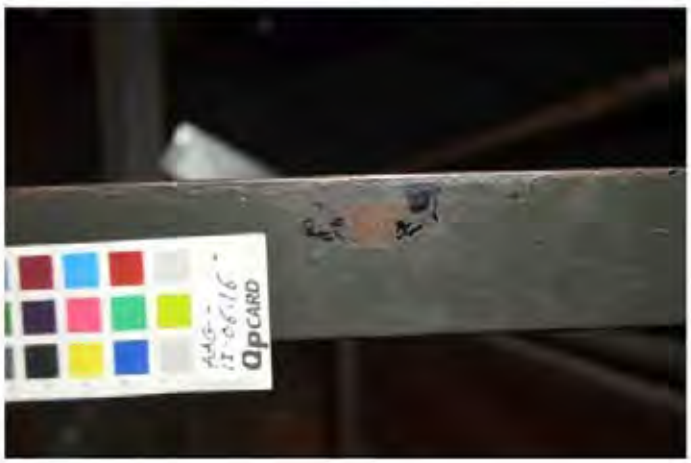

Opmerkingen

In de toeschouwersruimte van het diorama is het plafond verlaagd en vernieuwd. De bak met spotjes is ook nieuw (hoe zou deze ruimte oorspronkelijk verlicht zijn?).
De pui rond het Diorama is van en steenachtig materiaal (cement/beton). De detaillering van de stijlen is aan de bovenzijde bescheiden maar fraai vorm gegeven detail (een omgekeerd trappetje).
De ijzeren balustrade zit stevig vast aan de pijler van de pui. Het hekje rondom oogt zeer eenvoudig van vorm (steigerpijpen) maar zou dus bij de originele inrichting kunnen horen.
De bruine en rode tegels op de vloer zijn geolied. Ze sluiten in principe aanbij de tegels in de toegangsgang, ruimte T.1.12 en 1.10.
De banken staan op een ophoging - onduidelijk is of dit oorspronkelijk is.
De vensters zijn dicht gezet - terwijl Ouendag het duidelijk heeft over ***'ramen te voorzienvan luiken'***.
In de vloer bevinden zich luiken - waarvoor dienen deze?

BIJLAGE 12

Stratigrafieformulieren
Interieur Aquariumgebouw Artis

Dienstruimten, trap en gang Achter en onder Diorama (ruimte T1.12, 1.10, 0.16 en 0.20)

door:

januari 2016 t/m mei 2017

HISTORISCHE BENAMING RUIMTES

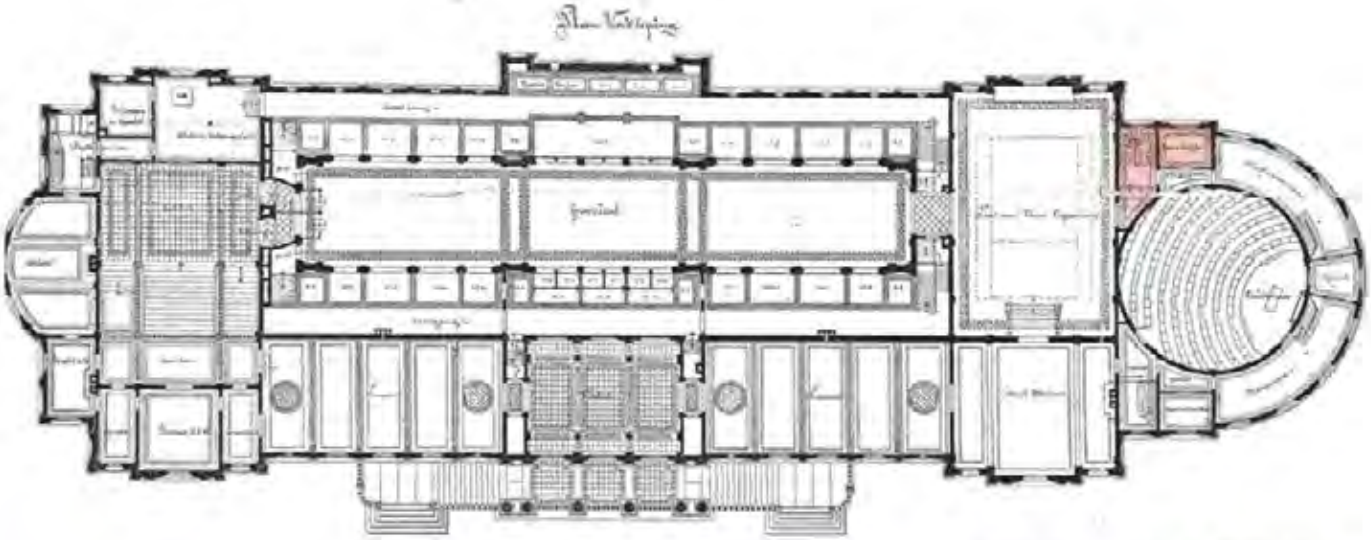

Tekening nr. 3 G. B. Salm 1880

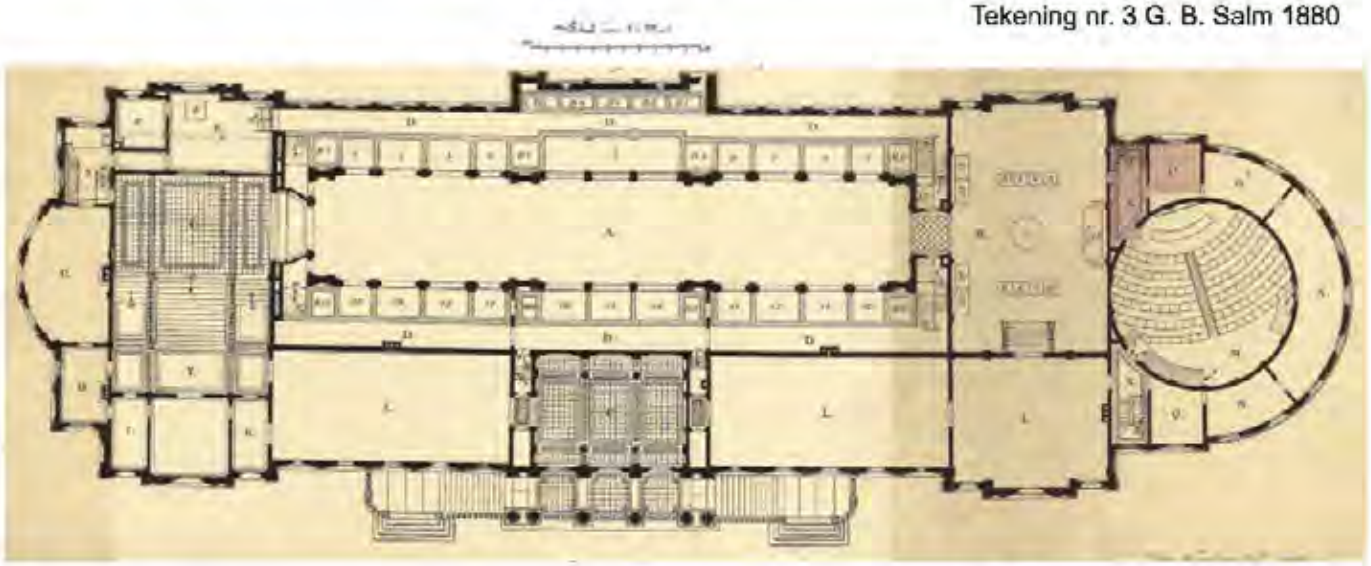

Lith. Fresling & Co., Amsterdam
Uit: Kerbert 1888.PDF

A. Groote Aquariumzaal, met 20 bassins
B. Kleine Aquariumzaal met 14 tafelaquaria
C. Vestibules
D. Dienstgangen
E. Werkruimte voor het dienstpersoneel
F. Dienstpersoneel
G. Werkkamer van den Hoofd-Conservator
H. Kamer van den Custos
I. Magazijn
K. Kamer van de Conservator van het Museum
L. Musea
M. Auditorium
N. Laboratorium
O. Laboratorium van den Hoogleeraar in de Zoölgie en de Vergelijkende Anatomie aan de Universiteit
P. Kamer van den Hoogleeraar
Q. Kamer van den Adsistent
X. Portalen
Y.
Z. Valluik, de opening in de werkruimte van het dienstpersoneel afsluitende, waardoor de transportvaten met levende dieren binnen het Aquarium worden gebracht.
1-9. Zeewater-bassins
10-20 Zoetwater-bassins
R.1-R.13. Reserve-bassins

Ruimte: bordes Trapportaal	ruimtenummer: T1.12	datum: 21.03.16
Onderdeel: deur naar trapje in T1.12		uitvoering door: RK
Onderzoekslocatie: buitenste rand van de deur aan de kozijn zijde, rechter stijl		opgetekend door: RK/AS
Verfmonster:		

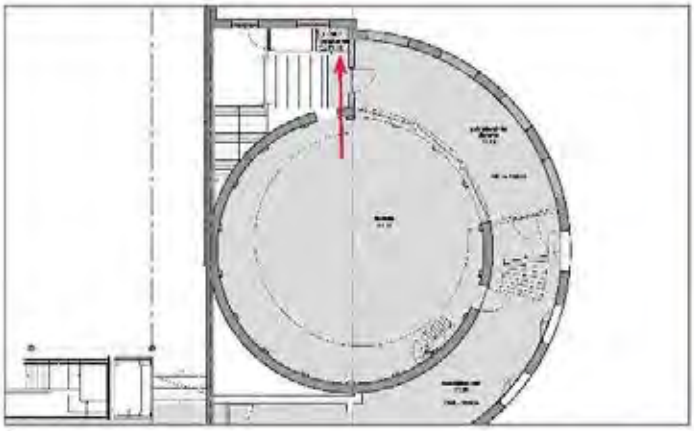

LAAGOPBOUW

kenmerken

Opmerkingen

Hier is de bruinrode afwerking aangetroffen op de buitenste deurlijst tegen het rechter kozijnstijl aan.
In fluorescerend licht de kenmerkende fluorescentie van de opliggende vernislaag. Het hout geeft ook een fluorescentie, het hout is mogelijk voorbewerkt, zoals in de archiefstukken ook beschreven is.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 3, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 65, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 81, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 95, 98, 99, 101, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 131, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 145, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 179, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 197, 200